

Rapport

Bodembeheer gemeente Waalwijk

projectnr. 257000
revisie 02
juli 2013

Rapport

Bodembeheer gemeente Waalwijk

projectnr. 257000
revisie 02
juli 2013

Opdrachtgever

Gemeente Waalwijk
Postbus 10150
5140 GB WAALWIJK

datum vrijgave

26-7-13

beschrijving revisie 01

Definitief rapport

goedkeuring

N. van Berkel

vrijgave

G. Schuur

Inhoud	blz.
1 Inleiding	4
1.1 Beheergebied	4
1.2 Doel en reikwijdte bodembeheernota	5
1.2.1 Doel	5
1.2.2 Reikwijdte	5
1.3 Vaststelling en geldigheidsduur	6
1.4 Bodemkwaliteitskaart andere gemeente(n)	7
1.5 Aansprakelijkheidsclausule	7
1.6 Leeswijzer	8
2 Gebiedsspecifieke toepassingseisen	10
2.1 Aanleiding	10
2.2 Scenario's gebiedsspecifiek beleid	11
2.3 Uitwerking gebiedsspecifiek beleid	12
2.3.1 Verruiming toepassen grond met kwaliteit wonen en industrie	12
2.3.2 Hergebruik grond binnen dezelfde zone	12
2.3.3 Gebruiksrisico's	13
3 Gebiedsspecifieke situaties	16
3.1 Grondwaterbeschermingsgebied	16
3.2 Omgang met kleine partijen grond (<50 m ³)	16
3.3 Wegbermen	17
3.3.1 Binnen de bebouwde kom	17
3.3.2 Buiten de bebouwde kom	17
3.4 Kabels en leidingen	19
3.5 Tijdelijke opslag grond	21
3.6 Natte natuurparel	21
3.7 Nul- en eindsituatie Activiteitenbesluit	22
4 Bewijsmiddelen	24
4.1 Bodemkwaliteitskaart	24
4.1.1 Bodemkwaliteitskaart wel een bewijsmiddel	24
4.1.2 Bodemkwaliteitskaart geen bewijsmiddel	25
4.2 Overige erkende bewijsmiddelen	27
4.2.1 Partijkeuring	28
4.2.2 Erkende kwaliteitsverklaring	28
4.2.3 Fabrikant-eigen-verklaring	29
4.2.4 (Water)bodemonderzoek	29
4.2.5 Bodemkwaliteitskaart andere gemeente	30
5 Procedures	32
5.1 Melding	32
5.1.1 Wanneer melden	32
5.1.2 Meldingstermijn en loket	32
5.1.3 Beoordeling	33
5.1.4 Registratie	33
5.2 Toezicht en handhaving	33
5.2.1 Pro-actieve handhaving	33
5.2.2 Actieve handhaving	34
5.2.3 Post-actieve handhaving	34
5.3 Transport	35

Kaartbijlagen

- I Toepassingskaart gebiedsspecifiek
- II Ontgravingskaart
- III Toepassingskaart generiek
- IV Bodemfunctiekaart
- V Kwaliteitsklasse ontvangende bodem
- VI Indeling bodemkwaliteitzones

Bijlagen

- 1 Wettelijk kader
- 2 Bodemkwaliteitskaart en functiekaart
- 3 Generieke toepassingseisen
- 4 Grootschalige bodemtoepassing en tijdelijke opslag
- 5 Formulier toets herkomst
- 6 Stroomschema's bodembeleid

1 Inleiding

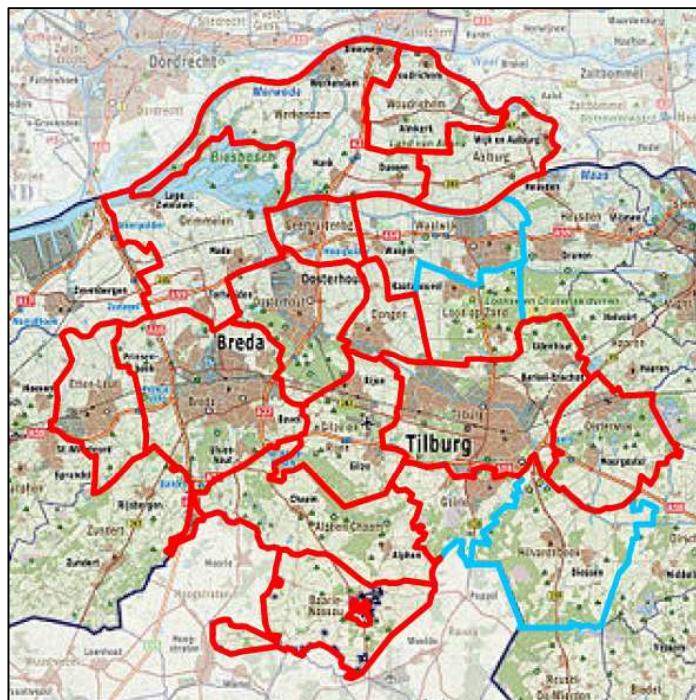
Voor u ligt de bodembeheernota van de gemeente Waalwijk, waarin het beleid ten aanzien van het (opnieuw) toepassen van grond en baggerspecie als bodem is beschreven.

Sinds 1 juli 2008 is binnen de gemeente Waalwijk het generieke beleid van het Besluit bodemkwaliteit van kracht. Sinds augustus 2012 beschikt de gemeente over een bodemkwaliteitskaart. De gemeente heeft besloten om aan te sluiten bij het gebiedspecifieke bodembeleid van de regio Midden-Brabant en de bodemkwaliteitskaart te integreren in de regionale bodemkwaliteitskaart.

In deze nota is het geactualiseerde bodembeleid opgenomen met een motivatie van de keuzes die de gemeente heeft gemaakt bij de aansluiting op het regionale beleid.

1.1 Beheergebied

Het bodembeleid dat in deze beheernota is beschreven, is van toepassing op het gemeentelijk grondgebied van Waalwijk. De gemeenten die in onderstaande figuur zijn omcirkeld, beschikken echter over vergelijkbaar bodembeleid. Daar waar in deze beheernota wordt gesproken over 'het beheergebied' wordt dan ook niet alleen het grondgebied van de gemeente Waalwijk bedoeld, maar het grondgebied van alle aangesloten gemeenten.

- deze gemeenten hebben al een bodembeheernota vastgesteld dan wel zijn in een vergevorderd stadium om de bodembeheernota vast te stellen
- deze gemeenten zijn met de voorbereidingen van de bodembeheernota bezig

1.2 Doel en reikwijdte bodembeheernota

1.2.1 Doel

Doel van het bodembeleid van de gemeente Waalwijk is: "zoveel mogelijk grond binnen het beheergebied hergebruiken zonder daarmee de duurzaamheid van de bodem te belemmeren".

Onder '**duurzaam bodembeheer**' wordt verstaan het afstemmen van de bodemkwaliteit op het (beoogde) gebruik van de bodem. Dit wil zeggen dat grond op die plaats wordt toegepast waar deze de minste risico's oplevert voor de gebruiker. Als dat voor de toepassingslocatie een afname/vermindering van de bestaande bodemkwaliteit betekent, dan wordt dat niet als een probleem gezien. Het concept "wat schoon is, moet schoon blijven" mag bij duurzaam bodembeheer namelijk worden losgelaten.

Voorwaarde is wel dat op gebiedsniveau het 'standstill-principe' wordt gehanteerd. Hiermee wordt bedoeld dat het lokaal afnemen van de bestaande bodemkwaliteit alleen is toegestaan wanneer dit plaatsvindt met gebiedseigen grond. Op deze manier blijft de binnen het gebied al aanwezige bodembelasting namelijk gelijk, oftewel, er wordt geen nieuwe bodembelasting gecreëerd.

De gemeente Waalwijk gaat voor het gebied, waarvoor sprake moet zijn van 'standstill', uit van het in paragraaf 1.1 beschreven beheergebied. Voor grond die van buiten dit beheergebied wordt aangevoerd gelden andere (generieke) toepassingsvoorwaarden. Wanneer dit van toepassing is, is dat in deze nota aangegeven.

Het geven van meer beleidsruimte voor grondverzet en -toepassing biedt, naast duurzaam bodembeheer, ook financiële voordelen. Er kan namelijk worden bespaard op de aanschafkosten van primaire delfstoffen en het uitvoeren van partijkeuringen.

Opgemerkt wordt dat duurzaam bodembeleid alleen kan worden gerealiseerd als de in deze bodembeheernota geboden beleidsruimte wordt benut door de verschillende actoren die betrokken zijn in het proces van hergebruik van grond zoals gemeenten, waterschap, provincie, Rijkswaterstaat, projectontwikkelaars, aannemers, etc.

1.2.2 Reikwijdte

Deze bodembeheernota is opgesteld als een uitvoeringsdocument waarin is beschreven op welke wijze moet worden omgegaan met het nieuwe bodembeleid. In de beheernota zijn de regels en procedures voor het binnen de gemeente Waalwijk (opnieuw) toepassen van (schone en licht verontreinigde) grond en baggerspecie als bodem nader toegelicht. De nadruk ligt daarbij op de gebiedsspecifieke toepassingseisen die gelden voor een partij grond die afkomstig is van een locatie gelegen binnen het in paragraaf 1.1 beschreven beheergebied.

Daarnaast is in de nota beschreven wanneer gebruik kan worden gemaakt van een bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel voor het aantonen van de milieuhygiënische kwaliteit van de toe te passen partij grond en/of de ontvangende bodem.

De landelijk geldende generieke toepassingseisen, die van kracht zijn bij het toepassen van partijen grond (of baggerspecie) afkomstig van buiten het beheergebied (het importeren van grond en/of baggerspecie), worden in een bijlage toegelicht.

Bij zowel de gebiedsspecifieke als de generieke toepassingseisen is uitgegaan van het op *landbodem* toepassen van grond en baggerspecie, inclusief het op aangrenzende percelen verspreiden van baggerspecie. Toepassingen in oppervlaktewater zijn buiten beschouwing gelaten.

De volgende situaties vallen eveneens buiten de reikwijdte van de bodembeheernota:

- het herschikken van sterk verontreinigde grond;
- nieuwe verontreinigingen die zijn ontstaan na 1987.

Uitgesloten/verdachte locaties en bijzondere/onverwachte situaties

Ter plaatse van een uitgesloten of verdachte locatie of in het geval van bijzondere en/of onverwachte omstandigheden kan sprake zijn van een afwijkende (slechtere) bodemkwaliteit. Dit betekent dat bij ontgraving van grond op deze locaties geen gebruik mag worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart maar dat een lokaal onderzoek of partijkeuring moet worden uitgevoerd (zie voor een nadere toelichting paragraaf 4.1.1).

Bij toepassing van grond op dit soort locaties geldt het gebiedsspecifieke beleid zoals beschreven in deze nota. Met andere woorden, de kwaliteit grond die op deze locaties wordt toegepast, mag niet slechter zijn dan de kwaliteit zoals aangegeven op de gebiedsspecifieke toepassingskaart.

Relatie met saneringsbeleid

Het bevoegd gezag Wet bodembescherming mag, voor de terugsaneerwaarden van immobiele verontreinigingen, uitgaan van het gebiedsspecifieke beleid zoals beschreven in deze beheernota (zie bijlage 1 voor een nadere toelichting).

1.3 Vaststelling en geldigheidsduur

Het in de bodembeheernota opgenomen beleid geldt voor de gemeente Waalwijk. De nota dient door de gemeenteraad vastgesteld te worden. Hierbij zijn de regels uit Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

De in deze bodembeheernota gebruikte bodemkwaliteitsdata betreffen een momentopname. Indien gegevens uit toekomstige onderzoeken een significante uitbreiding van de aanwezige bodemkwaliteitsdata vormen, kan dit reden zijn om de bodembeheernota te actualiseren.

De geldigheidsduur van de bodembeheernota is 10 jaar. De actualiteit van de bodemkwaliteitskaart en functiekaart, waar de bodembeheernota op is gebaseerd, dient daarentegen elke 5 jaar te worden geverifieerd op basis van nieuwe en/of beschikbare data.

Na het actualiseren van de bodemkwaliteits- en/of functiekaart moet worden beoordeeld in hoeverre het wijzigen van de bodemkwaliteit een tussentijdse aanpassing (en het opnieuw vaststellen) van de beheernota noodzakelijk maakt. Ook in het geval van relevante wijzigingen in de wet- en regelgeving moet worden nagegaan of het noodzakelijk is om de bodembeheernota te actualiseren. Aanpassing van het bodembeleid, zoals verwoord in deze bodembeheernota, dient altijd bestuurlijk te worden vastgesteld.

1.4 Bodemkwaliteitskaart andere gemeente(n)

Met het vaststellen van deze bodembeheernota accepteert de gemeente Waalwijk de bodemkwaliteitskaarten van alle gemeenten, die zijn aangesloten bij het beheergebied zoals genoemd in paragraaf 1.1, als bewijsmiddel. Deze bodemkwaliteitskaarten mogen als bewijsmiddel voor de kwaliteitsklasse van een toe te passen partij grond of baggerspecie worden gebruikt. Voor meer informatie wordt verwezen naar paragraaf 4.1.

De gemeente Waalwijk kan op enig moment de bodemkwaliteitskaart van een andere, buiten het huidige beheergebied gelegen, gemeente als bewijsmiddel erkennen (door middel van een bestuurlijk besluit). Voorwaarde hiervoor is wel dat de betreffende bodemkwaliteitskaart minimaal aan de volgende eisen voldoet:

- de bodemkwaliteitskaart moet zijn opgesteld conform de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten van het ministerie van VROM waarbij minimaal het volgende stoffenpakket is gehanteerd:
 - o (barium), cadmium, (kobalt), koper, kwik, lood, (molybdeen), nikkel en zink;
 - o PAK10 (VROM);
 - o (PCB);
 - o minerale olie.
- de milieuhygiënische kwaliteit moet zijn uitgedrukt op klassenniveau;
- de kwaliteitsklasse moet zijn gebaseerd op de gemiddeld gemeten gehalten;
- de bodemkwaliteitskaart mag niet ouder zijn dan 5 jaar.

1.5 Aansprakelijkheidsclausule

Een bodemkwaliteitskaart geeft een indicatie van de kwaliteit van de bodem of een partij vrijkomende grond. Een garantie voor de kwaliteit van de bodem of een partij vrijkomende grond kan dan ook niet worden geboden.

Door bijvoorbeeld de aanwezigheid van (on)bekende verontreinigingen in de grond (en het grondwater) kunnen lokaal verschillen optreden met de op de bodemkwaliteitskaart aangegeven milieuhygiënische kwaliteit. Daarnaast is een bodemkwaliteitskaart gebaseerd op een beperkt aantal waarnemingen in onverdachte gebieden (of zones), waardoor een bepaalde mate van onzekerheid ontstaat.

Dit in tegenstelling tot een verkennend bodemonderzoek of een partijkeuring waarbij sprake is van een daadwerkelijke kwaliteitsbepaling. Een bodemonderzoek of een partijkeuring geeft dan ook meer zekerheid over de milieuhygiënische kwaliteit van de ontvangende bodem en een partij toe te passen grond dan een bodemkwaliteitskaart.

De eindverantwoordelijkheid voor het toepassen van een partij grond (of baggerspecie) ligt altijd bij de eigenaar van de locatie waar de grond of baggerspecie wordt toegepast. De gemeente Waalwijk kan dan ook niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortkomt uit onzekerheden van de bodemkwaliteitskaart dan wel het in deze bodembeheernota beschreven beleid.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is beschreven welke extra afzetmogelijkheden de gemeente Waalwijk voor licht verontreinigde grond heeft gecreëerd door het hanteren van gebiedsspecifiek beleid.

Hoofdstuk 3 behandelt een aantal specifieke situaties, zoals grondverzet binnen grondwaterbeschermingsgebieden, wegbermen en bijzondere gebieden maar ook werkzaamheden aan kabel- en leidingtracés en de tijdelijke opslag van grond. De eisen die worden gesteld aan bewijsmiddelen worden in hoofdstuk 4 toegelicht. De nota wordt in hoofdstuk 5 afgesloten met de procedurele aspecten, zoals het verrichten en beoordelen van meldingen, het transport en handhaving.

2 Gebiedsspecifieke toepassingseisen

2.1 Aanleiding

Het generieke kader van het Besluit bodemkwaliteit (zie bijlage 3, paragraaf 3.1) stelt dat de kwaliteitsklasse van een toe te passen partij grond of baggerspecie wordt bepaald door zowel de kwaliteitsklasse als de bodemfunctieklasse van de ontvangende bodem. Daar waar beide klassen niet met elkaar overeenkomen, kunnen knelpunten ontstaan voor grondverzet. Valt bijvoorbeeld in een bepaalde zone de vrijkomende grond in een slechtere klasse dan de functie die de zone bekleedt, dan mag de grond niet opnieuw binnen dezelfde zone worden toegepast.

Knelpunten generiek beleid

Om na te kunnen gaan welke knelpunten het generieke beleid voor de gemeente Waalwijk oplevert, is de bodemkwaliteitskaart vergeleken met de functiekaart. Hieruit volgt dat, met het volgen van het generieke toepassingskader, de volgende knelpunten worden verwacht:

1. Volgens het generieke kader mag binnen de gemeente Waalwijk voornamelijk grond van de klasse AW2000 en de klasse wonen worden toegepast. Er is dus maar beperkte afzetmogelijkheid voor partijen grond met de klasse industrie: alleen ter plaatse van de zone 'industrie na 1970-opgehoogd' en in een grootschalige bodemtoepassing. Dit terwijl uit meerdere zones grond vrijkomt die als klasse industrie wordt geclassificeerd (zie bijlage 2 paragraaf 2.2 en kaartbijlage II).
Zijn dergelijke grootschalige toepassingen binnen de gemeente Waalwijk niet aanwezig, dan moet de partij grond naar een toepassingslocatie (ver) buiten de gemeente. Dit brengt extra kosten met zich mee voor transport en acceptatie.
2. Het generieke beleid biedt onvoldoende ruimte voor duurzame ontwikkelingen die plaatsvinden in het buitengebied (bijvoorbeeld de aanleg van woon- en industrieterreinen). Conform het generieke beleid mag ter plaatse namelijk alleen schone grond of baggerspecie worden toegepast (in verband met de ontvangende bodemkwaliteit) terwijl op basis van het gebruik een slechtere klasse zou zijn toegestaan. De gebruiksfuncties en actuele bodemkwaliteit sluiten namelijk niet goed op elkaar aan.
3. Grond die uit de zone 'Bebouwing na 1945-opgehoogd' (zone 2), 'Buitengebied industrie' (zone 4) en 'Buitengebied Haven 8' (zone 5) vrijkomt, mag niet opnieuw in de betreffende zone worden toegepast. Dit omdat de bodemfunctieklasse dan wel de kwaliteitsklasse van de ontvangende bodem in een strengere klasse valt. Voor de zones 4 en 5 wordt dit door de gemeente Waalwijk niet als een probleem ervaren maar wel voor zone 2.

Gebiedsspecifiek beleid

Om extra ruimte te creëren voor grondverzet heeft de gemeente Waalwijk er voor gekozen om gebiedsspecifiek beleid op te stellen. Het belangrijkste uitgangspunt van dit beleid is dat de kwaliteit van de bodem wordt afgestemd op het gebruik van de bodem. Dit wil zeggen dat partijen grond op die plaats mogen worden toegepast waar deze de minste risico's opleveren voor de gebruiker.

Dit gebiedsspecifieke beleid is nader uitgewerkt in de paragrafen 2.2 en 2.3. In verband met het 'standstill-principe' (zie paragraaf 1.2.1) gelden de in deze paragraaf beschreven gebiedsspecifieke toepassingseisen alleen voor partijen **grond** die binnen het beheergebied vrijkomen en opnieuw worden toegepast.

Dit betekent dat bij het toepassen van partijen grond die van buiten het beheergebied worden aangevoerd, dan wel bij het toepassen van baggerspecie, **altijd** van de generieke toepassingseisen (bijlage 3 of bijlage 4) moet worden uitgegaan.

2.2 Scenario's gebiedsspecifiek beleid

Met de gemeente zijn de volgende mogelijkheden van gebiedsspecifiek beleid besproken:

- Scenario 1: functiekaart = toepassingskaart
- Scenario 2: functiekaart = toepassingskaart, maar max. 'wonen'
- Scenario 3a: aanwijzen gebieden die mogen aansluiten bij de functieklasse
- Scenario 3b: aanwijzen gebieden met maximaal functieklasse 'wonen'
- Scenario 4: hergebruik binnen dezelfde zone toestaan

Ad 1: functiekaart = toepassingskaart

De kwaliteit van de ontvangende bodem wordt buiten beschouwing gelaten. Bij het beoordelen of een partij grond mag worden toegepast, wordt alleen naar de functieklasse van de toepassingslocatie gekeken. Dit betekent dat in gebieden met de functieklasse wonen, de kwaliteitsklasse wonen mag worden toegepast en in gebieden met functieklasse industrie, de kwaliteitsklasse industrie.

Ad 2: functiekaart = toepassingskaart, max. klasse wonen

Net als bij scenario 1, wordt ook hier de kwaliteit van de ontvangende bodem buiten beschouwing gelaten. Het verschil is echter dat in zowel de gebieden met de functieklasse wonen als de functieklasse industrie een bovengrens wordt gesteld aan de kwaliteitklasse grond die mag worden toegepast, namelijk de klasse wonen.

Ad 3a: aanwijzen gebieden die mogen aansluiten bij de functieklasse

Dit scenario is een afgeleide van scenario 1, met dit verschil dat niet voor de gehele gemeente de functiekaart als toepassingskaart wordt aangehouden, maar dat bepaalde gebieden worden aangewezen waarvoor alleen naar de functieklasse van de toepassingslocatie hoeft te worden gekeken.

Ad 3b: aanwijzen gebieden met maximaal functieklasse wonen

Dit scenario is een afgeleide van scenario 2, met dit verschil dat bepaalde gebieden worden aangewezen waarvoor kwaliteitsklasse wonen als bovengrens geldt voor de toe te passen partij grond.

Ad 4: hergebruik binnen dezelfde zone toestaan

Binnen de gemeente Waalwijk doet zich de situatie voor dat grond die uit de zone 'Bebouwing na 1945-opgehoogd' (zone 2) vrijkomt, niet opnieuw in de betreffende zone mag worden toegepast. Dit omdat de bodemfunctieklasse van de ontvangende bodem in een strengere klasse valt. Het opnieuw in dezelfde zone toepassen van grond wordt toegestaan mits dit geen risico's oplevert voor de specifieke functie die de bodem vervult.

2.3 Uitwerking gebiedsspecifiek beleid

De gemeente Waalwijk heeft gekozen voor het uitwerken van gebiedsspecifiek beleid volgens een combinatie van scenario 2, 3a en 4.

Met dit beleid creëert de gemeente Waalwijk meer afzetmogelijkheden voor partijen grond met de kwaliteitsklasse wonen en industrie. Dit geldt niet alleen voor partijen grond afkomstig uit de eigen gemeente maar ook voor partijen grond afkomstig uit het in paragraaf 1.1 beschreven beheergebied.

De verruimde toepassingsmogelijkheden zijn weergegeven op de gebiedsspecifieke toepassingskaart (kaartbijlage I).

Het Besluit bodemkwaliteit schrijft voor dat bij het opstellen van gebiedsspecifiek beleid een risicobeoordeling wordt uitgevoerd. Dit om uit te sluiten dat de toegestane verslechtering van de bodemkwaliteit geen belemmeringen oplevert voor het specifieke gebruik van de bodem ter plaatse. Deze risicobeoordeling wordt nader toegelicht in paragraaf 2.3.3.

2.3.1 *Verruiming toepassen grond met kwaliteit wonen en industrie*

Bij het beoordelen of een partij grond mag worden toegepast, wordt de kwaliteitsklasse van de ontvangende bodem buiten beschouwing gelaten en hoeft alleen maar naar de functieklassering te worden gekeken (kaartbijlage IV).

Hierbij stelt de gemeente Waalwijk, voor nagenoeg het gehele beheergebied, een bovengrens aan de kwaliteitsklasse van de toe te passen partij grond, namelijk maximaal de klasse wonen. Dus ook in de gebieden die volgens de functiekaart de klasse industrie toegewezen hebben gekregen, mag maximaal grond van de kwaliteitsklasse wonen worden toegepast.

Door het stellen van deze bovengrens wordt voorkomen dat de bodemkwaliteit ter plaatse van industriegebieden in die mate afneemt, dat dit in de toekomst een belemmering zou kunnen vormen. Bijvoorbeeld wanneer één van deze gebieden wordt heringericht tot woonwijk of anderszins gevoeligere gebruiksfuncties.

Een aantal gebieden is van deze bovengrens uitgezonderd. Dit betreft:

- o industrieterrein Maasoevers;
- o industrieterrein Scharlo;
- o zone 'Industrie na 1970 opgehoogd' (gebied tussen de Sluisweg en de Industrieweg).

Ter plaatse van deze gebieden, die op kaartbijlage IV de functieklassering industrie hebben, mag de kwaliteitsklasse industrie worden toegepast.

2.3.2 *Hergebruik grond binnen dezelfde zone*

De grond die vrijkomt uit de bodemlaag 0-0,5 m -mv. ter plaatse van de zone 'Bebouwing na 1945-opgehoogd' (zone 2) wordt geclassificeerd als industrie.

Om de afzetmogelijkheden voor klasse industrie binnen de gemeente Waalwijk te verruimen, mag de in deze zone vrijkomende bovengrond opnieuw binnen dezelfde zone worden toegepast.

Aan deze toepassing worden de volgende twee voorwaarden gesteld:

1. de grond moet afkomstig zijn uit de bovengrond (0-0,5 m -mv.);
2. de vrijkomende grond mag alleen opnieuw binnen de zone worden toegepast in de openbare weg en/of in de groenstroken.

2.3.3 **Gebruiksrisico's**

Het gebiedsspecifieke beleid c.q. de toegestane verslechtering van de bodemkwaliteit mag geen belemmeringen opleveren voor het gebruik van de bodem ter plaatse. Om dit te kunnen aantonen kan een risicobeoordeling worden uitgevoerd met de applicatie Risicotoolbox. Deze applicatie berekent voor de gekozen lokale maximale waarden de eventuele risico's voor de verschillende vormen van bodemgebruik. Hieronder zijn per keuze de gebruiksrisico's beschreven.

Verruiming toepassen grond met kwaliteit wonen en industrie

De gemeente Waalwijk heeft er voor gekozen om aan te sluiten bij de bodemfunctieklassen, waarbij:

- de generieke maximale waarden als bovengrens worden gehanteerd en
- de bodemfunctieklassen worden aangehouden zoals weergegeven op de functiekaart (kaartbijlage IV).

Omdat de maximale waarden van de generieke functieklassen al zijn afgeleid van de meest gevoelige bodemfunctie, is een risicobeoordeling met de Risicotoolbox niet noodzakelijk.

Hergebruik grond binnen dezelfde zone

Zoals hiervoor is aangegeven, wordt bij de generieke functieklassen van de meest gevoelige bodemgebruiksvorm binnen een zone uitgegaan. De zone 'Bebouwing na 1945-opgehoogd' (zone 2) is om deze reden ingedeeld in de bodemfunctieklasse wonen. Het gevolg hiervan is dat binnen deze zone, volgens het generieke kader, alleen grond van maximaal de klasse wonen mag worden toegepast.

Wanneer voor een bepaalde toepassingslocatie binnen deze zone echter rekening wordt gehouden met de daadwerkelijke bodemgebruiksvorm (zie tabel 2.1), dan zou het toepassen van een andere (slechtere) kwaliteit grond geen gebruiksrisico's hoeven opleveren.

Tabel 2.1: Clustering bodemfunctieklassen tot bodemfunctieklassen

Bodemgebruiksvorm	Bodemfunctie
1. Moes- en volkstuinten	Natuur
2. Natuur	
3. Landbouw	
4. Wonen met tuin	Wonen*
5. Plaatsen waar kinderen spelen	
6. Groen met natuurwaarden	
7. Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie	Industrie**

* De bodemfunctieklasse wonen omvat die bodemfuncties waarbij sprake kan zijn van veel bodemcontact en een beperkte gewasconsumptie. Hierbij moet worden gedacht aan een gewasconsumptie uit eigen tuin van rond de 10% van de totale gewasconsumptie. Wordt verwacht dat een grotere gewasconsumptie plaatsvindt dan moet worden gekozen voor de bodemfunctieklasse natuur.

** Onder de bodemfunctieklasse industrie vallen de minst kwetsbare bodemfuncties, met andere woorden die bodemfuncties waarbij sprake is van weinig bodemcontact en geen gewasconsumptie (bijvoorbeeld terreinen voor sport en recreatie en bepaalde stadsparken).

Hergebruik van grond binnen zone 2 wordt alleen toegestaan in de openbare weg en de groenstroken. Deze bodemgebruiksvormen worden volgens tabel 2.1 ingedeeld in de bodemfunctieklassse industrie. Omdat de grond die wordt hergebruikt, maximaal van de klasse industrie is, worden met het hergebruik geen gebruiksrisico's verwacht. Een risicobeoordeling met de Risicotoolbox is daarom niet noodzakelijk.

3 Gebiedsspecifieke situaties

3.1 Grondwaterbeschermingsgebied

Binnen het beheergebied van de gemeente Waalwijk is een klein stuk van een grondwaterbeschermingsgebied gelegen (in het zuidelijk deel van de gemeente). Dit gebied is op alle kaartbijlagen aangegeven.

De contour van het grondwaterbeschermingsgebied is afkomstig uit de provinciale milieuverordening (PMV). Omdat de PMV aan wijzigingen onderhevig is, dient altijd de meest recente versie geraadpleegd te worden via de internetsite van de provincie Noord-Brabant.

Volgens de PMV is het niet toegestaan om in een grondwaterbeschermingsgebied grond of baggerspecie toe te passen behalve wanneer

- a. de kwaliteit van de grond of baggerspecie
 - de achtergrondwaarde (AW2000) niet overschrijdt;
 - de maximale waarden van de kwaliteitsklasse wonen niet overschrijdt en de kwaliteit van de ontvangende bodem gelijk is aan of slechter is dan de kwaliteitsklasse wonen en de grond of baggerspecie uit het grondwaterbeschermingsgebied afkomstig is;
- b. het baggerspecie betreft die vrijkomt bij regulier onderhoud van watergangen en op het aangrenzend perceel wordt verspreid, met het oog op het herstellen of verbeteren van deze percelen;
- c. wanneer het een grootschalige bodemtoepassing betreft en door middel van onderzoek wordt aangetoond dat door de toepassing de risico's op verontreiniging van het grondwater voor de betreffende drinkwaterwinning niet toenemen, de grond of baggerspecie uit het grondwaterbeschermingsgebied afkomstig is en de kwaliteit van de grond of baggerspecie de maximale waarden van de kwaliteitsklasse wonen niet overschrijdt.

3.2 Omgang met kleine partijen grond (<50 m³)

Alle toepassingen van grond, uitgezonderd de tijdelijke uitname hiervan, moeten aan de regels van het Besluit bodemkwaliteit voldoen. Zo ook het toepassen van kleine partijen grond (< 50 m³).

Voor kleine partijen die afkomstig zijn uit gezoneerd gebied kan gebruik worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart (ontgravingskaart) voor het aantonen van de milieuhygiënische kwaliteit.

Is de partij daarentegen afkomstig uit één van de, van de bodemkwaliteitskaart, uitgesloten gebieden, dan moet de milieuhygiënische kwaliteit van de grond worden vastgesteld met een partijkeuring. Een partijkeuring voor kleine partijen is echter een kostbare aangelegenheid. Daarom wordt aanbevolen om kleine partijen grond af te voeren naar erkende verwerkingslocaties. Dit zijn locaties die beschikken over een erkenning (volgens de BRL 9335) om kleine partijen grond op te bulken tot partijen van een bepaalde omvang, alvorens hier een partijkeuring op te laten uitvoeren.

Opgemerkt wordt dat het samenvoegen van verschillende partijen grond of baggerspecie een erkenningsplichtige activiteit is, wanneer de omvang van de opgebulkte partij groter is dan 25 m³ (artikel 4.3.2 Regeling bodemkwaliteit).

3.3 Wegbermen

De bodemkwaliteitskaart van de gemeente Waalwijk wordt niet representatief geacht voor de wegbermen binnen en buiten de bebouwde kom. Dit betekent dat de ontgravingskaarten (zie kaartbijlage II) **niet** als bewijsmiddel kunnen worden gebruikt voor de kwaliteitsklasse van de grond die ter plaatse van wegbermen vrijkomt.

De milieuhygiënische kwaliteit van uit bermen vrijkomende grond, waarvan men voornemens is om deze elders opnieuw toe te passen, dient derhalve altijd met een onderzoek te worden aangetoond. Omdat voor grondverzet binnen en buiten de bebouwde kom verschillende voorwaarden gelden, is in de navolgende paragrafen één en ander uitgewerkt.

3.3.1 Binnen de bebouwde kom

De milieuhygiënische kwaliteit van uit de bermen vrijkomende grond, waarvan men voornemens is om deze elders toe te passen, dient altijd met een partijkeuring te worden aangetoond (zie paragraaf 4.2.1).

Aan welke kwaliteitsklasse een partij grond moet voldoen die ter plaatse van bermen binnen de bebouwde kom wordt toegepast, kan van de gebiedsspecifieke toepassingskaart in kaartbijlage I worden afgelezen. Voor de functieklasse van de bermen wordt namelijk aangesloten bij de functieklasse van het omliggende gebied.

De gebiedsspecifieke toepassingskaart mag alleen worden gebruikt wanneer de toe te passen grond uit het beheergebied, zoals beschreven in paragraaf 1.1, afkomstig is. Is de ter plaatse van de bermen toe te passen grond afkomstig van buiten dit beheergebied, of gaat het om het toepassen van baggerspecie, dan dient voor de vereiste kwaliteitsklasse te worden uitgegaan van het generieke toepassingskader (zie bijlage 3, paragraaf 3.1) en dus van de generieke toepassingskaart uit kaartbijlage III.

3.3.2 Buiten de bebouwde kom

De wegbermen buiten de bebouwde kom vallen in de functieklasse landbouw/natuur. Dit betekent dat ter plaatse, volgens het generieke kader, alleen schone grond mag worden toegepast.

Dit terwijl uit de praktijk blijkt dat wegbermen over het algemeen heterogeen verontreinigd zijn als gevolg van verkeersactiviteiten (o.a. olie lekkages en depositie van uitlaatgassen) en onderhoud (o.a. teerhoudende kleeflagen). Hierdoor ontstaat het knelpunt dat grond die bij werkzaamheden uit de wegbermen vrijkomt, zeer waarschijnlijk niet opnieuw binnen de wegbermen kan worden toegepast.

Daarom heeft de gemeente Waalwijk, voor de wegbermen in het landelijk gebied maar buiten het bebouwd gebied, gebiedsspecifiek beleid afgeleid. Dit specifieke beleid houdt in dat:

- de wegbermen de functieklassse industrie krijgen toegewezen;
- de wegbermen van vergelijkbare wegen als één zone worden beschouwd; hierbij wordt onderscheid gemaakt in de volgende typen wegen:
 - provinciale wegen;
 - niet-provinciale, verharde wegen (asfalt-, beton- of klinkerverharding);
 - halfverharde en onverharde wegen.
- de dubbele toets van het generieke kader vervalt en alleen de functieklassse van de berm (industrie) bepalend wordt geacht voor de kwaliteitsklasse van de toe te passen grond. (Dit wordt voor wegbermen acceptabel geacht omdat de contactmogelijkheden met de bodem gering zijn en de ecologische waarde laag.)

Voorwaarden

Met deze uitgangspunten is het mogelijk om grond die, binnen het beheergebied, uit wegbermen buiten de bebouwde kom vrijkomt, ook weer binnen wegbermen toe te passen. Hieraan worden wel een aantal voorwaarden gesteld, namelijk:

- De bermengrond mag alleen in dezelfde zone, oftewel in de bermen van hetzelfde type weg, opnieuw worden toegepast.
- De kwaliteit van de te ontgraven bodem in de wegbermen moet worden geverifieerd met een verkennend bodemonderzoek (zie paragraaf 4.2.4). De diepte tot waarop het bodemonderzoek wordt uitgevoerd is de voorgenomen ontgravingsdiepte.
De resultaten van het bodemonderzoek worden indicatief getoetst aan de normen van het Besluit bodemkwaliteit zodat kan worden vastgesteld of de te ontgraven grond voldoet aan de toepassingseis:
 - Indien blijkt dat de kwaliteit van de grond voldoet aan de maximale waarden van de kwaliteitsklasse industrie, dan mag deze grond elders in de wegbermen worden toegepast.
 - Indien de maximale waarden van de kwaliteitsklasse industrie worden overschreden, dan dient voor de grond een andere bestemming te worden gevonden.
 - Indien de interventiewaarden worden overschreden, dan dient een saneringsplan te worden opgesteld (spoor van de Wet bodembescherming).

Door het stellen van maximale waarden wordt voorkomen dat sterk verontreinigde grond elders binnen het beheergebied wordt toegepast.

- Tot de wegberm wordt gerekend een strook van maximaal 10 meter aan beide zijden van de weg (bijv. de asfaltrand), tenzij de berm langs de weg eerder wordt onderbroken door een sloot dan wel de grens van het aangrenzend perceel. Voor wegbermen langs dijkwegen, en voor bermen gelegen in de Ecologische Hoofdstructuur, geldt voor beiden zijden buiten het wegvak een strook van maximaal 2 meter. Dit in verband met de ecologische functie van de wegbermen. Buiten die aangegeven strook mag in de wegbermen alleen schone grond worden toegepast.

Niet voor alle typen wegen wordt het hierboven beschreven specifieke beleid gehanteerd. In tabel 3.1 is aangegeven waar door de gemeente Waalwijk de knip is gelegd tussen gebiedsspecifiek beleid (aangegeven met 'ja') en generiek beleid (aangegeven met 'nee').

Tabel 3.1: Keuze wegbermbeleid (buitengebied)

Provinciale wegen	Verharde wegen	Onverharde wegen	Nieuw aan te leggen wegen
Ja	ja	nee	nee

Is de ter plaatse van wegbermen toe te passen grond:

- wel afkomstig uit een berm buiten de bebouwde kom (en binnen het beheergebied);
- maar niet afkomstig uit de berm van hetzelfde type weg,

dan mag voor de vereiste kwaliteitsklasse van de toe te passen grond ook worden aangesloten bij het in deze paragraaf beschreven beleid. Dit betekent dat de partij grond mag worden toegepast mits wordt voldaan aan de maximale waarden van de kwaliteitsklasse industrie. In tegenstelling tot het bovenstaande moet de kwaliteitsklasse van de opnieuw toe te passen bermengrond dan alleen wel met een **partijkeuring** worden vastgesteld (zie paragraaf 4.2.1).

Indien de ter plaatse van wegbermen toe te passen grond afkomstig is van:

- een andere locatie binnen het beheergebied;
- of een buiten het beheergebied gelegen locatie,

dan moet voor de vereiste kwaliteitsklasse van de toe te passen grond worden uitgegaan van het generieke toepassingskader (zie bijlage 3, paragraaf 3.1) en dus van de generieke toepassingskaart uit kaartbijlage III. Er dient eveneens van de generieke toepassingskaart te worden uitgegaan wanneer ter plaatse van wegbermen baggerspecie wordt toegepast.

De kwaliteitsklasse van zowel de toe te passen partij grond (of baggerspecie) als de ontvangende bodem ter plaatse van de wegberm moet in dat geval kunnen worden aangetoond met één van de in hoofdstuk 4 genoemde erkende bewijsmiddelen.

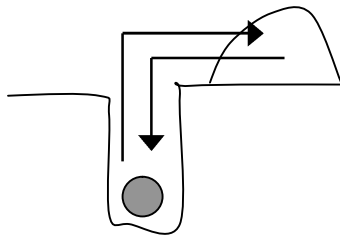
3.4 Kabels en leidingen

In bijlage 1 is beschreven dat het tijdelijk verplaatsen of uit een toepassing wegnemen van grond is toegestaan indien deze vervolgens, zonder te zijn bewerkt, op of nabij dezelfde plaats en onder dezelfde condities opnieuw in die toepassing wordt aangebracht.

Dit betekent dat de vrijgekomen grond in dezelfde laag moet worden teruggebracht. Ook de afstand ten opzichte van bijvoorbeeld het grondwater moet voor en na de tijdelijke uitname vergelijkbaar zijn. Reden hiervoor is dat de milieuhygiënische kwaliteit van de bovengrond over het algemeen slechter is dan die van de ondergrond. Door het niet gescheiden houden van beide lagen, worden verschillende kwaliteitsklassen gemengd.

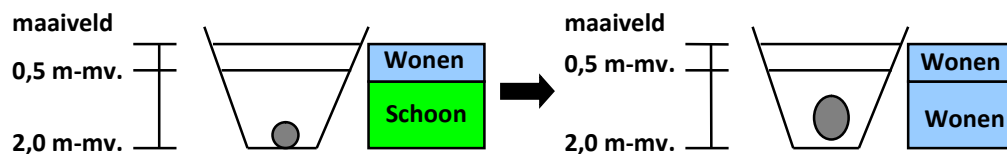
Uitzonderingssituatie

Het gescheiden ontgraven en houden van de boven- en ondergrond is in de praktijk echter moeilijk realiseerbaar. Vooral bij werkzaamheden aan kabels en leidingen (inclusief riolering). De grond die bij dit soort werkzaamheden wordt ontgraven, wordt namelijk vaak in één depot geplaatst. Daarbij wordt over het algemeen geen onderscheid gemaakt in grond afkomstig uit de bovengrond of uit de ondergrond, met als consequentie dat de grond geroerd in de sleuf wordt teruggebracht. Dit is met figuur 3.1 geïllustreerd.

Figuur 3.1: Werkzaamheden kabels en leidingen

Gezien de ervaringen uit de praktijk, maar ook om de werkbaarheid te vergroten, is door de gemeente Waalwijk besloten om bij de tijdelijke uitname van grond, specifiek bij werkzaamheden aan kabels en leidingen, het gescheiden ontgraven en terugplaatsen van de boven- en ondergrond niet strikt te handhaven. Dit betekent dat in het traject 0,0-2,0 m -maaiveld de boven- en ondergrond geroerd mag worden teruggeplaatst. In figuur 3.2 is één en ander schematisch weergegeven.

Figuur 3.2: Uitzonderingssituatie leidingentracés

Voorwaarde hierbij is wel dat de maximale kwaliteitsklasse van de grond die wordt teruggeplaatst, voldoet aan de kwaliteitsklasse die voor de betreffende locatie uit de (generieke/gebiedsspecifieke) toepassingskaart blijkt.

Deze uitzondering geldt tot een maximale diepte van 2 m -maaiveld en is alleen van toepassing binnen de gebieden met de functieklasse wonen of industrie zoals blijkt uit de functiekaart. Ook dient bij het terugplaatsen van de grond de in bijlage 1, paragraaf 1.2 genoemde zorgplicht van artikel 13 Wet bodembescherming in acht te worden genomen.

Overwegingen

Consequentie van deze werkwijze is dat de bodem ter plaatse van leidingtracés geroerd raakt met als mogelijk gevolg het opmengen van verschillende kwaliteitsklassen. Door de gemeente Waalwijk is nagegaan wat hiervan de milieurisico's zijn.

Op basis van de bodemkwaliteitskaart (bijlage 2) kan worden geconcludeerd dat in de zones 'Buitengebied kleigrond', 'Buitengebied industrie' en plaatselijk binnen de zone 'Achtergrondwaarde' een verslechtering van de bodemkwaliteit in de ondergrond kan optreden. Dit wordt echter geaccepteerd omdat, uitgaande van het bodemgebruik, sprake is van verwaarloosbare risico's.

Wat het kwaliteitsverschil is tussen de boven- en ondergrond ter plaatse van de uitgesloten gebieden (de 'witte zones') of de verdachte locaties (zie paragraaf 4.1.1), is niet bekend. Verwacht wordt echter dat deze niet heel afwijkend zal zijn (maximaal één klasse verschil) en dus dat sprake is van verwaarloosbare risico's.

Daarbij wordt opgemerkt dat de grond ter plaatse van leidingtracés naar verwachting in het verleden al vermengd is geraakt bij de aanleg van de kabels en leidingen (incl. riolering) dan wel dat de kabelgoten destijds mogelijk zijn aangevuld met schone grond.

3.5 Tijdelijke opslag grond

In bijlage 4, paragraaf 4.2 zijn de voorwaarden, die worden gesteld aan de tijdelijke opslag van grond en baggerspecie buiten inrichtingen, beschreven. Eén van deze voorwaarden is dat de kwaliteitsklasse van de partij grond of baggerspecie die in opslag wordt genomen, vergelijkbaar dan wel beter moet zijn dan de kwaliteitsklasse van de bodem waarop de opslag plaatsvindt (NB: dit geldt niet voor kortdurende opslag, dat wil zeggen: korter dan 6 maanden). Deze voorwaarde past prima binnen de uitgangspunten van het landelijk geldende generieke toepassingskader, en dus wanneer de betreffende partij grond van een locatie buiten de regio wordt aangevoerd of wanneer het baggerspecie betreft.

Echter, bij grondverzet binnen en naar de gemeente Waalwijk, een gemeente die er bewust voor heeft gekozen dat lokaal verslechtering van de bestaande bodemkwaliteit mag optreden, leidt dit tot problemen. In die gevallen kan zich namelijk de situatie voordoen dat op een bepaalde locatie, waar de ontvangende bodem bijvoorbeeld de klasse AW2000 heeft, wel partijen grond van de klasse wonen mogen worden toegepast maar dat dezelfde partijen grond daar niet tijdelijk mogen worden opgeslagen.

Dat staat haaks op de definitie van tijdelijke opslag die in het Besluit bodemkwaliteit is opgenomen:

"De tijdelijke toepassing van grond/baggerspecie voorafgaand aan de definitieve nuttige toepassing."

Gezien deze discrepantie is door de gemeente Waalwijk het volgende besloten: Partijen grond die volgens de gebiedsspecifieke toepassingseisen (zie hoofdstuk 2) op een bepaalde locatie binnen de gemeente mogen worden toepast, mogen eveneens, voorafgaand aan de definitieve toepassing, op deze toepassingslocatie tijdelijk in opslag worden genomen.

De andere voorwaarden voor de tijdelijke opslag, zoals genoemd in bijlage 4, paragraaf 4.2, blijven onveranderd van kracht.

3.6 Natte natuurparel

Natte natuurparels zijn door de Provincie aangewezen gebieden met bijzondere natuurwaarden. Op grond van Europese regelgeving moeten natte natuurparels zodanig worden hersteld dat de oorspronkelijke vegetatie zich optimaal kan ontwikkelen.

Binnen de gemeente Waalwijk is een zogenoemde 'Natte natuurparel' gelegen, namelijk De Westelijke Langstraat. Dit gebied is op de toepassingskaarten (kaartbijlagen I en III) aangegeven.

Aan het in dit gebied toepassen van grond worden specifieke eisen gesteld (zowel milieuhygiënisch als civieltechnisch). Voorafgaand aan de toepassing dient daarom in overleg te worden getreden met de gemeente Waalwijk.

3.7 Nul- en eindsituatie Activiteitenbesluit

Wanneer een bedrijf haar bodembedreigende bedrijfsactiviteiten definitief staakt, moet in het kader van het Activiteitenbesluit een eindsituatie-onderzoek worden uitgevoerd. De resultaten van dit eindsituatie-onderzoek worden vergeleken met die van het nulsituatie-onderzoek. Op deze manier kan worden nagegaan of de plaatsgevonden bedrijfsactiviteiten tot een verslechtering van de bodemkwaliteit hebben geleid.

Het komt wel eens voor dat de nulsituatie niet is vastgelegd. Volgens de standaardregels van het Activiteitenbesluit moeten in dat geval de resultaten van het eindsituatie-onderzoek voldoen aan de maximale waarden van de klasse AW2000. De gemeente Waalwijk staat echter toe dat in die situaties de resultaten van het eindsituatie-onderzoek mogen worden getoetst aan de gebiedsspecifieke toepassingskaart.

4 Bewijsmiddelen

4.1 Bodemkwaliteitskaart

De voorwaarden in deze paragraaf gelden voor zowel de bodemkwaliteitskaart van de gemeente Waalwijk (zoals opgenomen in deze beheernota) als voor de bodemkwaliteitskaart van een andere gemeente.

4.1.1 Bodemkwaliteitskaart wel een bewijsmiddel

Bij het binnen de gemeente Waalwijk (opnieuw) toepassen van grond mag een bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel worden gebruikt mits de bodemkwaliteit op de locatie van herkomst (naar verwachting) niet afwijkt van de achtergrondwaarden in de betreffende bodemkwaliteitszone.

Daarom moet, voorafgaand aan het grondverzet, worden uitgesloten dat sprake is van een verdachte locatie, bijzondere omstandigheden en/of onverwachte situaties (de zogenoemde 'toets herkomst'; zie paragraaf 4.1.2). In deze gevallen kan namelijk sprake zijn van een afwijkende (slechtere) kwaliteit van de bodem dan de kwaliteit zoals aangegeven op de bodemkwaliteitskaart.

Blijkt uit de 'toets herkomst' dat de locatie onverdacht is ten aanzien van bodemverontreiniging, dan mag de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel worden gebruikt.

Is geen sprake van een onverdachte locatie, dan dient de milieuhygiënische kwaliteit van de vrijkomende grond (en/of de ontvangende bodem) op een andere wijze te worden aangetoond. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van één van de bewijsmiddelen zoals beschreven in paragraaf 4.2.

Aandachtspunten bij gebruik bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel

Heterogeniteit

Bij de bodemkwaliteitszones 6 en 10 (bodemlaag 0-2 m -mv. ter plaatse van deelgebied 'Industrie na 1970-opgehoogd') binnen de gemeente Waalwijk is sprake van sterke heterogeniteit (= mate van spreiding in de gemeten gehalten ten opzichte van de normwaarden)¹.

Als gevolg hiervan beslist de gemeente Waalwijk dat de bodemkwaliteitskaart (ontgravingskaart) geen betrouwbaar bewijsmiddel is voor grond die uit deze zones vrijkomt. De gemeente hanteert daarom de volgende voorwaarden:

- wanneer de vrijkomende grond opnieuw binnen de zones 6 en 10 wordt toegepast moet, in aanvulling op de ontgravingskaart als bewijsmiddel, met een verkennend bodemonderzoek conform de NEN 5740 worden aangetoond dat de te ontgraven grond voldoet aan de maximale waarden van de klasse industrie (zie paragraaf 4.2.4);
- wanneer de vrijkomende grond opnieuw wordt toegepast op een locatie buiten de zones 6 en 10 moet de kwaliteit van de grond met een partijkeuring worden vastgesteld (zie paragraaf 4.2.1).

¹ Zie het rapport van de bodemkwaliteitskaart ('Addendum bodemkwaliteitskaart gemeente Waalwijk', kenmerk 257000, juli 2013)

Grootschalige bodemtoepassing

Wanneer de ontgravingskaart wordt gebruikt als bewijsmiddel voor de milieuhygiënische kwaliteit van vrijkomende grond die uiteindelijk wordt toegepast in een grootschalige bodemtoepassing, dient het volgende in acht te worden genomen:

- Om uit te kunnen sluiten dat de ontvangende bodem verontreinigd raakt als gevolg van het grootschalig toepassen van grond met een slechtere kwaliteitsklasse, dient met uitloogonderzoek te worden aangetoond dat de maximale emissiewaarden niet worden overschreden (zie ook bijlage 4, paragraaf 4.1).
- Uitloogonderzoek hoeft echter pas te worden uitgevoerd wanneer de grond de zogenaamde emissietoetswaarden overschrijdt. Deze emissietoetswaarden zijn opgenomen in tabel 1 van bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit.
- De emissietoetswaarden liggen boven de maximale waarden van de klasse wonen. Het eventueel moeten verrichten van uitloogonderzoek kan zich derhalve alleen voordoen bij vrijkomende grond die als klasse industrie is beoordeeld. Volgens de bodemkwaliteitskaart is binnen de gemeente Waalwijk een aantal zones aanwezig waaruit grond van de klasse industrie kan vrijkomen. In onderstaande tabel 4.1 is aangegeven of door de grond die uit deze zones vrijkomt de emissietoetswaarden worden overschreden, en zo ja voor welke parameter (uitgaande van gemiddeld gemeten gehalten).

Tabel 4.1: Zone met indicatie voor uitloogonderzoek

Bodemkwaliteitszone	Traject (m -mv.)	Overschrijding emissietoetswaarden?
Bebouwing na 1945-opgehoogd (zone 2)	0-0,5	nee
Buitengebied industrie (zone 4)	0-0,5	nee
Buitengebied Haven 8 (zone 5)	0-0,5	nee
Industrie na 1970-opgehoogd (zone 6)	0-0,5	nee
Industrie na 1970-opgehoogd (zone 10)	0,5-2	nee

Uit tabel 4.1 blijkt dat het verrichten van uitloogonderzoek niet aan de orde is omdat de emissietoetswaarden niet worden overschreden.

4.1.2 Bodemkwaliteitskaart geen bewijsmiddel

De bodemkwaliteitskaart kan **niet** als bewijsmiddel worden gebruikt als:

- A. sprake is van een uitgesloten gebied
- B. een partijkeuring of een verkennend bodemonderzoek is uitgevoerd
- C. uit de 'toets herkomst' blijkt dat
 1. de toe te passen grond afkomstig is van een verdachte locatie;
 2. sprake is van bijzondere omstandigheden of
 3. de grond zintuiglijk opvallende afwijkingen vertoont (onverwachte situaties).

A. Uitgesloten gebieden

Een aantal gebieden binnen de gemeente Waalwijk is uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart (zie bijlage 2). Dit betekent dat voor deze gebieden geen gebruik kan worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel. De kwaliteitsklasse dient in dat geval op een andere wijze te worden aangetoond (zie paragraaf 4.2).

B. Lokaal onderzoek

Een bodemonderzoek of partijkeuring geeft meer zekerheid over de milieuhygiënische kwaliteit van respectievelijk de ontvangende bodem en een partij grond (of baggerspecie) dan de bodemkwaliteitskaart. Wanneer op de locatie van herkomst en/of de locatie van toepassing een partijkeuring of een verkennend bodemonderzoek is uitgevoerd, mag dan ook GEEN gebruik worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel. In dat geval moet worden uitgegaan van de resultaten van het lokaal uitgevoerde onderzoek (met inachtneming van het gestelde in paragraaf 3.8).

C. Toets herkomst

De bodemkwaliteitskaart kan **niet** als bewijsmiddel worden gebruikt als:

1. de toe te passen grond afkomstig is van een verdachte locatie;
2. sprake is van bijzondere omstandigheden of
3. de grond zintuiglijk opvallende afwijkingen vertoont (onverwachte situaties).

1. Een verdachte locatie

Onder 'verdachte locaties' worden verstaan: locaties waar in het verleden (bedrijfs)activiteiten hebben plaatsgevonden waarvan bekend is, of het vermoeden bestaat, dat deze een bodemverontreiniging hebben veroorzaakt.

Wanneer bodemonderzoek op een verdachte locatie heeft uitgewezen dat er geen sprake is van bodemverontreiniging, en daarnaast de milieuhygiënische kwaliteit vergelijkbaar is met het omliggende gebied, wordt deze locatie niet meer aangemerkt als verdacht.

2. Bijzondere omstandigheden

Een bijzondere omstandigheid doet zich voor wanneer bekend is dat de bodemkwaliteit op de herkomstlocatie (mogelijk) afwijkt van de omgeving. Veelal zal het gaan om:

- bekende en potentiële lokale gevallen van bodemverontreiniging, niet behorende tot de diffuse bodemverontreiniging;
- bodemsanering in uitvoering;
- restverontreiniging na bodemsanering;
- lokaal aangebrachte leeflagen;
- lokaal aanwezige (historische) ophooglagen;
- de ondergrond ter plaatse van saneringslocaties.

Ook door de provincie aangewezen beschermingsgebieden vallen onder locaties met bijzondere omstandigheden voor grondverzet. Hierbij kan worden gedacht aan grondwaterbeschermingsgebieden, aardkundige en archeologisch waardevolle gebieden en gebieden van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). Kaarten van deze beschermingsgebieden kunnen worden geraadpleegd op de website van de provincie Noord-Brabant: <http://www.brabant.nl/kaarten.aspx>.

3. Onverwachte situaties

Het kan voorkomen dat, ondanks dat geen sprake is van een verdachte locatie of bijzondere omstandigheden, tijdens de graafwerkzaamheden op de locatie van herkomst toch een (mogelijke) afwijking van de bodemkwaliteit wordt geconstateerd.

Er is sprake van een onverwachte situatie wanneer:

- de grond een afwijkende kleur, geur of samenstelling heeft;
- de grond een bijmenging aan bodemvreemde materialen bevat (puin, gruis, kooltjes, etc.) op basis waarvan wordt verwacht dat de bodemkwaliteitskaart niet meer representatief is voor de milieuhygiënische kwaliteit, dan wel waarvan men redelijkerwijs kan vermoeden dat deze het milieu negatief kan beïnvloeden;
- in de grond visueel asbest wordt aangetroffen.

Een onverwachte situatie dient in alle gevallen te worden geregistreerd en gemeld bij de desbetreffende gemeente. Als sprake is van een (vermoedelijk) geval van ernstige bodemverontreiniging, dient hiervan melding te worden gedaan bij het bevoegd gezag Wbb.

Formulier toets herkomst

Teneinde uit te sluiten dat de locatie van herkomst als 'verdacht' ten aanzien van bodemverontreiniging moet worden bestempeld, dient voorafgaand aan grondverzet altijd een historisch onderzoek te worden uitgevoerd.

Voor dit historisch onderzoek dient onder andere gebruik te worden gemaakt van de gegevens in het gemeentelijk bodeminformatiesysteem waarin, naast feitelijke gegevens over uitgevoerde bodemonderzoeken, ook potentieel verdachte locaties van (ernstige) bodemverontreiniging zijn opgenomen.

In bijlage 5 is een formulier voor de 'toets herkomst' opgenomen. Om gebruik te kunnen maken van een bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel dient dit volledig ingevulde formulier bij de melding te worden gevoegd. Het formulier is alleen geldig indien dit door de bodemambtenaar van de gemeente van herkomst is ondertekend (lees vrijgegeven).

Naast de locatie van herkomst dient ook informatie over de toepassingslocatie te worden verzameld. Grondverzet op basis van een bodemkwaliteitskaart is namelijk niet mogelijk als de toepassingslocatie een geval van ernstige bodemverontreiniging betreft. Bij toepassing op een dergelijke locatie moet het bevoegd gezag voor de Wet bodembescherming (Wbb) op de hoogte worden gesteld en zijn de eisen vanuit de Wbb leidend.

Het is eveneens niet toegestaan om grond of baggerspecie toe te passen op een (half)verhardingslaag. Deze verhardingslaag verliest in dat geval namelijk zijn functie en wordt onderdeel van de bodem. Er is dan sprake van het in de bodem brengen van een afvalstof, zijnde de (half)verhardingslaag.

4.2 Overige erkende bewijsmiddelen

Wanneer niet aan de in paragraaf 4.1 gestelde criteria wordt voldaan, en dus geen gebruik mag worden gemaakt van een bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel, dient de milieuhygiënische kwaliteit van een partij grond (of baggerspecie) en/of van de ontvangende bodem op een andere wijze te worden aangetoond:

1. partijkeuring
2. erkende kwaliteitsverklaring
3. fabrikant-eigen-verklaring
4. (water)bodemonderzoek

In de navolgende paragrafen volgt per bewijsmiddel een korte toelichting.

Bij al het milieuhygiënisch onderzoek naar de kwaliteit van een partij toe te passen grond of baggerspecie dan wel van de ontvangende bodem moet rekening gehouden worden met Kwalibo (Hoofdstuk 2, Besluit bodemkwaliteit).

4.2.1 **Partijkeuring**

Een partijkeuring betreft een onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit, en daarmee de toepassingsmogelijkheden, van een partij grond of (gerijpte) baggerspecie die al dan niet is ontgraven.

Eisen

Aan een partijkeuring worden de volgende eisen gesteld (zoals onder andere ook blijkt uit artikel 4.3.3 van de Regeling bodemkwaliteit):

- een partij kan worden gekeurd in depot of in-situ;
- de partij grond (of baggerspecie) dient door een erkende monsternemer te worden bemonsterd conform SIKB BRL 1000: protocol 1001²;
- de voorbereiding van de monsters alsmede het laboratoriumonderzoek moeten worden verricht conform het accreditatieprogramma AP04 door een hiervoor erkend laboratorium.

Te onderzoeken parameters

Is de herkomstlocatie van de grond of baggerspecie onverdacht, en is in het geval van baggerspecie deze afkomstig uit regionale watergangen, dan dienen de monsters van de partij te worden onderzocht op ten minste de parameters van het vigerend standaardpakket (water)bodem. Welke stoffen deel uitmaken van dit standaardpakket is na te gaan op de websites van Bodem+ of het SIKB.

Ten tijde van het tot stand komen van deze beheernota bestond het standaardpakket uit:

- 9 metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink);
- polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK 10 VROM);
- polychloorbifenylen (PCB som 7);
- minerale olie (GC).

Wanneer de grond of baggerspecie afkomstig is van een verdachte locatie dan dient de partij, naast de parameters van het standaard analysepakket, tevens op de desbetreffende kritische parameters te worden onderzocht.

Grond afkomstig uit de gemeente Waalwijk moet altijd aanvullend worden onderzocht op het gehalte aan chroom.

4.2.2 **Erkende kwaliteitsverklaring**

Een erkende kwaliteitsverklaring bestaat uit twee delen:

- Het eerste deel is het productcertificaat dat wordt afgegeven door een erkende certificerende instelling (zoals bijvoorbeeld KIWA, Intron of BMC). Op dit productcertificaat staan de (civieltechnische) eigenschappen van de grond of baggerspecie vermeld, alsmede de milieuhygiënische classificatie (klasse AW2000, klasse 'wonen' of klasse 'industrie').
- Het tweede deel betreft de afgegeven erkenning.

² Beoordelingsrichtlijn, met bijbehorend protocol, voor de monsterneming van partijen grond en baggerspecie (Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer)

De eisen die aan een erkende kwaliteitsverklaring voor grond of baggerspecie worden gesteld, staan beschreven in artikel 4.3.6 van de Regeling bodemkwaliteit. Een overzicht van afgegeven erkende kwaliteitsverklaringen wordt gepubliceerd op de website van Rijkswaterstaat Leefomgeving.

4.2.3 Fabrikant-eigen-verklaring

Dit is een milieuhygiënische verklaring die door een producent zelf kan worden afgegeven. In tegenstelling tot een erkende kwaliteitsverklaring, vindt bij een fabrikant-eigen-verklaring geen periodieke externe controle door een certificerende instelling plaats en is er ook geen erkenning noodzakelijk.

De verantwoordelijkheid voor de milieuhygiënische kwaliteit van het product ligt dus volledig bij de fabrikant. Echter, voordat een producent een fabrikant-eigen-verklaring mag afgeven, moet hij door middel van een streng toelatingsonderzoek aantonen dat zijn product aan de gestelde milieuhygiënische eisen voldoet.

De eisen die aan een fabrikant-eigen-verklaring voor een partij grond of baggerspecie worden gesteld, staan beschreven in artikel 4.3.7 van de Regeling bodemkwaliteit. Een overzicht van afgegeven fabrikant-eigen-verklaringen wordt gepubliceerd op de website van Rijkswaterstaat Leefomgeving.

4.2.4 (Water)bodemonderzoek

Landbodem of een partij grond

Bodemonderzoeken die voldoen aan bepaalde onderzoeksstrategieën uit de NEN 5740³ zijn toegestaan als milieuhygiënische verklaring in het kader van het Besluit bodemkwaliteit. In de Regeling bodemkwaliteit wordt onderscheid gemaakt tussen onderzoeksstrategieën die kunnen worden gebruikt voor het aantonen van de milieuhygiënische kwaliteit van:

- a. de ontvangende bodem (artikel 4.3.4 lid 1 van de Regeling) en
 - b. een partij toe te passen grond (artikel 4.3.4 lid 2 van de Regeling).
- a. Voor het aantonen van de milieuhygiënische kwaliteit van de ontvangende landbodem zijn de volgende onderzoeksstrategieën uit de NEN 5740 toegestaan:
 - onderzoeksstrategie voor een onverdachte locatie;
 - onderzoeksstrategie voor een grootschalig onverdachte locatie;
 - onderzoeksstrategie bij een onbekende bodembelasting;
 - onderzoeksstrategie voor de toetsing of er sprake is van een schone bodem;
 - onderzoeksstrategie voor de toetsing of er sprake is van een schone bodem op grootschalige locaties;
 - onderzoeksstrategie voor de partijkeuring van niet schone grond uit diffuus belast gebied met een heterogene verdeling van de verontreinigende stof.
 - b. Voor het aantonen van de milieuhygiënische kwaliteit van een partij toe te passen grond zijn alleen de volgende onderzoeksstrategieën uit de NEN 5740 toegestaan:
 - onderzoeksstrategie voor de toetsing of sprake is van schone bodem;
 - onderzoeksstrategie voor de toetsing of sprake is van schone bodem op grootschalige locaties;
 - onderzoeksstrategie voor de partijkeuring van niet schone grond uit diffuus belast gebied met een heterogene verdeling van de verontreinigende stof.

³ Landbodem: Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond

Deze onderzoeksstrategieën gaan uit van een monstername-inspanning die in eenzelfde orde van grootte ligt als bij de hiervoor beschreven partijkeuring en erkende kwaliteitsverklaring.

Waterbodem of een partij baggerspecie

Als milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit van een partij toe te passen (of te verspreiden) baggerspecie en voor de kwaliteit van de waterbodem zijn de onderzoeksstrategieën uit de NEN 5720⁴ toegestaan.

Is voorafgaand aan het toepassen sprake van niet-procesgestuurde rijping of tijdelijke opslag van de baggerspecie, dan mogen de in-situ onderzoeksgegevens nog voor de betreffende partij baggerspecie als bewijsmiddel worden gebruikt. Gelet echter op het feit dat het rijpingsproces in veel gevallen een verbetering van de milieuhygiënische kwaliteit van de baggerspecie zal opleveren, verdient het aanbeveling om een partij baggerspecie na het rijpen opnieuw te onderzoeken (omdat de NEN 5720 geen onderzoeksstrategie kent voor depots, dient in dat geval de partij baggerspecie aan de hand van de SIKB BRL 1000 te worden gekeurd (zie paragraaf 4.2.1)).

Hergebruik binnen de zones 6 en 10 en wegbermen

Het verificatieonderzoek voor het ontgraven en opnieuw toepassen van grond (zie paragraaf 3.3 en 4.1.1) moet plaatsvinden volgens de NEN 5740. Hierbij dient te worden uitgegaan van de strategie voor een verdachte locatie, diffuse bodembelasting, heterogeen verdeelde verontreinigde stof op schaal van monsterneming (VED-HE). De diepte tot waarop het bodemonderzoek wordt uitgevoerd is de voorgenomen ontgravingsdiepte.

4.2.5 Bodemkwaliteitskaart andere gemeente

De bodemkwaliteitskaart van een andere gemeente wordt alleen als bewijsmiddel voor een toe te passen partij grond geaccepteerd indien:

- de kaart voldoet aan de in paragraaf 1.4 genoemde criteria;
- de bodemkwaliteitskaart bestuurlijk is vastgesteld door de gemeente Waalwijk;
- bij de melding een volledig ingevuld en correct ondertekent formulier voor de 'toets herkomst' is gevoegd (zie paragraaf 4.1.2).

⁴ Waterbodem: Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van waterbodem en baggerspecie

5 Procedures

De gemeente Waalwijk is bevoegd gezag voor het Besluit bodemkwaliteit. In dat kader ontvangt, beoordeelt en registreert de gemeente de meldingen en verzorgt zij het toezicht op en de handhaving van het op landbodem toepassen van partijen grond of baggerspecie. Deze taken zijn in de volgende paragrafen toegelicht.

Voor wat betreft toezicht en handhaving wordt opgemerkt dat deze taak van de gemeente Waalwijk naar de omgevingsdienst OMWB is gegaan. Daar waar in dit hoofdstuk wordt gesproken over de gemeente Waalwijk kan derhalve ook omgevingsdienst OMWB worden gelezen.

5.1 Melding

5.1.1 Wanneer melden

Op grond van artikel 42 van het Besluit bodemkwaliteit moeten alle toepassingen van grond en baggerspecie worden gemeld, met uitzondering van:

- het toepassen van minder dan 50 m³ schone grond en baggerspecie (klasse AW2000);
- het verspreiden van baggerspecie op het aangrenzend perceel;
- het toepassen van grond en baggerspecie door particulieren (behalve wanneer de werkzaamheden worden uitbesteedt aan een aannemer, in dat geval moet wel een melding worden ingediend);
- het verplaatsen van grond of baggerspecie binnen één landbouwbedrijf (de grond/baggerspecie moet in dat geval wel afkomstig zijn van een binnen hetzelfde landbouwbedrijf gelegen perceel waarop een vergelijkbaar gewas wordt geteeld).

Voor het toepassen van schone grond en baggerspecie in hoeveelheden vanaf 50 m³ moet eenmalig de toepassingslocatie worden gemeld.

5.1.2 Meldingstermijn en loket

Degene die grond of baggerspecie gaat toepassen, moet dit tenminste vijf werkdagen van tevoren melden, bij voorkeur digitaal, via het Meldpunt bodemkwaliteit (<https://meldpuntbodemkwaliteit.agentschapnl.nl/Voorportaal.aspx>).

Het meldpunt stuurt de melding vervolgens ter beoordeling door naar het betreffende bevoegde gezag.

Op de website van het meldpunt zijn de meldingsformulieren te vinden alsmede informatie over welke gegevens bij de melding moeten worden gevoegd. Men kan bij het meldpunt ook terecht voor vragen over het invullen van de meldingsformulieren of het aanvragen van een account om digitaal te kunnen melden.

Indien er onduidelijkheden of twijfels bestaan over het op een locatie mogen toepassen van een bepaalde partij, kan contact worden opgenomen met de bodemambtenaar van de gemeente.

5.1.3 Beoordeling

De gemeente toetst de voorgenomen toepassing, en de eventueel bijgeleverde stukken, aan het Besluit bodemkwaliteit en onderliggende bodembeheernota. Hierbij wordt in ieder geval nagegaan of:

- het meldingsformulier volledig is ingevuld en of de benodigde bewijsmiddelen zijn bijgevoegd (dus of de melding ontvankelijk is);
- de werkzaamheden onder het juiste toepassingskader zijn aangemeld;
- terecht van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel gebruik wordt gemaakt;
- op basis van de verstrekte informatie redelijkerwijs kan worden aangenomen dat er inderdaad geen sprake is van bijzondere omstandigheden of onverwachte situaties ('toets herkomst'; zie paragraaf 4.1.2 van de beheernota);
- de aangeleverde bewijsmiddelen acceptabel en voldoende zijn;
- de eindconclusie over de toepasbaarheid van de partij grond of baggerspecie juist is.

Indien de melding en/of de bijgeleverde gegevens naar het oordeel van de gemeente onduidelijk, onvolledig of anderszins niet toereikend zijn, zullen door de gemeente nadere gegevens van de melder worden verlangd. Dit verzoek kan telefonisch, per e-mail of per brief plaatsvinden.

Door de melder kan in principe vijf werkdagen na het melden met de werkzaamheden worden aangevangen. De gemeente neemt namelijk geen formeel besluit op de melding. Een toepasser kan zich niet beroepen op het uitblijven van een reactie van de gemeente op een melding. De toepasser is en blijft namelijk zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de vereisten van het Besluit bodemkwaliteit.

5.1.4 Registratie

Een goede registratie van meldingen is van belang voor het toezicht op het toepassen van grond en baggerspecie en voor het op termijn actualiseren van de bodemkwaliteitskaart.

Meldingen die digitaal worden ingediend, worden automatisch geregistreerd onder het account dat iedere gemeente heeft bij het Meldpunt bodemkwaliteit. Analoge meldingen worden door de gemeente geregistreerd. Hierbij worden ondermeer de volgende gegevens vastgelegd:

- de informatie van het meldingsformulier;
- de daadwerkelijke start van het project;
- wanneer de werkzaamheden zijn afgerond;
- eventuele afwijkingen in de uitvoering.

5.2 Toezicht en handhaving

5.2.1 Pro-actieve handhaving

De melding geeft de gemeente de mogelijkheid om te verifiëren of de toe te passen partij en de voorgenomen toepassing voldoen aan de vereisten van het Besluit bodemkwaliteit. Zoals hiervoor beschreven in paragraaf 5.1.3 worden door de gemeente bij de melder aanvullende gegevens opgevraagd indien de melding en/of de bijgeleverde gegevens onduidelijk, onvolledig of anderszins niet toereikend zijn.

5.2.2 **Actieve handhaving**

Een deel van de gemelde toepassingen wordt in het veld gecontroleerd. Hierbij wordt onder andere aandacht besteedt aan:

- Komt de toepassingslocatie overeen met wat in de melding is aangegeven?
- Komt het toegepaste volume overeen met de melding?
- Komt het toegepaste materiaal overeen met wat is gemeld?

Om het toepassen (hergebruik) van grond en baggerspecie op zorgvuldige wijze te kunnen laten plaatsvinden, alsmede het toezicht hierop te vereenvoudigen, gelden een aantal procedurele voorschriften:

- Indien de uitvoeringsdatum ten tijde van de melding nog niet kon worden aangegeven, dient de gemeente uiterlijk vijf werkdagen vóór aanvang van de werkzaamheden op de hoogte te worden gesteld.
- De eigenaar of erfpachter van de locatie waarop de toepassing plaatsvindt dient tijdens de uitvoering van de werkzaamheden een kopie van het meldingsformulier, en de bijbehorende ontvangstbevestiging van de gemeente, aan een toezichthoudend ambtenaar te kunnen overleggen.
- De uitvoerder van het project dient de voor de aan te voeren c.q. toe te passen partij grond of baggerspecie relevante bewijsmiddelen te kunnen overleggen.
- Afwijkingen van de oorspronkelijke melding dienen terstond te worden gemeld.
- Wanneer tijdens de uitvoering van het grondverzet uit zintuiglijke waarnemingen blijkt dat de grond of baggerspecie mogelijk is verontreinigd, mag deze grond/baggerspecie niet zonder nader onderzoek of nadere bewerking worden hergebruikt. Indien een dergelijke waarneming wordt gedaan, dient de grond/baggerspecie in depot te worden gezet en dient contact te worden opgenomen met de gemeente.

Als blijkt dat de toepassing niet overeenkomt met de melding zullen de toezichthouders er op toezien dat de ongewenste situatie ongedaan wordt gemaakt. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van de beschikbare wettelijke hulpmiddelen.

Afhankelijk van de geconstateerde tekortkoming, zal melding worden gedaan bij het toezichtloket Bodem (= Bodemsignaal) van de Inspectie Leefomgeving en Transport (<http://www.ilent.nl/contact/melding/bodemsignalen/>).

Naast gerichte inspecties in relatie tot gemelde toepassingen, worden door de toezichthouders surveillances uitgevoerd teneinde te controleren op niet gemelde toepassingen van grond en baggerspecie.

5.2.3 **Post-actieve handhaving**

Tot slot is het mogelijk om handhavend op te treden door het uitvoeren van een handhavingsonderzoek. Indien het noodzakelijk wordt geacht om tot monsterneming over te gaan, bijvoorbeeld wanneer wordt betwijfeld of de kwaliteit van de toegepaste partij grond of baggerspecie overeenkomt met de gemelde kwaliteit, moeten de bemonstering en het laboratoriumonderzoek plaatsvinden overeenkomstig het daarvoor van toepassing zijnde wettelijke kader (zie paragraaf 4.2.1 van de beheernota).

Daarnaast kan strafrechtelijk en/of bestuursrechtelijk worden opgetreden bij geconstateerde overtredingen. Wat hierbij bepalend is, is of sprake is van een aandachtspunt zoals beschreven in de HandhavingsUitvoeringsMethode Besluit bodemkwaliteit (HUM-Bbk)⁵. Deze HUM-Bbk is bedoeld om alle handhavende overheidsinstanties, die toezicht houden in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit, ondersteuning te bieden bij het signaleren, beëindigen, ongedaan maken of terugdraaien van een overtreding.

5.3 Transport

Voor het transport van (vrijkomende) grond en baggerspecie moet worden voldaan aan de Wegenverkeerswet, het Reglement verkeersregels en verkeerstekens en de wetgeving met betrekking tot het transporteren van afvalstoffen.

(Vrijkomende) grond of baggerspecie is in principe een afvalstof, tenzij door de eigenaar aantoonbaar voldoende garanties kunnen worden gegeven dat de betreffende partij binnen afzienbare tijd direct nuttig kan worden hergebruikt op een andere locatie.

In het geval van afvalstoffen dienen de volgende documenten bij het transport aanwezig te zijn:

1. een volledig ingevulde en ondertekende 'standaard begeleidingsbrief'
 - het vermelden van een afvalstroomnummer is afhankelijk van de bestemming (gaat de partij wel of niet naar een inrichting)
2. een gewaarmerkt kopie van het certificaat voor vervoer (NIWO: Nationale en Internationale Wegvervoer Organisatie)
3. een verwijzing naar kwaliteitsgegevens (deze kwaliteitsgegevens moeten op de locatie van herkomst of de locatie van toepassing aanwezig zijn).

Indien kan worden aangetoond dat de partij grond of baggerspecie op korte termijn wordt hergebruikt, dan wel rechtstreeks van een leverancier vandaan komt, zijn voor het transport de volgende documenten vereist:

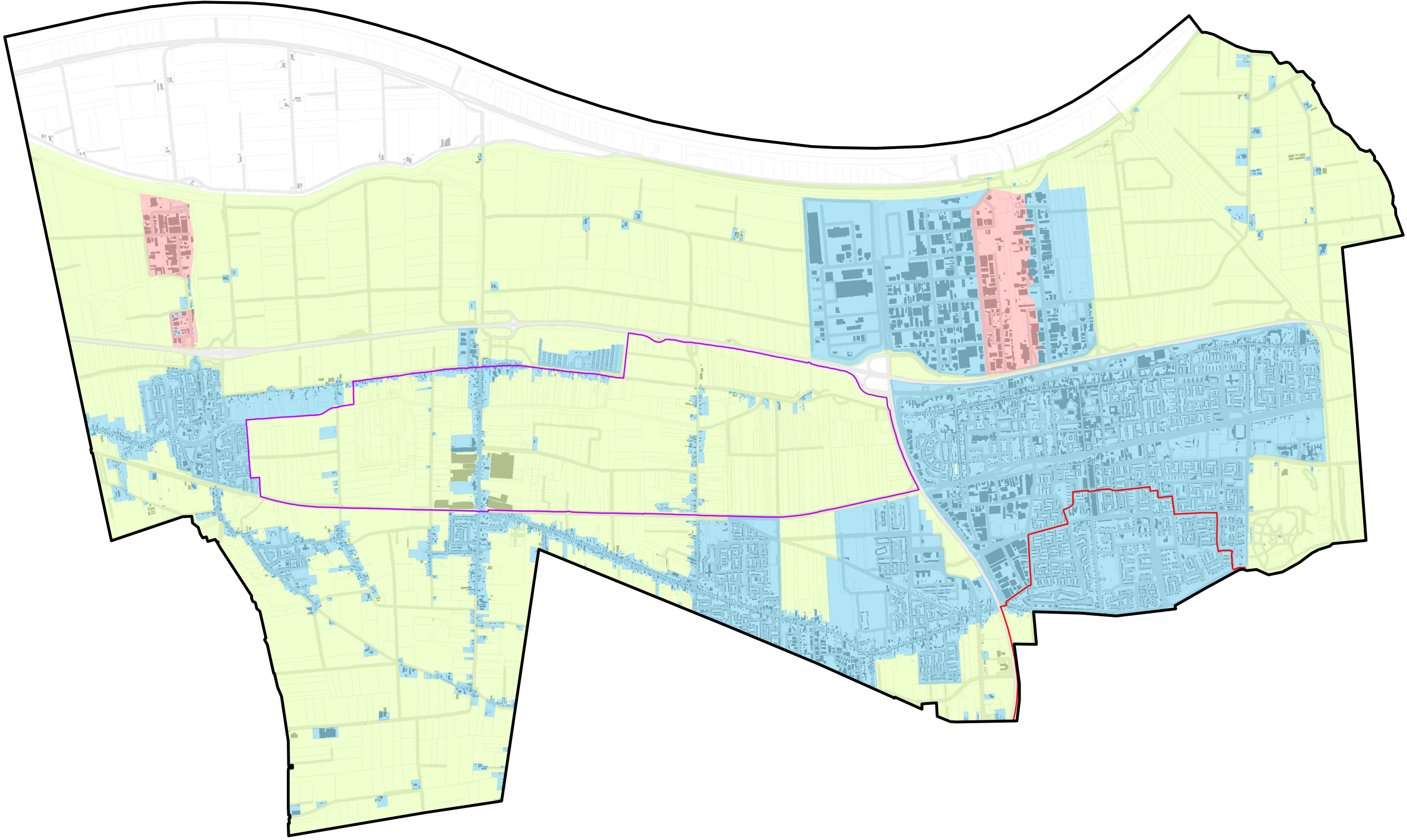
1. een vrachtbrief in het kader van transportwetgeving (de eerdergenoemde begeleidingsbrief is ook als vrachtbrief te gebruiken);
2. een gewaarmerkt kopie van het certificaat voor vervoer (NIWO);
3. een verwijzing naar kwaliteitsgegevens.

Opgemerkt wordt dat voor wat betreft grond en baggerspecie het Besluit bodemkwaliteit alleen betrekking heeft op het toepassen hiervan. Derhalve is het bevoegd gezag voor het Besluit bodemkwaliteit niet bevoegd voor het uitvoeren van controles in het kader van transport(- of afvalstoffen)wetgeving. Het bevoegd gezag in relatie tot transport zijn de politie en de provincie. Daarnaast is de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) eerstverantwoordelijke voor ketentoezicht in relatie tot het Besluit bodemkwaliteit. Wel mag een toezichthouder van de gemeente die transporten controleren die gerelateerd zijn aan een toepassing conform het Besluit bodemkwaliteit. Bij het controleren van transporten is samenwerking met de provincie of de politie echter altijd aan te bevelen.

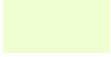
⁵ De HUM-Bbk is een uitgave van Bodem+ (tegenwoordig onderdeel van Rijkswaterstaat Leefomgeving), te downloaden via <http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/hum-bbk/>

Kaartbijlagen

I	Toepassingskaart gebiedsspecifiek
II	Ontgravingskaarten
III	Toepassingskaart generiek
IV	Bodemfunctiekaart
V	Kwaliteitsklasse ontvangende bodem
VI	Indeling bodemkwaliteitszones

Legenda

- Grondwaterbeschermingsgebied
- Natte natuur parel
- AW2000
- Wonen
- Industrie
- Uitgesloten gebied

CO	15-03-2013	CONCEPT	PT
NR	DATUM	WIJZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER

Gemeente Waalwijk

PROJECTOMSCHRIJVING

Bodembeheernota gemeente Waalwijk

KAARTTITEL

Toepassingskaart specifiek (bodemplaa 0,0 - 2,0 m-mv)

STATUS

DEFINITIEF

GIS SPECIALIST

P. Timmermans

PROJECTLEIDER

G. Schuur

DATUM

07-06-2013

KAARTNUMMER

257000-T2

SCHAAL

1:40.000

FORMAAT

A3

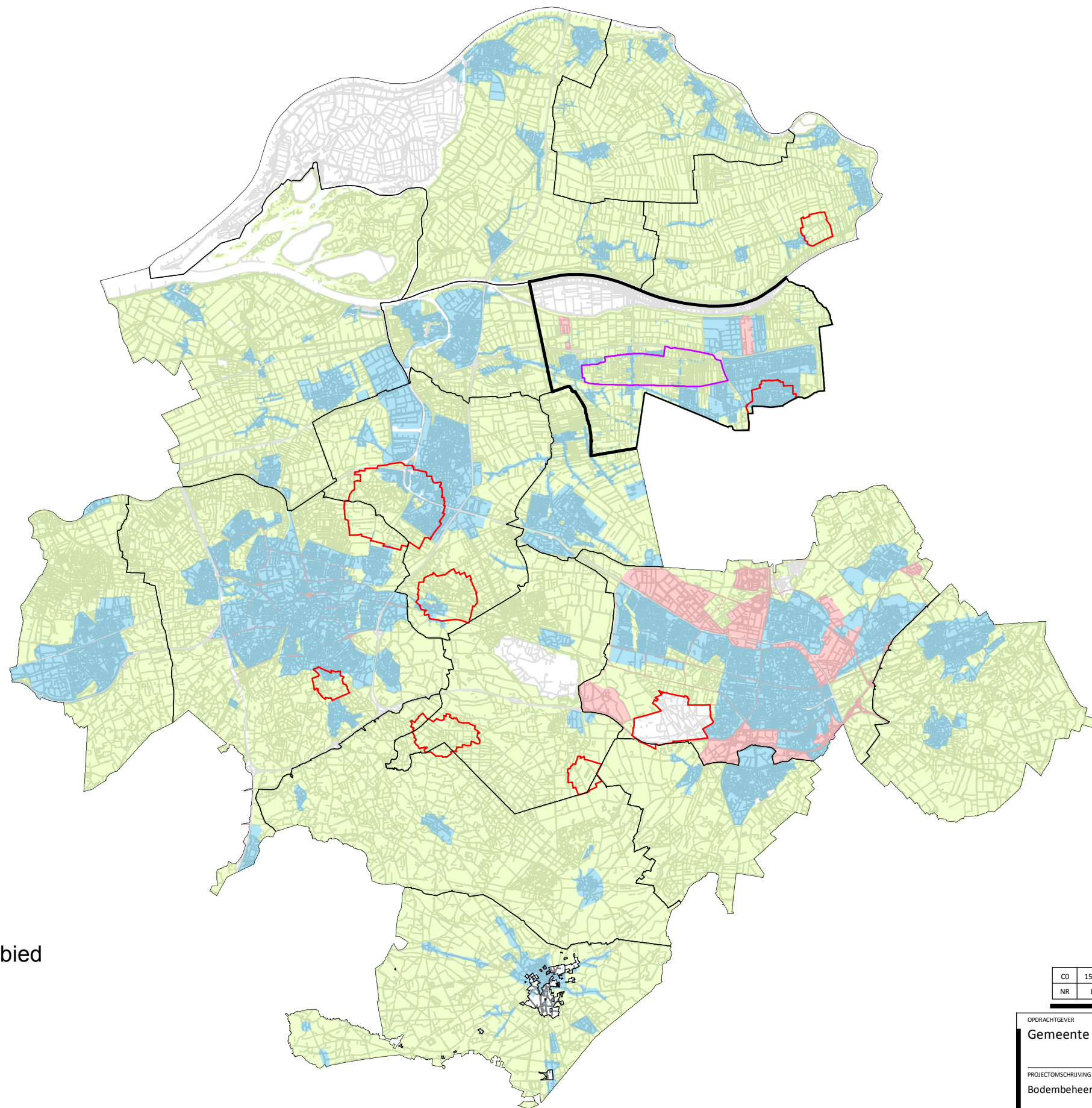
BLAD IN BLADEN

1 van 1

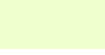
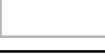
WIJZ.NR

CO

Legenda

- Grondwaterbeschermingsgebied
- Natte natuur parel
- AW2000
- Wonen
- Industrie
- Uitgesloten gebied

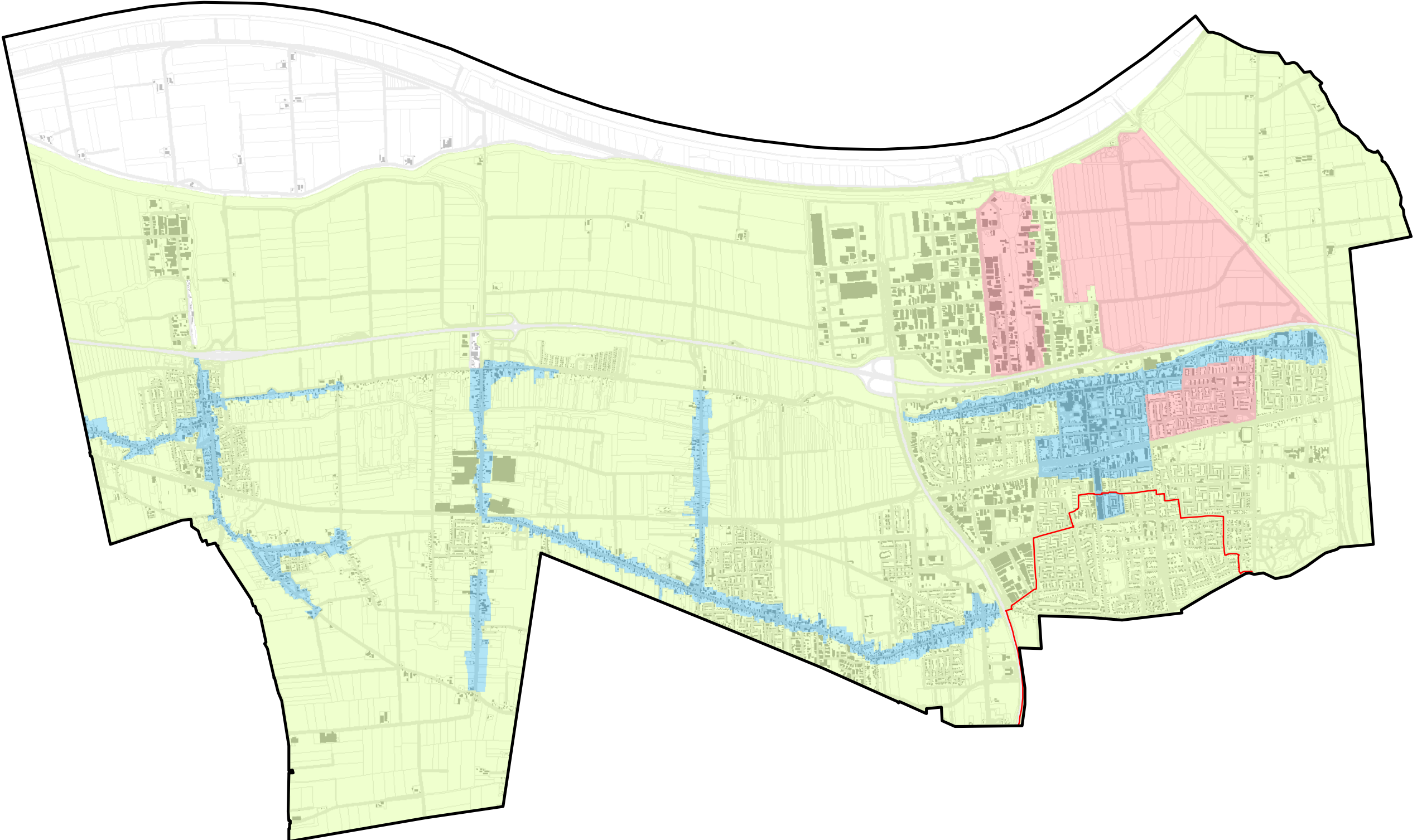

CO	15-03-2013	CONCEPT	PT
NR	DATUM	WIJZIGING	GET.

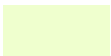
OPDRACHTGEVER	GIS SPECIALIST	SCHAAL
Gemeente Waalwijk	P. Timmermans	1:200.000
PROJECTLEIDER	FORMAAT	
G. Schuur	A3	
PROJECTOMSCHRIJVING	DATUM	BLAD IN BLADEN
Bodembeheernota gemeente Waalwijk	07-06-2013	1 van 1
KAARTTITEL	KAARTNUMMER	WIJZ.NR
Toepassingskaart regiospecifiek (bodemplaa 0,0 - 2,0 m-mv)	257000-T2a	CO
STATUS		
DEFINITIEF		

Top10, 2011 © De auteursrechten en databankenrechten zijn voorbehouden aan
Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2012

Legenda

- Grondwaterbeschermingsgebied
- AW2000
- Wonen
- Industrie
- Uitgesloten gebied

CO	15-03-2013	CONCEPT	PT
NR	DATUM	WUZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER

Gemeente Waalwijk

PROJECTOMSCHRIJVING

Bodemkwaliteitskaart gemeente Waalwijk

KAARTTITEL

Ontgravingskaart bovengrond (0,0 - 0,5 m-mv)

STATUS

DEFINITIEF

GIS SPECIALIST

P. Timmermans

PROJECTLEIDER

G. Schuur

KAARTNUMMER

257000_01

SCHAAL

1:40.000

FORMAAT

A3

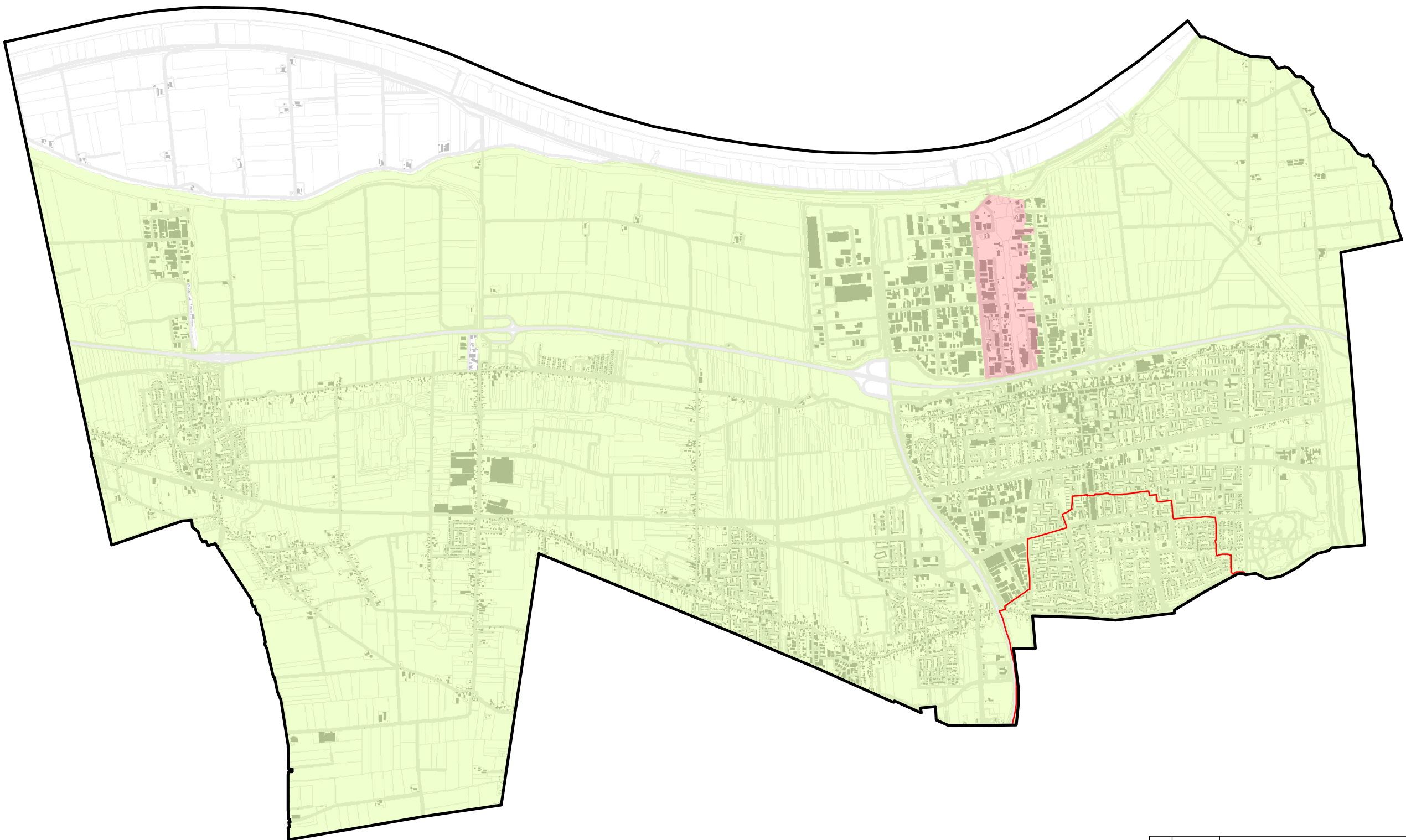
BLAD IN BLADEN

1 van 1

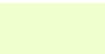
WUJZ NR

CO

Legenda

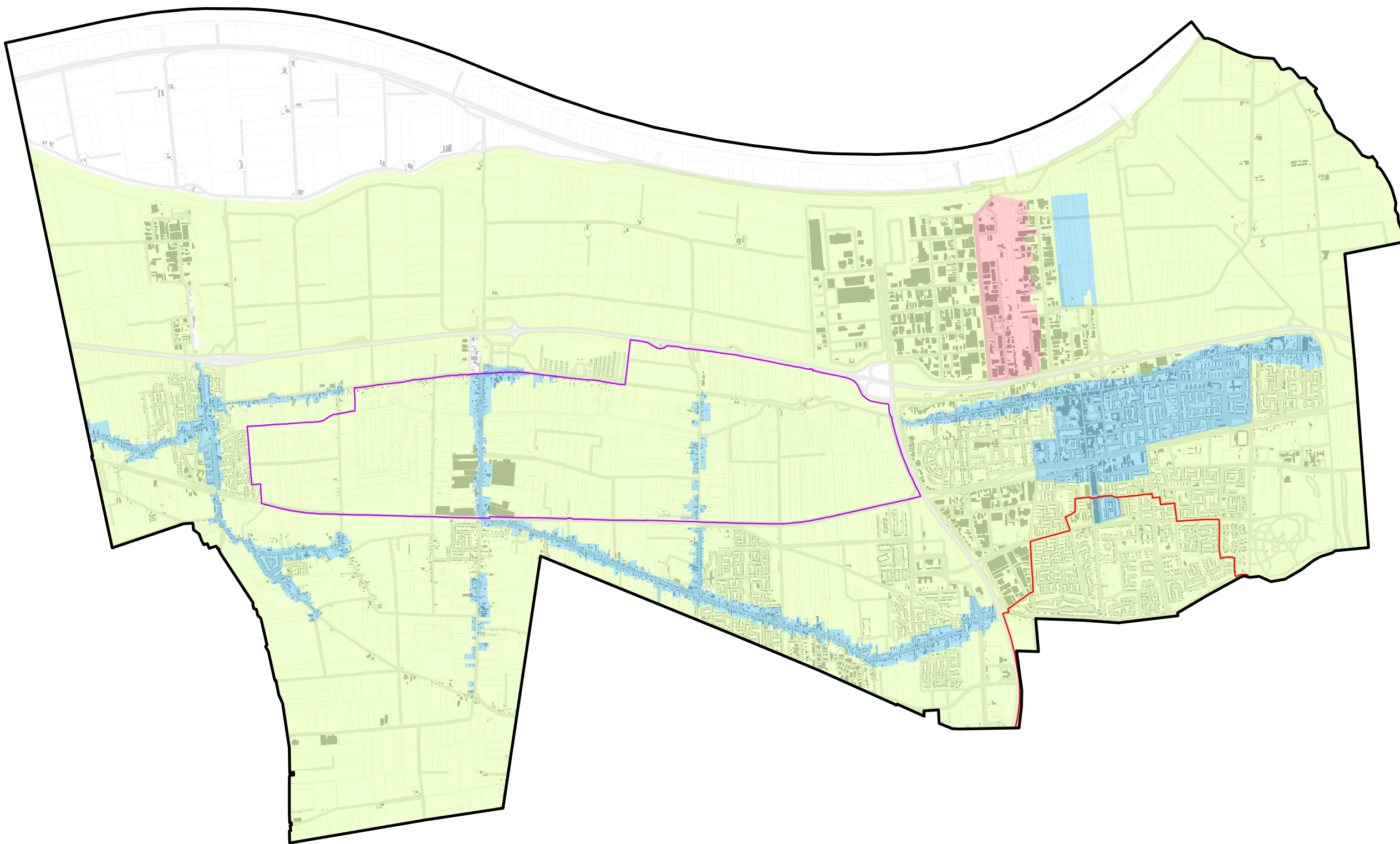
- Grondwaterbeschermingsgebied
- AW 2000
- Wonen
- Industrie
- Uitgesloten gebied

CO	15-03-2013	CONCEPT	PT
NR	DATUM	WIJZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER	GIS SPECIALIST	SCHAAL
Gemeente Waalwijk	P. Timmermans	1:40.000
PROJECTLEIDER	FORMAAT	
G. Schuur	A3	
PROJECTOMSCHRIJVING	DATUM	BLAD IN BLADEN
Bodemkwaliteitskaart gemeente Waalwijk	15-03-2013	1 van 1
KAARTTITEL	KAARTNUMMER	WIJZ.NR.
Ontgravingskaart ondergrond (0,5 - 2,0 m-mv)	257000_02	CO
STATUS		
DEFINITIEF		

Legenda

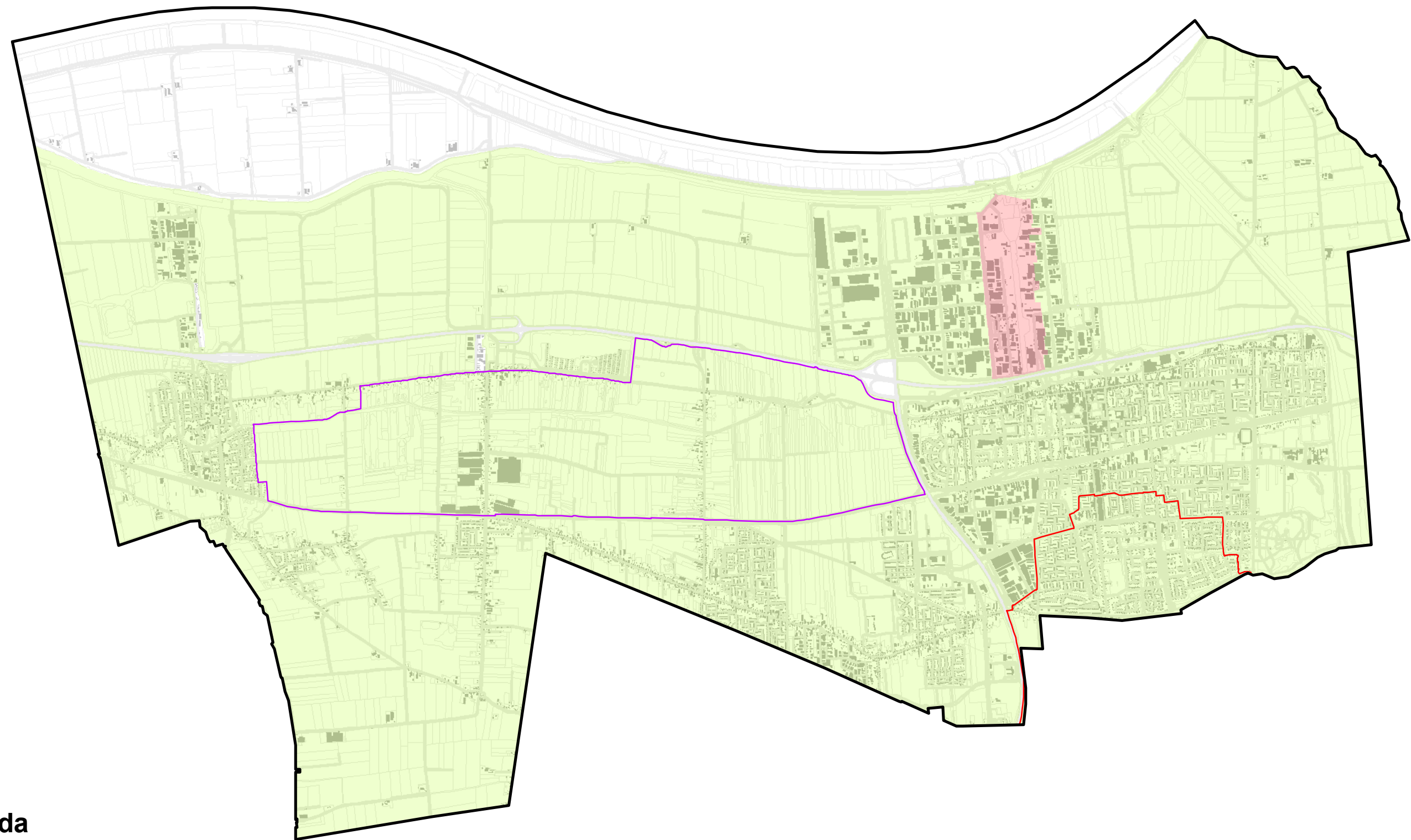
- Grondwaterbeschermingsgebied
- Natte natuur parel
- AW2000
- Wonen
- Industrie
- Uitgesloten gebied

CO	15-03-2013	CONCEPT	PT
NR	DATUM	WIJZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER	GIS SPECIALIST	SCHAAL
Gemeente Waalwijk	P. Timmermans	1:40.000
PROJECTOMSCHRIJVING	PROJECTLEIDER	FORMAAT
Bodemkwaliteitskaart gemeente Waalwijk	G. Schuur	A3
DATUM	DATUM	BLAD IN BLADEN
07-06-2013	07-06-2013	1 van 1
KAARTNUMMER	WIJZ.NR	
257000-T1a	CO	
KAARTTITEL	STATUS	
Toepassingskaart generiek bovengrond (0,0 - 0,5 m-mv).	DEFINITIEF	

Legenda

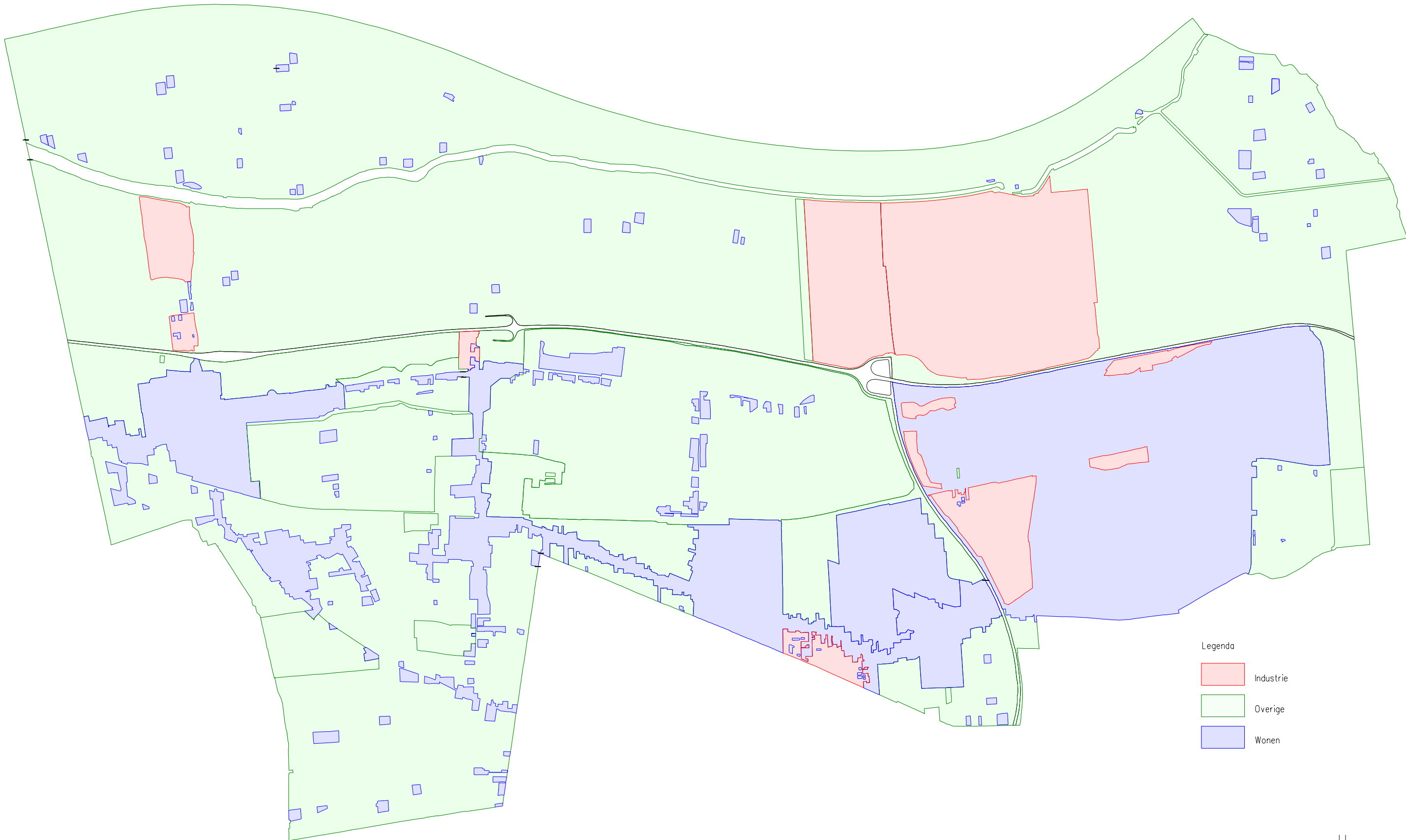
- Grondwaterbeschermingsgebied
- Natte natuur parel
- AW 2000
- Wonen
- Industrie
- Uitgesloten gebied

CO	15-03-2013	CONCEPT	PT
NR	DATUM	WUZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER	GIS SPECIALIST	SCHAAL
Gemeente Waalwijk	P. Timmermans	1:40.000
PROJECTLEIDER	FORMAAT	
G. Schuur	A3	
PROJECTOMSCHRIJVING	DATUM	BLAD IN BLADEN
Bodemkwaliteitskaart gemeente Waalwijk	15-03-2013	1 van 1
KAARTTITEL	KAARTNUMMER	WUJZ NR
Toepassingskaart generiek ondergrond (0,5 - 2,0 m-mv).	257000-T1b	CO
STATUS		
DEFINITIEF		

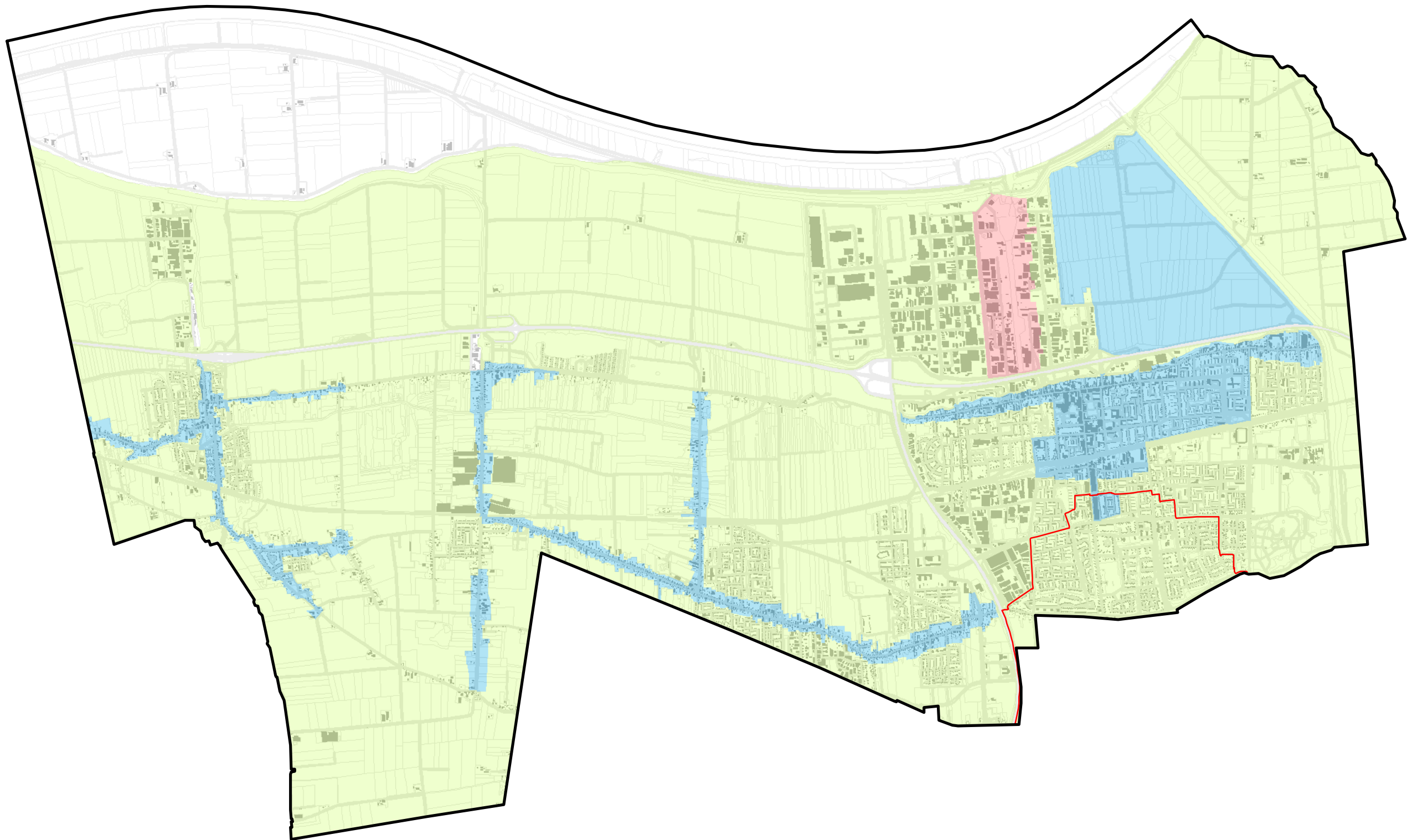

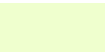
- Legenda
- Industrie
 - Overige
 - Wonen

GRONDGEBIEDZAKEN WAALWIJK			
afdeling civiel- & cultuurtechniek			
Bodem functieklasse kaart			
Aanpassen grens bedrijventerrein	22-05-'13	10	
WILZONINGEN	GEW	ds	GET GEZ
bladr.	tekeningnr.		wijz.
1	5045		
DIENTJAAR	19-03-2009		
BUREAU BLADEN	inv1		
IN 2 BLADEN	FORMAAT A0		
SCHAAL	1 : 12.500		
GETEKEND:	1. Damm		
GEZEN:			

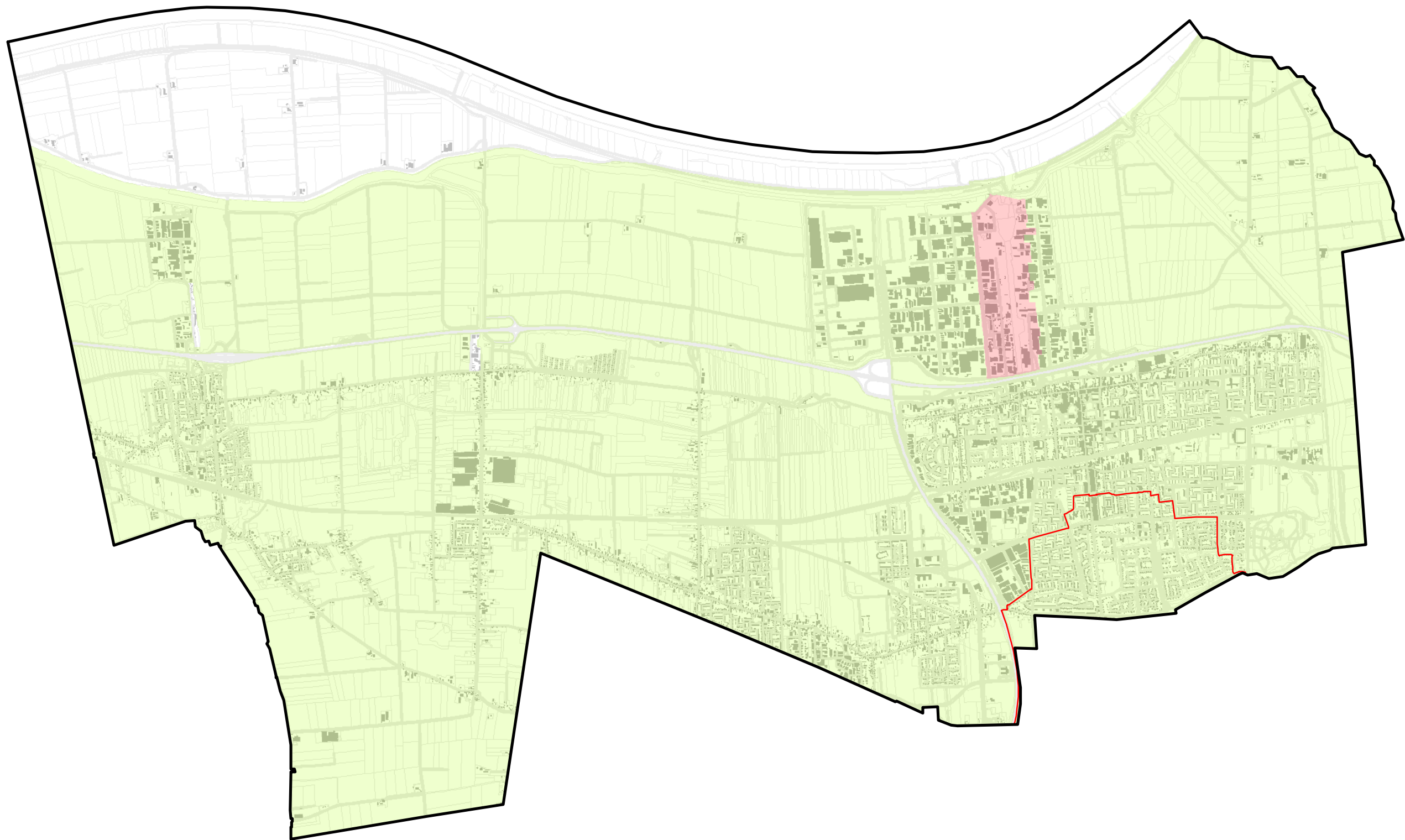
Legenda

- Grondwaterbeschermingsgebied
- AW2000
- Wonen
- Industrie
- Uitgesloten gebied

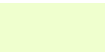
CO	15-03-2013	CONCEPT	PT
NR	DATUM	WUZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER	Gemeente Waalwijk	GIS SPECIALIST	P. Timmermans	SCHAAL	1:40.000
PROJECTLEIDER	G. Schuur	FORMAAT	A3		
PROJECTOMSCHRIJVING	Bodemkwaliteitskaart gemeente Waalwijk	DATUM	15-03-2013	BLAD IN BLADEN	1 van 1
KAARTTITEL	Kwaliteitsklasse ontvangende bovengrond (0,0 - 0,5 m-mv)	KAARTNUMMER	257000_B1	WUJZ NR	CO
STATUS	DEFINITIEF				

Legenda

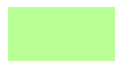
- Grondwaterbeschermingsgebied
- AW 2000
- Wonen
- Industrie
- Uitgesloten gebied

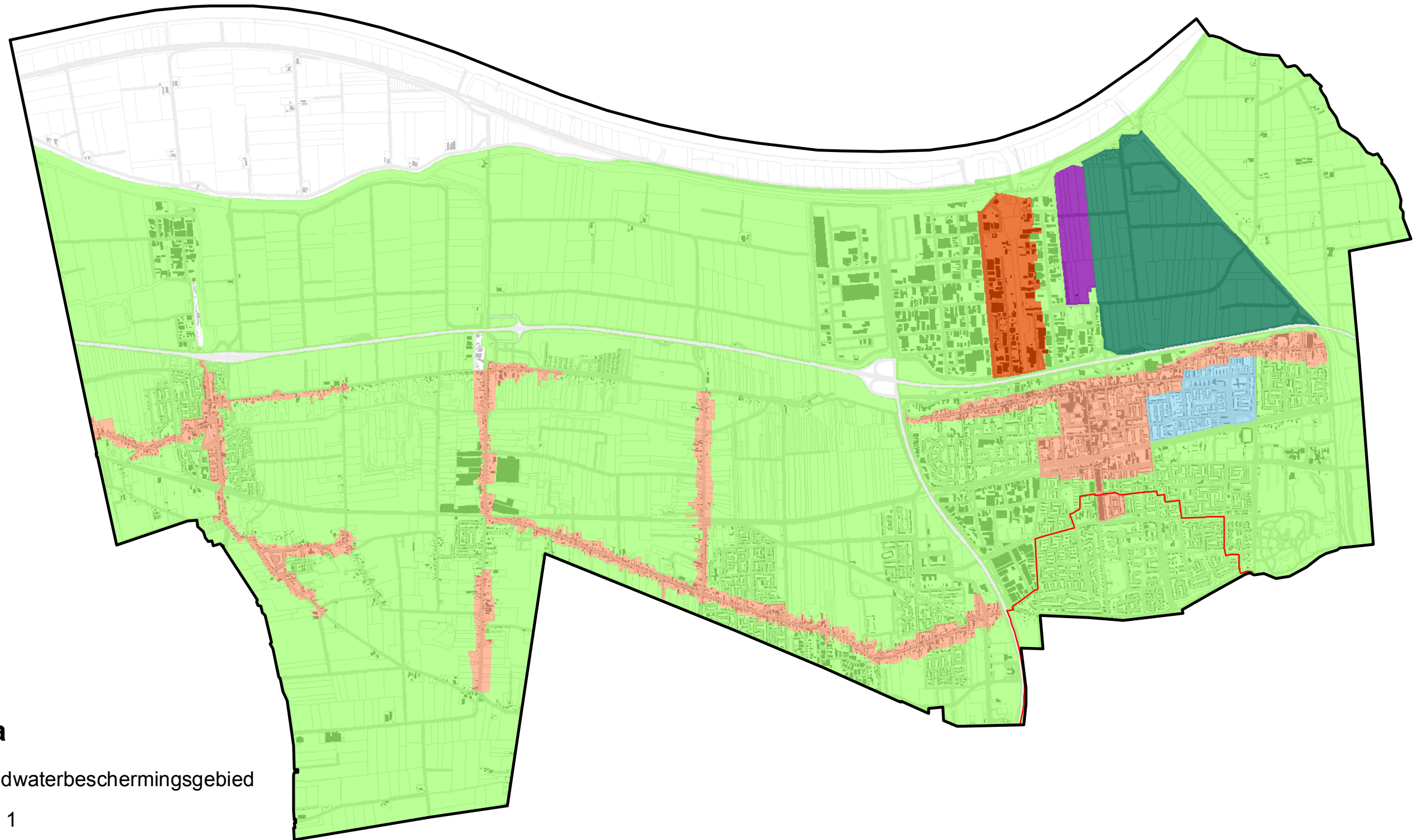
CO	15-03-2013	CONCEPT	PT
NR	DATUM	WUZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER	Gemeente Waalwijk	GIS SPECIALIST	P. Timmermans	SCHAAL	1:40.000
PROJECTLEIDER	G. Schuur	FORMAAT	A3		
PROJECTOMSCHRIJVING	Bodemkwaliteitskaart gemeente Waalwijk	DATUM	15-03-2013	BLAD IN BLADEN	1 van 1
KAARTTITEL	Kwaliteitsklasse ontvangende ondergrond (0,5 - 2,0 m-mv)	KAARTNUMMER	257000_B2	WUJZ NR	CO
STATUS	DEFINITIEF				

Legenda

- Grondwaterbeschermingsgebied
- zone 1
- zone 2
- zone 3
- zone 4
- zone 5
- zone 6
- Uitgesloten gebied

CO	15-03-2013	CONCEPT	PT
NR	DATUM	WUZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER	Gemeente Waalwijk	GIS SPECIALIST	P. Timmermans	SCHAAL	1:40.000
PROJECTLEIDER	G. Schuur	FORMAAT	A3		
PROJECTOMSCHRIJVING	Bodemkwaliteitskaart gemeente Waalwijk	DATUM	15-03-2013	BLAD IN BLADEN	1 van 1
KAARTTITEL	Indeling bodemkwaliteitszones bovengrond (0,0 - 0,5 m-mv)	KAARTNUMMER	257000-Z1	WUJZ NR	CO
STATUS	DEFINITIEF				

Legenda

- Grondwaterbeschermingsgebied
- zone 7
- zone 8
- zone 9
- zone 10
- Uitgesloten gebied

CO	15-03-2013	CONCEPT	PT
NR	DATUM	WIJZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER	Gemeente Waalwijk	GIS SPECIALIST	P. Timmermans	SCHAAL	1:40.000
PROJECTLEIDER	G. Schuur	FORMAAT	A3		
PROJECTOMSCHRIJVING	Bodemkwaliteitskaart gemeente Waalwijk	DATUM	15-03-2013	BLAD IN BLADEN	1 van 1
KAARTTITEL	Indeling bodemkwaliteitszones ondergrond (0,5 - 2,0 m-mv)	KAARTNUMMER	257000-Z2	WIJZ.NR.	CO
STATUS	DEFINITIEF				

Bijlagen

1.	Wettelijk kader
2.	Bodemkwaliteitskaart en functiekaart
3.	Generieke toepassingseisen
4.	Grootschalige bodemtoepassing en tijdelijke opslag
5.	Formulier toets herkomst
6.	Stroomschema's bodembeleid

Bijlage 1: Wettelijk kader

Bijlage 1: Wettelijk kader

1.1 Het Besluit bodemkwaliteit

Uitgangspunt bij het, volgens het Besluit bodemkwaliteit, toepassen van partijen grond en baggerspecie is dat deze definitief onderdeel gaan uitmaken van de bodem (een zogenoemde bodemtoepassing). Er wordt ook wel gesproken over het 'beheer van grondstromen', oftewel het op die plaats toepassen van grond (of baggerspecie) waar dit geen risico's oplevert voor enerzijds de actuele bodemkwaliteit ter plaatse (standstill-principe) en anderzijds de functie die de bodem heeft.

Met de actuele bodemkwaliteit wordt de diffuse bodemkwaliteit bedoeld, ook wel achtergrondkwaliteit genoemd. Deze diffuse bodemkwaliteit is kenmerkend voor een bepaald gebied en is niet gerelateerd aan een specifieke en herkenbare bron zoals in het geval van puntverontreinigingen. Voor deze laatste vorm van verontreinigingen blijft het saneringsbeleid van kracht (Wet bodembescherming voor de landbodem en de Waterwet voor de waterbodem).

Bij het (opnieuw) toepassen van bouwstoffen is het Besluit met name gericht op het voorkomen van een nieuwe bodemverontreiniging.

In figuur 1.1 is de positie van het Besluit bodemkwaliteit binnen het bodembeleid aangegeven.

Figuur 1.1: Positie van het Besluit bodemkwaliteit binnen het bodembeleid

Relatie met saneringsbeleid

In figuur 1.1 is aangegeven dat het Besluit bodemkwaliteit niet van toepassing is op het saneren van bodemverontreinigingen. Opgemerkt wordt echter dat de bodemfunctiekaart (zie bijlage 2, paragraaf 2.3 en kaartbijlage IV) wel een rol speelt bij het saneringsbeleid. In de Circulaire bodemsanering en de Regeling uniforme saneringen is namelijk aangegeven dat wanneer er aanleiding is om te saneren, de standaardaanpak uitgaat van het functiegericht saneren. Dit betekent dat de bodemkwaliteit in de contactzone (bovengrond) in die mate moet worden hersteld dat wordt voldaan aan de bij de bodemfunctieklasse behorende maximale waarden.

Het bevoegd gezag voor de Wet bodembescherming gaat voor de terugsaneerwaarden daarom in eerste instantie uit van de voor het Besluit bodemkwaliteit geldende maximale waarden voor de bodemfunctieklasse landbouw/natuur, wonen of industrie. Is de saneringslocatie echter gelegen in een gebied waarvoor gebiedsspecifiek beleid is vastgesteld, dan wordt voor de terugsaneerwaarden uitgegaan van de lokale maximale waarden zoals die voor dat gebied zijn vastgesteld.

1.2 Tijdelijke uitname

Artikel 36 lid 3 van het Besluit bodemkwaliteit regelt de tijdelijke uitname van grond of baggerspecie. In dit artikel staat dat het tijdelijk verplaatsen of uit de toepassing wegnemen van grond of baggerspecie is toegestaan indien deze vervolgens, zonder te zijn bewerkt, op of nabij dezelfde plaats en onder dezelfde condities opnieuw in die toepassing wordt aangebracht.

Op of nabij dezelfde plaats is in het Besluit niet gedefinieerd als afstand. Aangezien lokale omstandigheden van invloed zijn, beoordeelt de gemeente per geval of sprake is van 'op of nabij'.

In het geval van tijdelijke uitname hoeft de milieuhygiënische kwaliteit van de ontvangende (water)bodem of van de terug te plaatsen grond of baggerspecie niet te worden aangetoond. Het is echter mogelijk dat er, op basis van andere wet- en regelgeving, toch een onderzoeksverplichting geldt. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de CROW publicatie 132 'Werken in of met verontreinigde grond en verontreinigd (grond)water'.

Wanneer uit deze onderzoeken blijkt dat sprake is van een verontreiniging, mag de grond of baggerspecie niet zomaar worden teruggeplaatst. Dit in verband met de zorgplicht van artikel 13 Wet bodembescherming. Deze zorgplicht, in relatie tot tijdelijke uitname, betekent feitelijk dat wanneer men aanwijzingen heeft (bijvoorbeeld op basis van bekende onderzoeksgegevens of zintuiglijke waarnemingen) dat met het terugplaatsen van tijdelijk uitgenomen grond of baggerspecie de milieuhygiënische kwaliteit van de (water)bodem, het grondwater of het oppervlaktewater zou kunnen verslechteren, er maatregelen dienen te worden getroffen om dit te voorkomen.

Naast het niet hoeven aantonen van de milieuhygiënische kwaliteit, hoeft het tijdelijk uitnemen, eventueel op de locatie opslaan en terugplaatsen van grond of baggerspecie ook niet te worden gemeld in het kader van het Besluit bodemkwaliteit.

1.3 Functionele en nuttige toepassing

Het toepassen van grond en baggerspecie als bodem is alleen toegestaan indien sprake is van een functionele en nuttige toepassing zoals bedoeld in respectievelijk artikel 5 en artikel 35 van het Besluit bodemkwaliteit. Hiermee wordt bedoeld dat het om een toepassing moet gaan in een hoedanigheid en hoeveelheid die nodig is voor het functioneren van de betreffende toepassing.

In artikel 35 van het Besluit worden voorbeelden genoemd van wat onder een nuttige toepassing wordt verstaan. Aangezien een deel van deze toepassingen betrekking heeft op het toepassen in oppervlaktewater, zijn hieronder alleen de nuttige toepassingen weergegeven die zich binnen de gemeente Waalwijk (op landbodem) kunnen voordoen:

- bouw- en wegconstructies (wegen, spoorwegen en geluidswallen);
- ophoging van industrieterreinen, woningbouwlocaties en landbouw- en natuurgronden;
- afdekken van saneringslocaties;
- verspreiden van baggerspecie op het aan de watergang grenzende perceel;
- tijdelijke opslag van grond en baggerspecie (voorafgaand aan het toepassen hiervan).

1.4 Toepassingskaders

Bij het op landbodem toepassen van grond en baggerspecie is het uitgangspunt dat de bodem zijn functie duurzaam kan blijven vervullen. Vandaar ook dat in het Besluit bodemkwaliteit de milieuhygiënische kwaliteit, van zowel een toe te passen partij grond (of baggerspecie) als van de ontvangende bodem, is gekoppeld aan de gebruiksfuncties van de bodem. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de functies c.q. klassen landbouw/natuur, wonen en industrie.

Generieke toepassingskaders

Het Besluit bodemkwaliteit bevat landelijk geldende generieke regels voor het toepassen van grond en baggerspecie:

- generieke bodemtoepassing;
- grootschalige bodemtoepassing;
- tijdelijke opslag;
- verspreiden van baggerspecie op de kant.

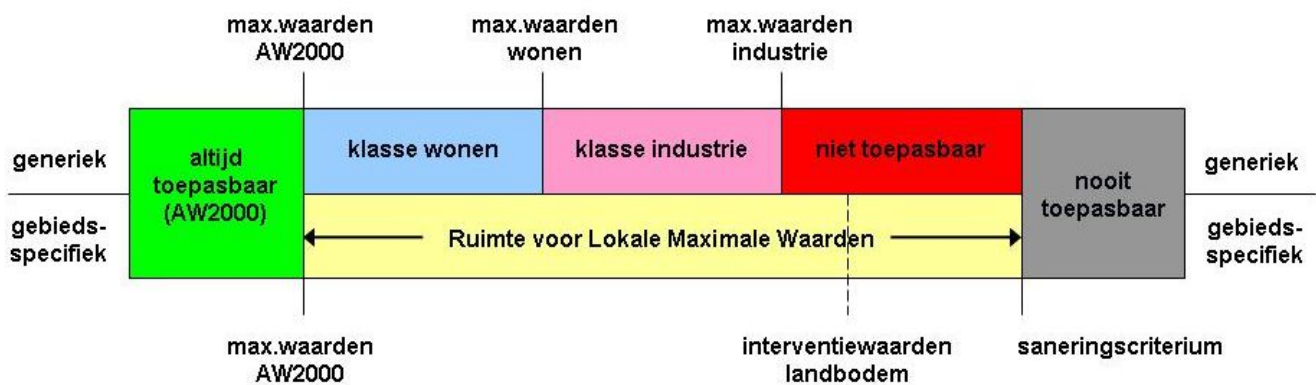
De generieke toetsingskaders gaan er van uit dat zowel de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem als de gebruiksfunctie die de bodem vervult, moeten worden beschermd. Dit betekent dat bij het toepassen van een partij grond of baggerspecie de strengste klasse bepalend is. Zo mag bijvoorbeeld op een locatie met de gebruiksfunctie wonen, waar de kwaliteit van de bodem in de klasse industrie valt, alleen grond of baggerspecie worden toegepast die voldoet aan de kwaliteitsklasse wonen.

In de bijlagen 3 en 4 worden de generieke toepassingskaders nader toegelicht.

Gebiedsspecifiek toepassingskader

Naast de generieke toepassingskaders biedt het Besluit lokale bodembeheerders, in dit geval de gemeente Waalwijk, de mogelijkheid om gebiedsspecifiek beleid te formuleren. Met gebiedsspecifiek beleid kan binnen een bepaald gebied extra ruimte worden gecreëerd voor de afzet van vrijkomende grond- en baggerstromen (door het vaststellen van zogenoemde lokale maximale waarden zijn; zie figuur 1.2).

De gemeente Waalwijk heeft gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. In hoofdstuk 2 van deze beheernota is het gebiedsspecifieke beleid nader uitgewerkt.

Figuur 1.2: Generiek versus gebiedsspecifiek beleid

Voor meer informatie en achtergronden over de verschillende toepassingskaders wordt verwezen naar de Handreiking Besluit bodemkwaliteit¹.

1.5 Toepassen van sterk verontreinigde grond

Hergebruik van sterk verontreinigde grond is in het kader van het Besluit bodemkwaliteit niet zondermeer toegestaan. Wanneer sprake is van een gebiedseigen diffuse verontreiniging, waarbij de gehalten boven de interventiewaarden liggen, maar er geen sprake is van het overschrijden van het saneringscriterium (zie figuur 1.2), kan de gemeente het herschikken van deze grond binnen het geval van bodemverontreiniging namelijk toestaan door hiervoor gebiedsspecifiek beleid op te stellen. Het herschikken binnen het saneringsgeval moet daarnaast in een saneringsplan worden beschreven. De wettelijke basis hiervoor ligt in de Wet bodembescherming en bij het desbetreffende bevoegde gezag.

¹ uitgave van Bodem+ (tegenwoordig onderdeel van Rijkswaterstaat Leefomgeving), te downloaden via http://www.rwsleefomgeving.nl/publish/pages/92488/handreiking_besluit_bodemkwaliteit_24_252539.pdf

Bijlage 2: Bodemkwaliteitskaart en functiekaart

Bijlage 2: Bodemkwaliteitskaart en functiekaart

Om het toepassen van grond of baggerspecie binnen de gemeente Waalwijk te kunnen faciliteren, zonder dat telkens een bodemonderzoek of partijkeuring hoeft te worden uitgevoerd, is door MWH B.V. een bodemkwaliteitskaart opgesteld ('Bodemkwaliteitskaart gemeente Waalwijk, actualisatie 2011', projectnummer B08B0228, 22 mei 2012).

In verband met het constateren van een aantal zaken die niet geheel paste bij een kaart die is opgesteld volgens het generieke beleid van het Besluit bodemkwaliteit, is deze bodemkwaliteitskaart door Oranjewoud aangepast ('Addendum bodemkwaliteitskaart gemeente Waalwijk', kenmerk 257000, juli 2013). De naar aanleiding hiervan nieuw opgestelde bodemkwaliteitskaarten maken deel uit van deze bodembeheernota en zijn opgenomen in de kaartbijlagen.

Het gaat daarbij om de volgende kaarten:

1. een kaart met de indeling in bodemkwaliteitszones;
2. een ontgravingskaart;
3. een toepassingskaart.

In deze bijlage wordt een toelichting op deze kaarten gegeven en is beschreven wanneer welke kaart gebruikt kan worden.

2.1 Indeling bodemkwaliteitszones

Binnen het beheergebied van de gemeente Waalwijk worden 10 bodemkwaliteitszones onderscheiden. Deze zijn in onderstaande tabel 2.1 aangegeven.

Tabel 2.1: Bodemkwaliteitszones

Bovengrond (0-0,5 m -mv.)	
Zone 1	Achtergrondwaarde
Zone 2	Bebouwing na 1945-opgehoogd
Zone 3	Bebouwing voor 1945
Zone 4	Buitengebied Industrie
Zone 5	Buitengebied Haven 8
Zone 6	Industrie na 1970-opgehoogd
Ondergrond (0,5-2 m -mv.)	
Zone 7	Achtergrondwaarde
Zone 8	Buitengebied Industrie
Zone 9	Buitengebied kleigrond
Zone 10	Industrie na 1970-opgehoogd

Een aantal gebieden c.q. locaties is uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart. Dit zijn gebieden waar de bodemkwaliteit verondersteld wordt heterogeen te zijn dan wel het bodemgebruik een belemmering vormt voor vrij grondverzet. Dit betekent dat voor deze gebieden en locaties geen gebruik kan worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel voor het aantonen van de milieuhygiënische kwaliteit van een toe te passen partij grond en/of de ontvangende bodem. Dit is nader toegelicht in de bodembeheernota (zie paragraaf 4.1 van de beheernota).

Binnen het grondgebied van de gemeente Waalwijk worden in ieder geval twee industrieterreinen uitgesloten van de kaart (Nederveenweg en een stukje Scharlo). Van deze locaties waren namelijk onvoldoende gegevens beschikbaar om de bodemkwaliteit vast te stellen.

De volgende deelgebieden zijn eveneens uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart:

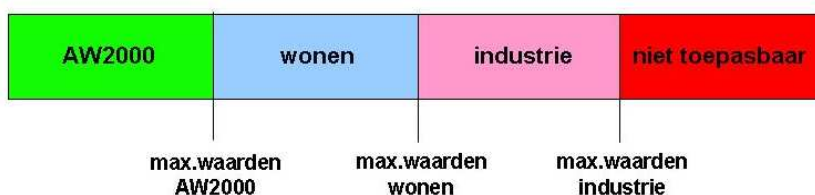
- de rijkswegen, provinciale wegen en gemeentelijke wegen;
- de bodem onder oppervlaktewater;
- de uiterwaarden;
- Overdiepse polder (voor dit gebied is een separate bodemkwaliteitskaart opgesteld¹).

Een deel van de genoemde uitgesloten locaties is weergegeven op kaartbijlage VI. Deze kaart is echter niet 100% dekkend. Er dient dan ook te allen tijden een historisch onderzoek te worden uitgevoerd om te bepalen of een locatie al dan niet moet worden uitgesloten.

2.2 Ontgravingskaart

De ontgravingskaart geeft de kwaliteitsklasse van de bodem aan op het moment dat deze wordt ontgraven voor hergebruik elders (= beoordeling als een partij grond). Hierbij is onderscheid gemaakt in de bovengrond (0-0,5 m -mv.) en de ondergrond (0,5-2 m -mv.).

De te verwachten bodemkwaliteit is verdeeld in de drie kwaliteitsklassen die binnen het Besluit van kracht zijn (zie figuur 2.1).

Figuur 2.1: Overzicht normen landbodern

De ontgravingskaarten zijn opgenomen als kaartbijlage II. In onderstaande tabel zijn de kwaliteitsklassen samengevat.

Tabel 2.2: Kwaliteitsklasse vrijkomende grond

Bodemkwaliteitszone	Kwaliteitsklasse
Bovengrond (0-0,5 m -mv.)	
Zone 1	AW2000
Zone 2	Industrie
Zone 3	Wonen
Zone 4	Industrie
Zone 5	Industrie
Zone 6	Industrie
Ondergrond (0,5-2 m -mv.)	
Zone 7	AW2000
Zone 8	AW2000
Zone 9	AW2000
Zone 10	Industrie

¹ Bodemkwaliteitskaart rivierverruiming Overdiepse Polder, Gemeente Waalwijk en Geertruidenberg', Arcadis, kenmerk 074589812:0.1, 2 april 2010

Wanneer de ontgravingskaart gebruikt kan worden als bewijsmiddel voor de kwaliteit van de vrijkomende grond, is beschreven in paragraaf 4.1 van de beheernota.

Aangenomen wordt dat grond uit bodemlagen dieper dan 2 m -mv. van dezelfde zo niet een betere kwaliteit is als grond afkomstig uit de laag 0,5-2 m -mv. Vandaar dat de ontgravingskaart van de ondergrond representatief wordt geacht voor grond uit bodemlagen dieper dan 2 m -mv. (met inachtneming van de 'toets herkomst' zoals beschreven in paragraaf 4.1 van de beheernota).

2.3 Toepassingskaart generieke kader

Op de toepassingskaart is de kwaliteitsklasse aangegeven waar een partij grond of baggerspecie aan moet voldoen wanneer men deze, volgens het generieke kader, op een bepaalde locatie binnen de gemeente Waalwijk wil toepassen.

Omdat het landelijk geldende beleidskader van het Besluit bodemkwaliteit (= het generieke kader; zie bijlage 3, paragraaf 3.1) voorschrijft dat:

- de kwaliteitsklasse van de toe te passen partij grond of baggerspecie geschikt moet zijn voor de functie die de bodem heeft EN
- voor het toepassen van de partij grond of baggerspecie de milieuhygiënische kwaliteit van de ontvangende bodem niet mag verslechteren;

moet een toe te passen partij grond of baggerspecie worden getoetst aan zowel de kwaliteitsklasse als de functieklassse van de ontvangende bodem. Om tot een toepassingskaart te kunnen komen, is dus informatie nodig over de bodemfunctieklassse en de kwaliteitsklasse van de ontvangende bodem. Deze klassen worden hieronder nader toegelicht.

Bodemfunctiekaart

De bodemfunctiekaart is een weergave van het huidige, en eventueel toekomstige, gebruik van de landbodem. Bij het toekennen van een functieklassse wordt onderscheid gemaakt in:

- gebieden met de functie 'wonen';
- gebieden met de functie 'industrie';
- overige gebieden (deze gebieden zijn niet ingedeeld in de functie 'wonen' of 'industrie' en vallen daardoor automatisch in de functie 'landbouw/natuur').

De gemeente Waalwijk beschikt over een functiekaart: 'Bodemfunctieklasssekaart', Grondgebiedzaken Waalwijk; afdeling civiel- & cultuurtechniek, tekeningnummer 5045, 22 mei 2013. Deze functiekaart is opgenomen als kaartbijlage IV.

Kwaliteitsklasse ontvangende bodem

Op kaartbijlage V is de kwaliteitsklasse van de (ontvangende) bodem aangegeven. In onderstaande tabel zijn de kwaliteitsklassen samengevat.

Tabel 2.3: Kwaliteitsklasse ontvangende bodem

Bodemkwaliteitszone	Kwaliteitsklasse
Bovengrond (0-0,5 m -mv.)	
Zone 1	AW2000
Zone 2	Wonen
Zone 3	Wonen
Zone 4	Wonen
Zone 5	Wonen
Zone 6	Industrie

Tabel 2.3: Kwaliteitsklasse ontvangende bodem (vervolg)

Bodemkwaliteitszone	Kwaliteitsklasse
Ondergrond (0,5-2 m -mv.)	
Zone 7	AW2000
Zone 8	AW2000
Zone 9	AW2000
Zone 10	Industrie

Toepassingskaart (generiek)

De generieke toepassingskaart is een combinatie van de bodemfunctiekaart en de kaart met de kwaliteitsklasse van de ontvangende bodem. Deze twee kaarten worden als het ware over elkaar heen gelegd. De strengste van beide klassen bepaald vervolgens aan welke kwaliteitsklasse een toe te passen partij grond of baggerspecie moet voldoen.

De generieke toepassingskaart, opgenomen als kaartbijlage III, is dus feitelijk de grafische weergave van de laatste kolom van tabel 3.1 in bijlage 3.

Daar waar gebiedsspecifiek beleid van toepassing is, geldt een andere toepassingskaart. Dit is nader toegelicht in paragraaf 2.3 van de beheernota.

Bijlage 3: Generieke toepassingseisen

Bijlage 3: Generieke toepassingseisen

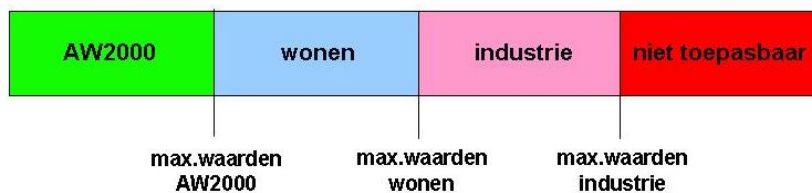
3.1 Toepassen op landbodem

Indien geen gebiedsspecifiek beleid van toepassing is (zie hoofdstuk 2 van de beheernota) gelden de generieke regels uit het Besluit bodemkwaliteit. Dit generieke toepassingskader wordt beschreven in de artikelen 54 t/m 61 van het Besluit. Tevens is er landelijk beleid voor grootschalige toepassingen (toepassen van minimaal 5000 m³) en voor de tijdelijke opslag van grond en baggerspecie. Dit beleid is uitgewerkt in bijlage 4. De procedure voor het melden is beschreven in hoofdstuk 5 van de beheernota.

De uitgangspunten van het generieke toepassingskader zijn:

- de milieuhygiënische kwaliteit van de toe te passen partij grond of baggerspecie moet geschikt zijn voor het gebruik van de ontvangende landbodem (de zogenoemde bodemfunctieklassse) EN
- door het toepassen van de partij grond of baggerspecie mag de milieuhygiënische kwaliteit van de ontvangende bodem niet verslechteren.

Voor zowel een toe te passen partij grond of baggerspecie als voor de ontvangende bodem wordt onderscheid gemaakt in drie kwaliteitsklassen: AW2000¹, wonen en industrie. Deze klassen zijn weergegeven in figuur 3.1.

Figuur 3.1: Overzicht kwaliteitsklassen landbodem

Voor de maximale waarden van de klassen AW2000, wonen en industrie wordt uitgegaan van de normen in tabel 1 van bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit.

Voor wat betreft het gebruik van de bodem heeft de gemeente Waalwijk een bodemfunctiekaart opgesteld (zie bijlage 2, paragraaf 2.3 en kaartbijlage IV). Op deze functiekaart is het huidige (en toekomstige) gebruik van de bodem aangegeven, waarbij is uitgegaan van de klassen natuur (AW2000), wonen en industrie.

Toepassen volgens het generieke kader betekent dat de toe te passen partij grond of baggerspecie moet worden getoetst aan zowel de kwaliteitklasse als de functieklassse van de ontvangende bodem. In figuur 3.2 is de generieke bodemtoepassing grafisch weergegeven.

¹ Dit zijn landelijk geldende achtergrondwaarden die de bovengrens aangeven voor wat in de dagelijkse praktijk 'schone grond' wordt genoemd. Deze achtergrondwaarden zijn vastgesteld op basis van gehalten zoals deze voorkomen in de bodem van natuur- en landbouwgronden.

Figuur 3.2: Generieke bodemtoepassing

De kwaliteit van de ontvangende bodem en de functie die deze bodem vervult vallen niet altijd in dezelfde klasse. Omdat voor beide sprake moet zijn van standstill, wordt de kwaliteitsklasse van de toe te passen partij grond of baggerspecie bepaald door de strengste van de twee klassen. In tabel 3.1 is van de diverse combinaties van kwaliteits- en functieklassen aangegeven wat dit betekent voor de kwaliteitsklasse van de toe te passen partij.

Tabel 3.1: Systematiek generiek toepassingskader

Functieklasse	Actuele bodemkwaliteit	Welke kwaliteit maximaal toepassen?
Landbouw/natuur	AW2000	AW2000
Landbouw/natuur	Wonen	AW2000
Landbouw/natuur	Industrie	AW2000
Wonen	AW2000	AW2000
Wonen	Wonen	Wonen
Wonen	Industrie	Wonen
Industrie	AW2000	AW2000
Industrie	Wonen	Wonen
Industrie	Industrie	Industrie

Voor het bepalen van welke kwaliteitsklasse grond of baggerspecie waar binnen de gemeente Waalwijk mag worden toegepast, wordt verwezen naar de generieke toepassingskaart. Deze is opgenomen in kaartbijlage III.

Uitgesloten gebieden

Van een aantal gebieden binnen de gemeente Waalwijk is de kwaliteitsklasse van de ontvangende landbodem niet bekend of mag de bodemkwaliteitskaart om een andere reden niet als bewijsmiddel worden gebruikt (zie paragraaf 4.1 van de beheernota). Dit betekent dat voor iedere partij grond of baggerspecie die op een dergelijke locatie (generiek) wordt toegepast, de toepassingskaart niet als uitgangspunt voor de vereiste kwaliteitsklasse kan worden gehanteerd.

Voor deze uitgesloten gebieden dient de toepasser zelf, aan de hand van tabel 3.1, de vereiste kwaliteitsklasse van de toe te passen partij grond of baggerspecie te bepalen. Hiervoor dient eerst de kwaliteitsklasse van de ontvangende bodem te worden vastgesteld (zie paragraaf 4.2 van de beheernota). Vervolgens dient van de bodemfunctiekaart (zie kaartbijlage IV) de functieklasse te worden afgelezen. Voor die gevallen dat ook geen functieklasse bekend is, dient in overleg te worden getreden met de gemeente.

Wanneer de bodemkwaliteitsklasse en de functieklasse bekend zijn, kan aan de hand van tabel 3.1 worden bepaald welke kwaliteitsklasse grond of baggerspecie maximaal mag worden toegepast op de betreffende locatie (het toepassen van een betere klasse mag namelijk altijd). Hierbij wordt opgemerkt dat het toepassen van een partij grond of baggerspecie van de klasse AW2000 (= schone grond) is vrijgesteld van deze zogenaamde 'vergelijkbaarheidstoets'. Dit vanwege het feit dat deze kwaliteitsklasse vrij toepasbaar is.

Lokaal onderzoek

Zoals aangegeven in de paragrafen 1.5 en 4.1 van de beheernota geven een bodemonderzoek en een partijkeuring meer zekerheid over de milieuhygiënische kwaliteit, van respectievelijk de ontvangende bodem en een partij toe te passen grond, dan de bodemkwaliteitskaart.

Dit betekent dat wanneer op de locatie van herkomst en/of de locatie van toepassing een partijkeuring of een verkennend bodemonderzoek is uitgevoerd dat voldoet aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit (zie paragraaf 4.2 van de beheernota), er GEEN gebruik mag worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart (ontgravingskaart of toepassingskaart) als bewijsmiddel.

In dat geval moet worden uitgegaan van de (eventueel afwijkende) kwaliteitsklasse van het lokaal uitgevoerde onderzoek en dient de vereiste kwaliteitsklasse van de toe te passen partij grond of baggerspecie zo nodig te worden afgeleid uit tabel 3.1 in combinatie met de functiekaart.

Omgaan met bodemvreemd materiaal

In het Besluit bodemkwaliteit is, in de definitie van grond en baggerspecie, een bovengrens van 20% (m/m) gesteld aan het percentage bodemvreemd materiaal. Voor het binnen de gemeente Waalwijk toepassen van grond wordt hiervoor geen strengere normering gehanteerd. Indien voor de toepassingslocatie deze mate van bijmenging niet gewenst is, zal dit op een andere wijze in contractstukken (bijv. bestekken) moeten worden geregeld. Reden hiervoor is dat het stellen van een normering voor bodemvreemd materiaal veelal maatwerk betreft, zoals dit ook voor bijvoorbeeld de civieltechnische kwaliteit van de toe te passen grond of baggerspecie geldt. Een voorbeeld hiervan is dat grond toegepast op een industrieterrein meer bodemvreemd materiaal mag bevatten dan grond toegepast in tuinen van woningen.

3.2 Verspreiden baggerspecie over aangrenzende percelen

Het op de kant verspreiden van baggerspecie is een activiteit waarvoor het waterschap het bevoegd gezag is in het kader van het Besluit bodemkwaliteit. Het is daarmee een activiteit die buiten de reikwijdte van deze bodembeheernota valt. Omdat het verspreiden van baggerspecie echter wel in de gemeente Waalwijk kan voorkomen, is er bewust voor gekozen om in de beheernota een korte toelichting op dit toetsingskader op te nemen.

Algemeen

Het verspreiden van baggerspecie over aangrenzende percelen is vastgelegd in artikel 35, lid f van het Besluit bodemkwaliteit:

‘verspreiden van baggerspecie uit een watergang over de aan de watergang grenzende percelen, met het oog op het herstellen of verbeteren van de aan de watergang grenzende percelen’.

Voor de relevantie, oftewel de nuttigheid, van het op de kant zetten van baggerspecie kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het op hoogte brengen van landbouwpercelen of het herstellen of verbeteren van bestaande kades die vanuit hun functie een bepaalde hoogteligging moeten hebben. Zodra het gaat om de aanleg van nieuwe kades, dan dient een ander toetsingskader te worden gehanteerd (generieke toepassing, grootschalige toepassing of eventueel het gebiedsspecifieke beleid). Naast het aantonen van de nuttigheid, is het tevens van belang dat het gaat om het verspreiden van baggerspecie die vrijkomt uit de bestaande aangrenzende watergang.

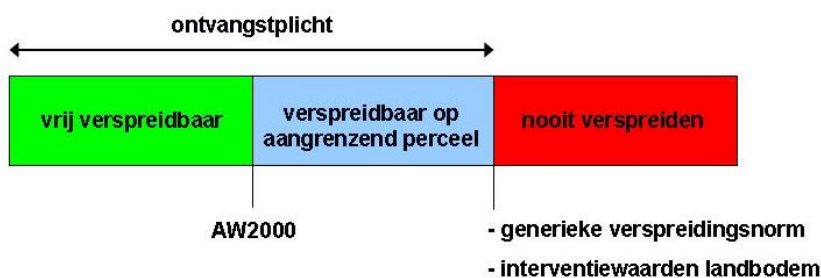
Opgemerkt wordt dat het beschreven toetsingskader niet geldt voor het verspreiden van baggerspecie afkomstig vanuit de omgeving van riooloverstorten (tot 250 meter aan weerszijden van de riooloverstort). Deze baggerspecie wordt als puntbron aangemerkt en dit valt buiten de reikwijdte van het Besluit.

Milieuhygiënische kwaliteit

Voordat baggerspecie op de aangrenzende percelen mag worden verspreid, is inzicht in de milieuhygiënische kwaliteit noodzakelijk. In paragraaf 4.2.4 van de beheernota zijn de milieuhygiënische verklaringen genoemd die hiervoor als bewijsmiddel kunnen worden gebruikt.

In de normstelling is rekening gehouden met de landbouwfunctie die de aangrenzende percelen over het algemeen hebben. De bovengrens voor de milieuhygiënische kwaliteit van baggerspecie die nog mag worden verspreid, is daarom gebaseerd op de zogenaamde msPAF-toets (msPAF = meer stoffen Potentieel Aangetaste Fractie van lagere organismen). In tabel 1 van bijlage B in de Regeling is aangegeven voor welke parameters de msPAF-toets moet worden uitgevoerd en voor welke stoffen 'normale' samenstellingswaarden gelden. Daarnaast mogen de in de baggerspecie gemeten gehalten de interventiewaarden voor landbodem niet overschrijden.

In figuur 3.3 is de normstelling voor verspreiding over aangrenzende percelen schematisch weergegeven.

Figuur 3.3: Normstelling verspreiden baggerspecie

Voorwaarden

Voor het verspreiden van baggerspecie over aangrenzende percelen gelden de volgende voorwaarden:

- voor baggerspecie waarvan de milieuhygiënische kwaliteit voldoet aan de generieke verspreidingsnorm geldt de ontvangstplicht;
- de baggerspecie mag tot aan de perceelsgrens worden verspreid;
- er hoeft niet te worden getoetst aan de kwaliteitsklasse of functieklasse van de ontvangende bodem;
- het verspreiden van baggerspecie hoeft niet te worden gemeld (zie hoofdstuk 5, paragraaf 5.1.1).

Acceptatieplicht

Het Besluit bodemkwaliteit geeft alleen de milieuhygiënische randvoorwaarden, met de bijbehorende reikwijdte, waarbinnen mag worden verspreid. Het Besluit staat verder los van de bevoegdheden, eigendomsverhoudingen en 'ontvangstplichten' die rondom het verspreiden van baggerspecie vanuit de Waterstaatswet in de Keur van waterschappen zijn geregeld.

Het Besluit geeft daarnaast ook geen maat voor de laagdikte of hoeveelheden. In de Handreiking Besluit bodemkwaliteit is hierover alleen vermeld dat de hoeveelheid, en de daarmee samenhangende laagdikte, in overleg met de eigenaar van het perceel wordt bepaald.

Bijlage 4: Grootschalige bodemtoepassing en tijdelijke opslag

Bijlage 4: Grootschalige bodemtoepassing en tijdelijke opslag

4.1 Grootschalige bodemtoepassing

Algemeen

Een grootschalige bodemtoepassing is een toepassing waarin een grote hoeveelheid grond of baggerspecie wordt toegepast. Zoals beschreven in de artikelen 62 t/m 64 van het Besluit bodemkwaliteit is de voorwaarde dat minimaal een volume van 5.000 m³ en een toepassingshoogte van 2 meter moet worden aangehouden.

Op grond van het gestelde in artikel 63 van het Besluit mogen, voor wat betreft het toepassen op landbodem, alleen de volgende toepassingen onder de noemer van een grootschalige toepassing worden gerealiseerd:

- toepassingen van grond en baggerspecie in bouw- en wegconstructies, waaronder wegen, spoorwegen en geluidswallen;
- toepassingen van grond en baggerspecie voor het afdekken van een saneringslocatie of een stortplaats, met het oog op het voorkomen van nadelige gevolgen voor de omgeving;
- toepassing van grond en baggerspecie in aanvullingen, waaronder de herinrichting en stabilisering van voormalige winplaatsen voor delfstoffen.

Omdat het niet is toegestaan dat de grootschalige bodemtoepassing definitief onderdeel gaat uitmaken van de bodem, kan bij ophogingen van industrieterreinen en woningbouwlocaties niet worden gekozen voor het toetsingskader van een grootschalige bodemtoepassing.

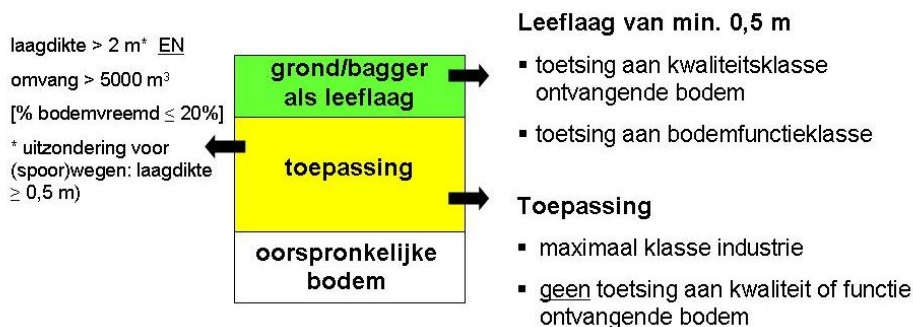
Criteria grootschalige bodemtoepassing

De partij grond of baggerspecie die in een grootschalige toepassing wordt verwerkt hoeft, in tegenstelling tot een generieke bodemtoepassing, niet te worden getoetst aan de kwaliteits- en functieklasse van de ontvangende bodem. Wel wordt een bovengrens gesteld aan de kwaliteitsklasse van de toe te passen partij grond of baggerspecie, namelijk maximaal klasse industrie.

Aangezien een partij met de kwaliteitsklasse industrie (of wonen) op een schonere bodem mag worden toegepast, moet worden voorkomen dat hierdoor de ontvangende bodem verontreinigd raakt. Vandaar dat aan de toe te passen partij grond of baggerspecie eisen worden gesteld aan de mate van uitloging die mag optreden (in de vorm van maximale emissiewaarden).

De grootschalige bodemtoepassing moet worden afgedekt met een leeflaag van grond of baggerspecie van tenminste 0,5 meter. Op deze leeflaag is wel het in bijlage 3, paragraaf 3.1 of in hoofdstuk 2 van de beheernota beschreven generieke of gebiedsspecifieke kader van toepassing (het te hanteren kader is mede afhankelijk van de herkomstlocatie van de grond of baggerspecie).

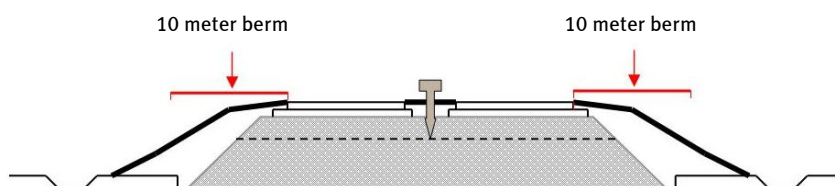
In figuur 4.1 is de grootschalige bodemtoepassing grafisch weergegeven. De procedure voor het melden is beschreven in hoofdstuk 5 van de beheernota.

Figuur 4.1: Grootschalige bodemtoepassing

Uitzonderingsgevallen

Voor Rijkswegen, provinciale wegen en spoorwegen, waarop een aaneengesloten laag bouwstoffen wordt toegepast, geldt een minimale toepassingshoogte van 0,5 meter. Daarnaast mag, voor de aanleg van de bermen of taluds, tot maximaal 10 m uit de weg, grond of baggerspecie van maximaal de kwaliteitsklasse industrie worden gebruikt (zie figuur 4.2).

Figuur 4.2: Uitzondering Rijkswegen, Provinciale wegen en spoorwegen

4.2 Tijdelijke opslag van grond en baggerspecie

Voor de tijdelijke opslag van grond en baggerspecie buiten inrichtingen gelden de eisen van het Besluit bodemkwaliteit. Onder de tijdelijke opslag van grond en baggerspecie wordt volgens het Besluit verstaan:

"De tijdelijke toepassing van grond/baggerspecie voorafgaand aan de definitieve nuttige toepassing."

In artikel 35 van het Besluit bodemkwaliteit (en in bijlage 1, paragraaf 1.3) is beschreven wat onder een nuttige toepassing wordt verstaan.

De voorwaarden die het Besluit stelt aan de verschillende vormen van tijdelijke opslag op landbodern, zijn in tabel 4.1 opgenomen. Wanneer niet kan worden voldaan aan deze voorwaarden, dan is het Besluit bodemkwaliteit niet van toepassing en zal de opslag, wanneer deze langer dan 6 maanden duurt, binnen een inrichting moeten plaatsvinden.

Tabel 4.1: Overzicht tijdelijke opslag grond/baggerspecie op landbodem

Vorm van tijdelijke opslag	Voorwaarden van het Besluit bodemkwaliteit		
	Maximale duur van de opslag	Kwaliteitseisen	Meldingsplicht
Kortdurende opslag	6 maanden	-	Ja
Tijdelijke opslag op landbodem	3 jaar	Kwaliteitsklasse partij grond/baggerspecie moet voldoen aan de kwaliteitsklasse van de ontvangende bodem.	Ja, met duur van de opslag en eindbestemming*
Weilanddepot ¹ : opslag baggerspecie op aangrenzend perceel	3 jaar	Alleen baggerspecie die voldoet aan de generieke norm voor verspreiden op aangrenzende percelen.	Ja, met duur van de opslag en eindbestemming*
Opslag bij tijdelijke uitname	Looptijd van de werkzaamheden	-	Nee

* Het melden van de eindbestemming moet binnen 6 maanden plaatsvinden. Men heeft dus 6 maanden de tijd om een bestemming te zoeken.

In tabel 4.1 is aangegeven of er een meldingsplicht geldt voor de vorm van tijdelijke opslag. De procedure voor het melden is uitgewerkt in bijlage 5, paragraaf 5.1.

Opgemerkt wordt dat voorafgaand aan de tijdelijke opslag van grond of baggerspecie, naast een check op de milieuhygiënische eisen die vanuit het Besluit bodemkwaliteit worden gesteld, ook een toets op het bestemmingsplan dient plaats te vinden. Dit teneinde uit te kunnen sluiten dat de tijdelijke opslag overlast voor de omgeving oplevert (te denken valt aan geluid, geur, stof, etc.).

Weilanddepots

Voor opslag van baggerspecie in weilanddepots geldt het toetsingskader voor het op de kant verspreiden van baggerspecie (zie bijlage 3, paragraaf 3.2). Een Watervergunning (WtW), voor bijvoorbeeld het op oppervlaktewater lozen van proceswater dat vrijkomt bij de baggeropslag, is niet noodzakelijk als de tijdelijke opslag voldoet aan de voorschriften van het Besluit bodemkwaliteit. Wel dient, in het kader van de zorgplicht (artikel 7 Besluit bodemkwaliteit), te worden voorkomen dat er nadelige gevolgen voor het oppervlaktewater optreden.

¹ Vorm van tijdelijke opslag van baggerspecie op een perceel, grenzend aan de watergang van waaruit de baggerspecie is vrijgekomen, met als doel de baggerspecie te ontwateren en te laten rijpen alvorens het materiaal op dezelfde locatie of elders toe te passen.

Bijlage 5: Formulier toets herkomst

GEGEVENS HERKOMSTLOCATIE	
Adres	
Postcode en plaats	
Kadastrale gegevens	gemeente: nummer: sectie:
Naam eigenaar	
Adres eigenaar	
Postcode en plaats	
Telefoonnummer	
Zone bodemkwaliteitskaart	gemeente: zonenummer:
Diepte ontgraving	☐ 0,0-0,5 m -mv. ☐ 0,5-2,0 m -mv. ☐ anders, namelijk m -mv.
Kwaliteitsklasse volgens bodemkwaliteitskaart (ontgravingskaart)	☐ AW2000 ☐ wonen ☐ industrie
Type vrijkomende grond	☐ zand ☐ klei ☐ anders, namelijk
Bijmengingen aanwezig?	☐ nee ☐ ja, namelijk ☐ puin ☐ slakken ☐ sintels ☐ anders, namelijk
Visueel asbest waargenomen?	☐ nee ☐ ja
Heeft de grond een afwijkende kleur, geur of samenstelling?	☐ nee ☐ ja, namelijk
Is de grond afkomstig uit een wegberm/wegcunet?	☐ nee ☐ ja Zo ja, neem contact op met het bevoegd gezag. Aan hergebruik van bermengrond worden namelijk specifieke voorwaarden gesteld.

HISTORISCH ONDERZOEK HERKOMSTLOCATIE	
Wat is het huidig gebruik van de locatie?	
Wat is het voormalig gebruik van de locatie?	
Is op de locatie sprake van een geval van bodemverontreiniging waarvoor de provincie c.q. een aangewezen gemeente het bevoegd gezag is?	☐ geen Wbb locatie (of niet-ernstig) ☐ Wbb locatie (ernstig), Wbb-code:
Is het bodeminformatiesysteem (BIS) van de gemeente geraadpleegd?	☐ nee ☐ ja zo ja, evt. bijzonderheden:
Is het historisch bodem bestand (HBB) van de gemeente geraadpleegd?	☐ nee ☐ ja zo ja, evt. bijzonderheden:
Is er op de locatie een bedrijf gevestigd (geweest)?	☐ nee ☐ ja, namelijk

HISTORISCH ONDERZOEK HERKOMSTLOCATIE (vervolg)	
Is/zijn er op de locatie gedempte sloten aanwezig?	☐ nee ☐ ja zo ja, dan locatie aangeven op tekening
Zijn er op de locatie opslagtanks en/of leidingen voor vloeibare brandstof aanwezig (geweest)?	☐ nee ☐ ja zo ja, dan locatie aangeven op tekening
Hebben er calamiteiten, morsingen of lekkages van vloeistoffen plaatsgehad?	☐ nee ☐ ja zo ja, dan locatie aangeven op tekening
Is de locatie in het verleden opgehoogd?	☐ nee ☐ ja, met zo ja, dan locatie aangeven op tekening
Zijn er opstallen met asbesthoudend materiaal aanwezig of gesloopt of is er in het verleden asbesthoudend materiaal aanwezig geweest?	☐ nee ☐ ja zo ja, dan locatie aangeven op tekening
Is op de locatie bodemonderzoek verricht?	☐ nee ☐ ja zo ja, dan bodemonderzoek bijvoegen
Is op de locatie een verharding aanwezig?	☐ nee ☐ ja, namelijk ☐ tegels/klinkers ☐ beton ☐ asfalt ☐ puin/slakken ☐ anders, namelijk
Vinden er op naastgelegen percelen activiteiten plaats (of hebben plaatsgevonden) die tot bodemverontreiniging op de herkomstlocatie kunnen leiden?	☐ nee ☐ ja, namelijk
Is er andere informatie beschikbaar met betrekking tot mogelijke bodemverontreiniging?	☐ nee ☐ ja, namelijk

Eventuele opmerking(en)

.....

.....

.....

.....

.....

Ondertekening milieutechnisch medewerker gemeente van herkomst

Naam:

Datum:

Handtekening:

.....

.....

Bijlage 6: Stroomschema's bodembeleid

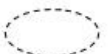
Bijlage 6: Toelichting stroomschema's

De stroomschema's geven een verduidelijking van de toetsingskaders zoals die zijn omschreven in de bodembeheernota. De stroomschema's zijn genummerd van 1 t/m 8. De codering van de documenten is in de inhoudsopgave hieronder vermeld. Met schema 1 wordt de afweging gemaakt welk toetsingskader bij de toepassing van een partij grond/baggerspecie in een specifieke situatie gehanteerd dient te worden. Dit schema verwijst je vervolgens door naar het schema van het toetsingskader dat van toepassing is.

Omdat de bodembeheernota alleen gaat over het toepassen van grond en baggerspecie, en dus niet over het toepassen van bouwstoffen, is het mogelijk dat in de schema's wordt aangegeven dat de handeling niet binnen het kader van de bodembeheernota valt.

Uitleg stroomschema's

Ieder stroomschema is opgebouwd uit verschillende bouwstenen. De vorm van de bouwsteen staat voor een actie/keuzemoment. Hieronder is van de gebruikte bouwstenen de betekenis weergegeven:

	beslismoment, u wordt gesteld voor de keuze ja of nee
	kwaliteitsgegevens overleggen
	Bbk niet van toepassing of handeling is niet toegestaan
	de handeling valt buiten het kader van de bodembeheernota
	er wordt een conclusie getrokken
	verwijzing naar een ander schema
 	keuzemoment, actie of verwijzing afhankelijk van situatie

(art. 32 lid 7) artikelverwijzing naar Besluit of Regeling bodemkwaliteit

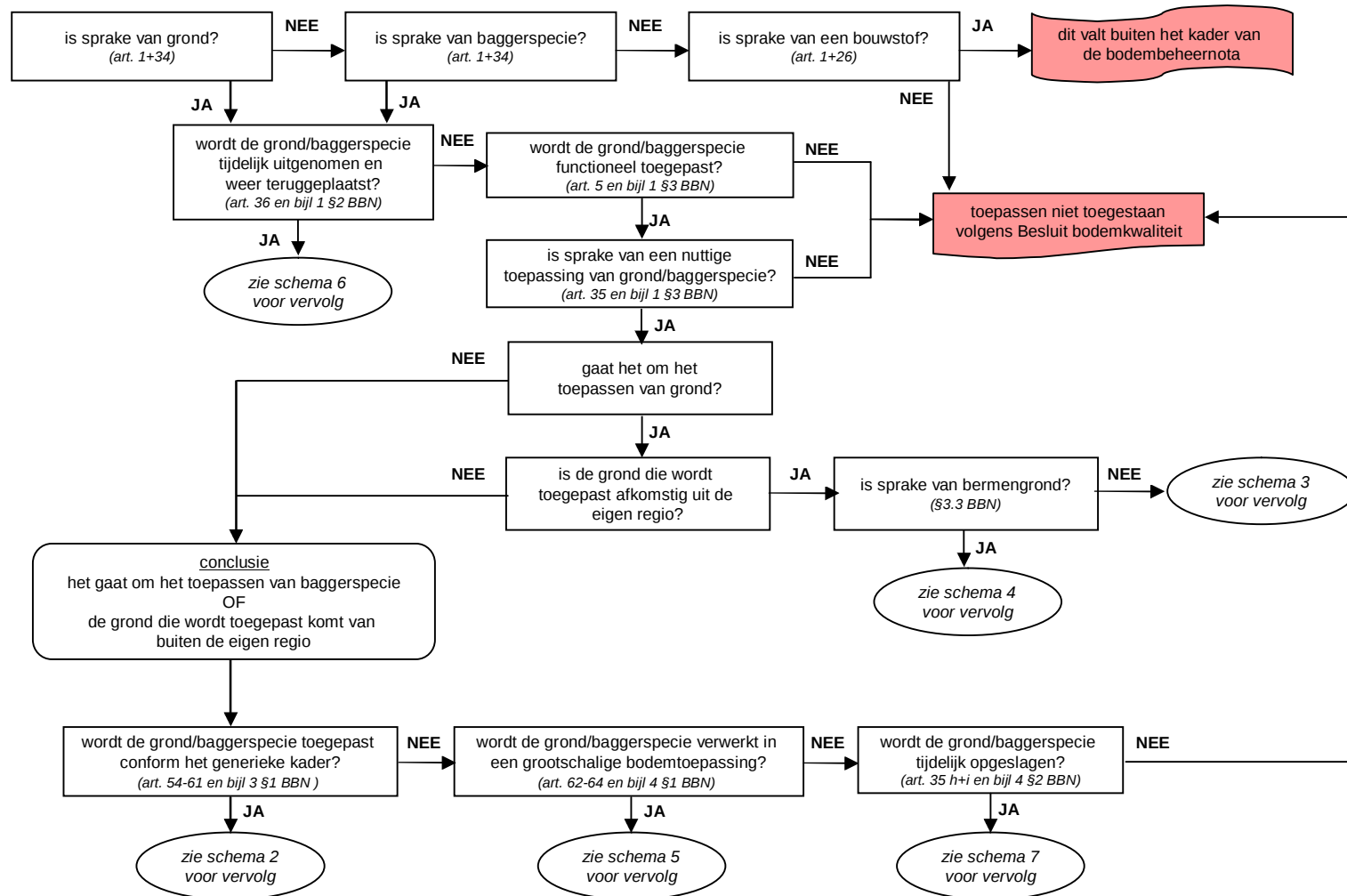
(H., §... en bijl... BBN) verwijzing naar de bodembeheernota

Inhoudsopgave stroomschema's

Schema 1	Afweging toetsingskader
Schema 2	Generieke kader
Schema 3	Gebiedsspecifieke kader
Schema 4	Grondverzet bermen
Schema 5	Grootschalige bodemtoepassing
Schema 6	Tijdelijke uitname
Schema 7	Tijdelijke opslag
Schema 8	Beoordelen meldingen

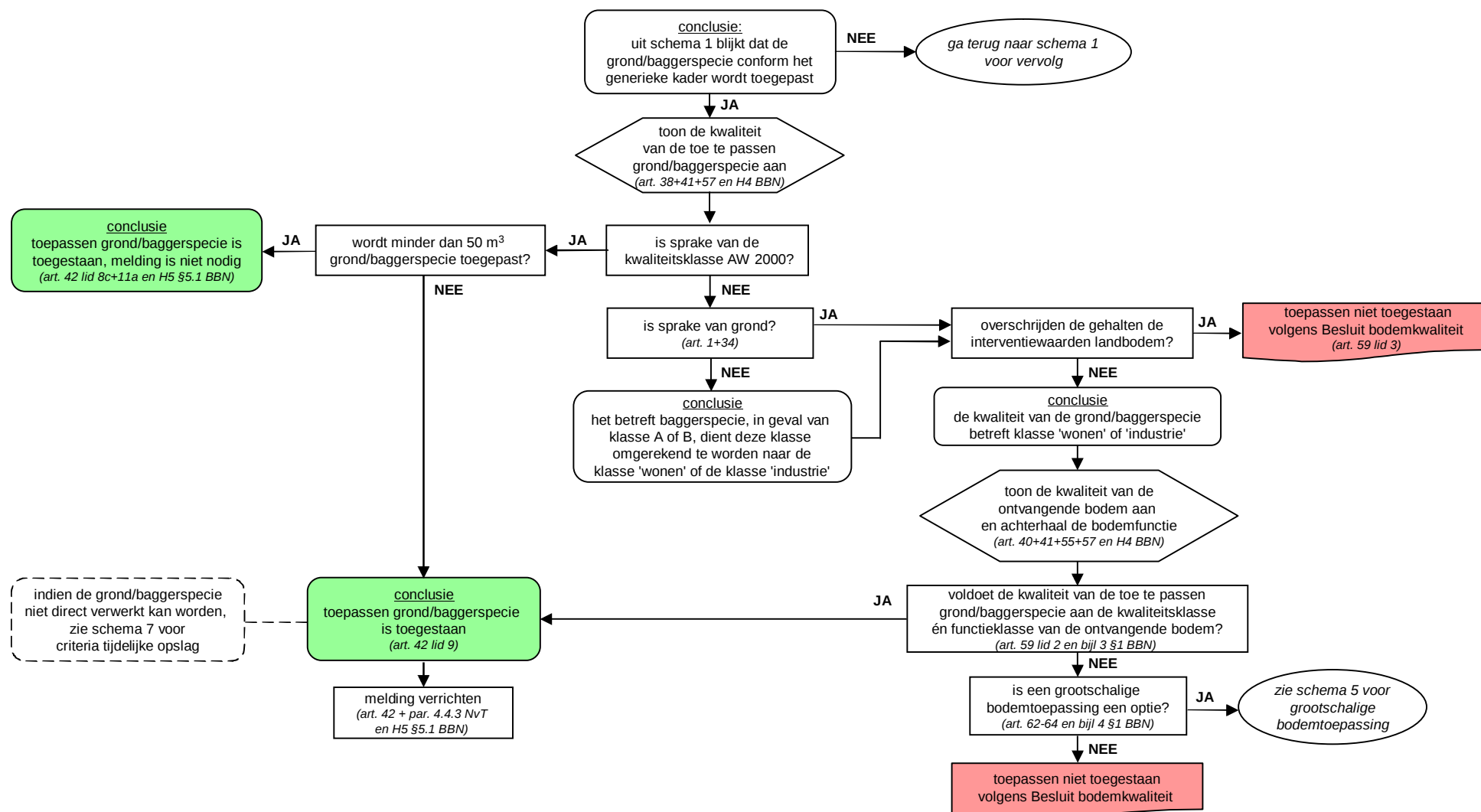
Schema 1: Afweging toetsingskader

Voor meer informatie zie de verwijzingen naar het Besluit/de Regeling bodemkwaliteit of de bodembeheernota

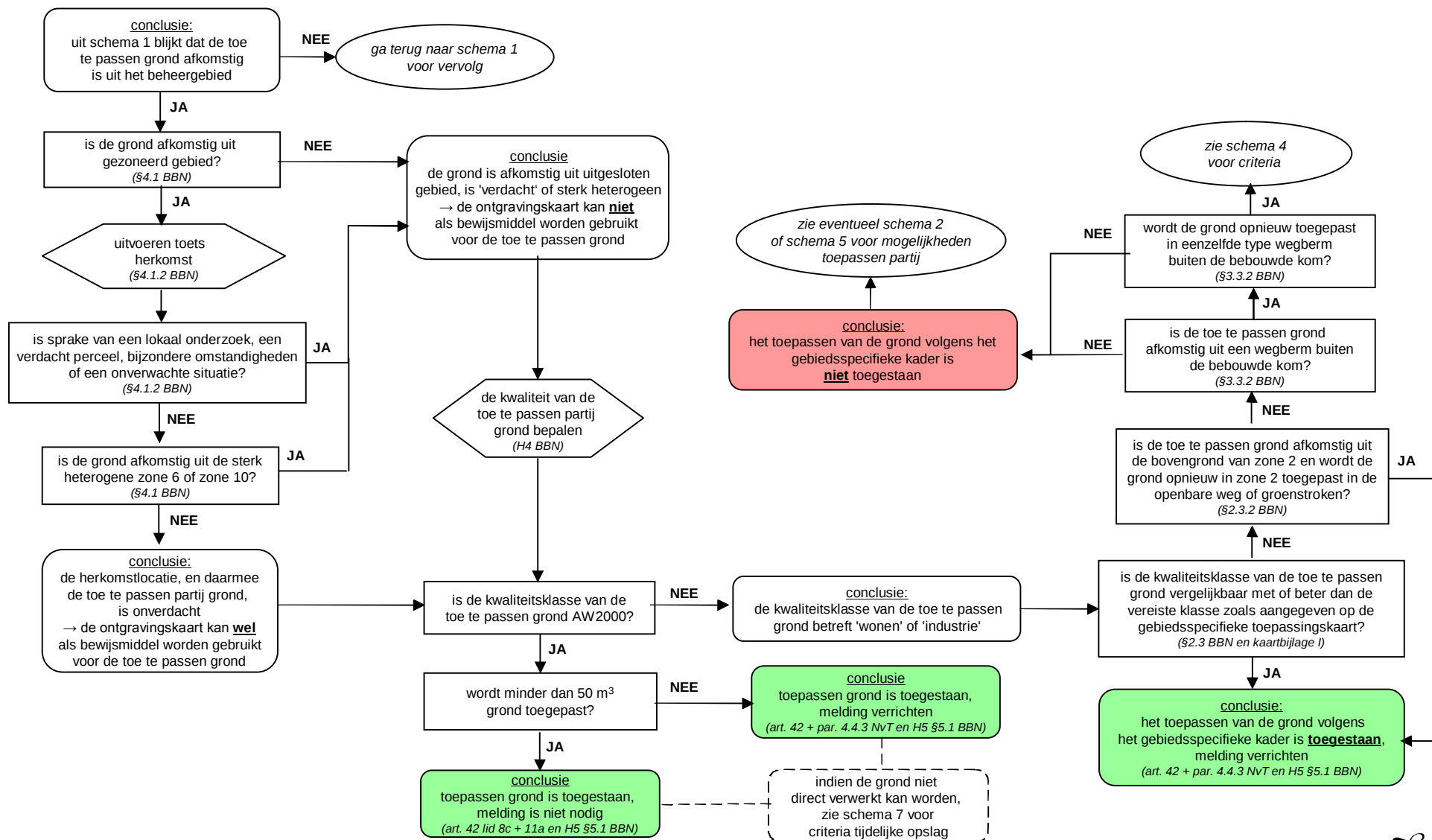
Schema 2: Toepassen conform generieke kader

Voor meer informatie zie de verwijzingen naar het Besluit/de Regeling bodemkwaliteit of de bodembeheernota (BBN)

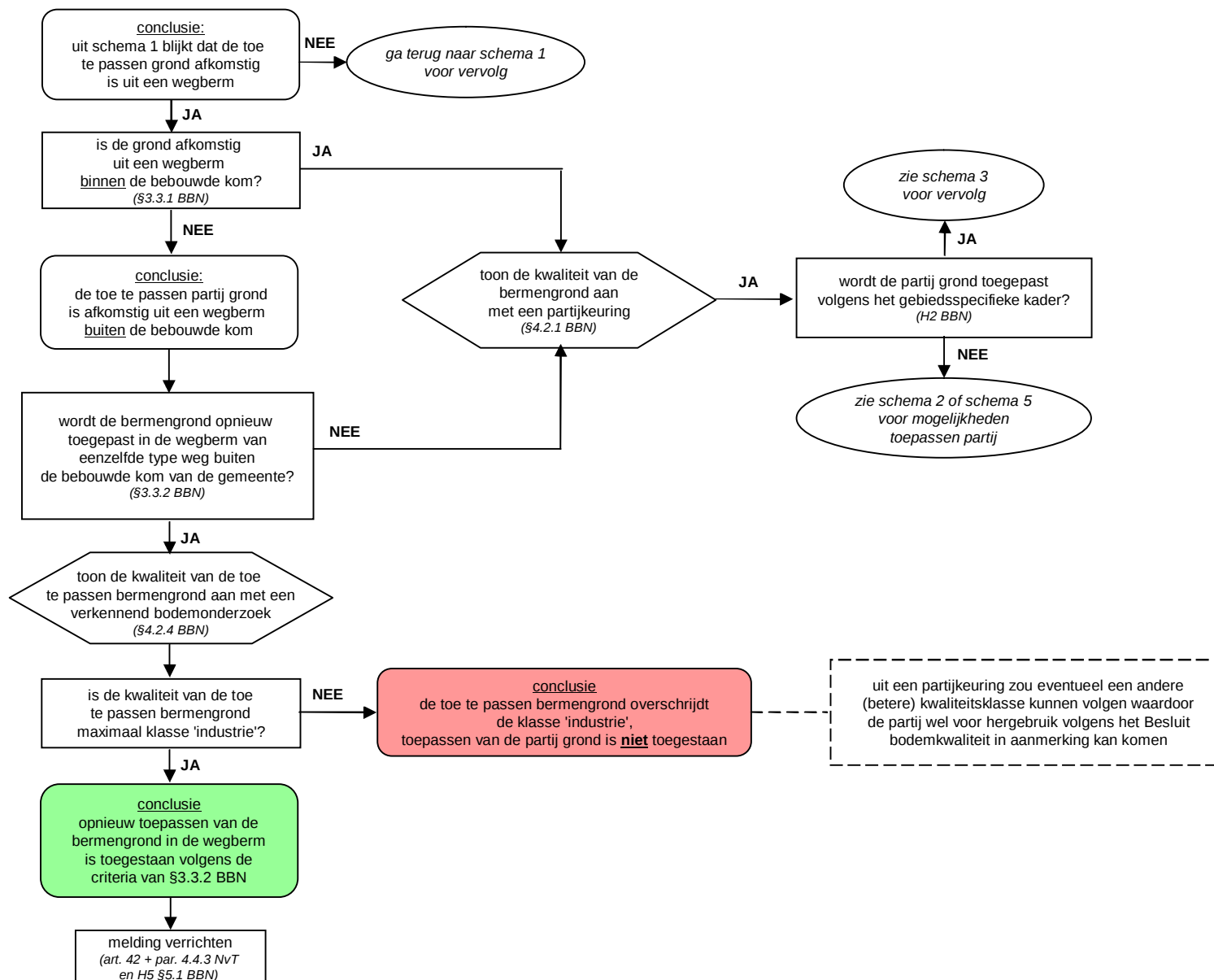
Schema 3: Gebiedsspecifieke kader

Voor meer informatie zie de verwijzingen naar het Besluit/de Regeling bodemkwaliteit of de bodembeheernota (BBN)

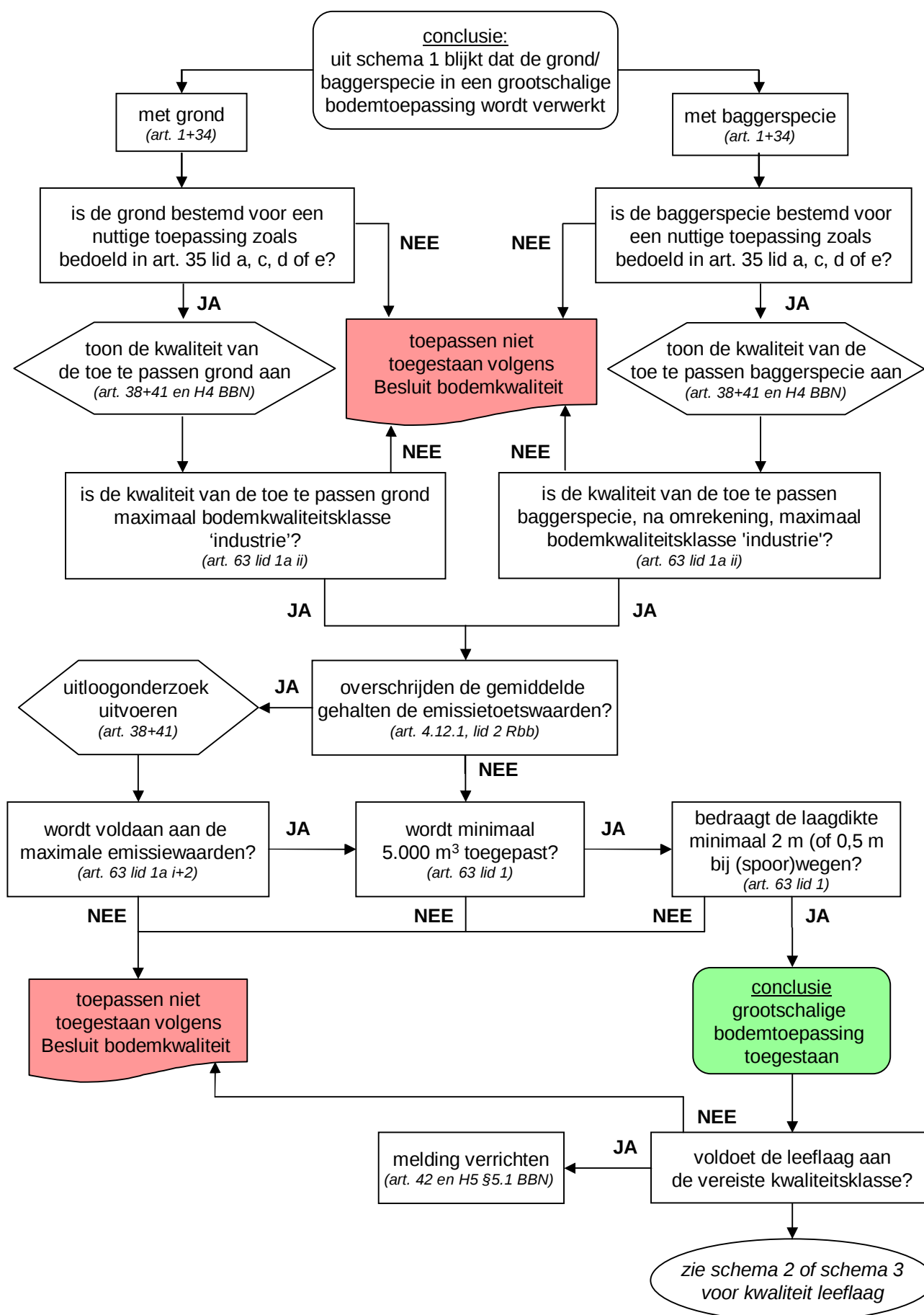
Schema 4: Grondverzet bermen

Voor meer informatie zie de verwijzingen naar het Besluit/de Regeling bodemkwaliteit of de bodembeheernota (BBN)

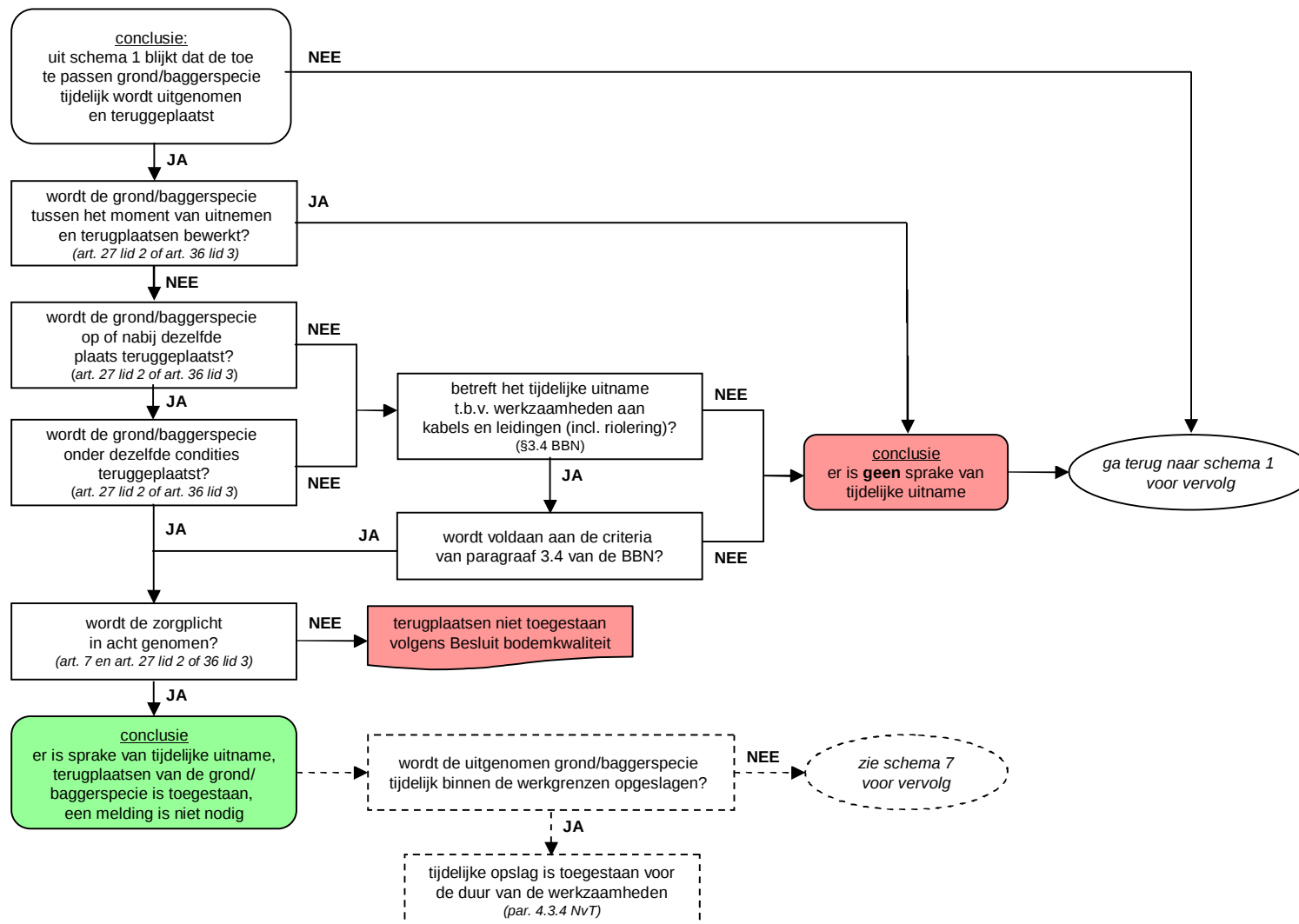
Schema 5: Grootschalige bodemtoepassing

Voor meer informatie zie de verwijzingen naar het Besluit/de Regeling bodemkwaliteit of de bodembeheernota (BBN)

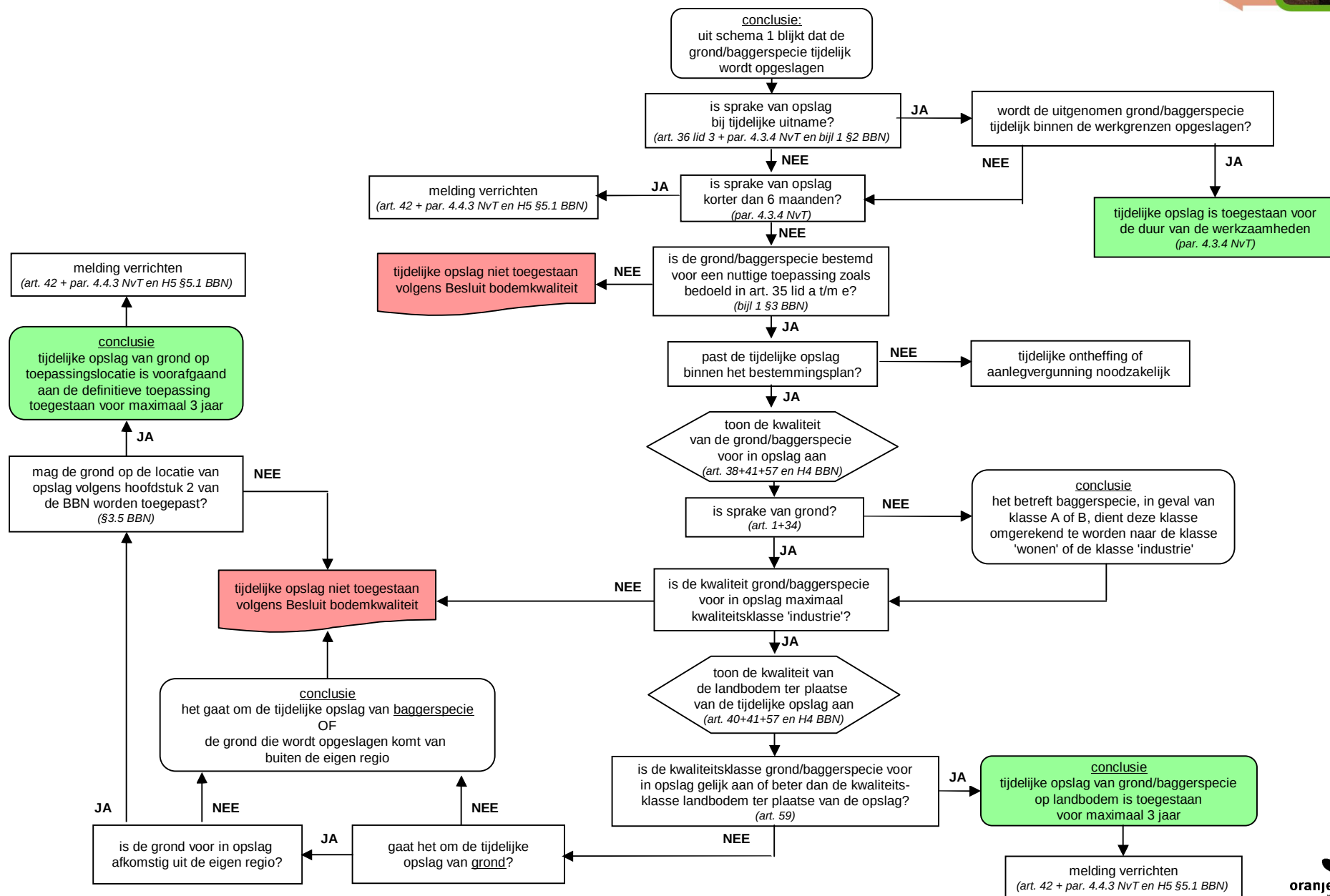
Schema 6: Tijdelijke uitname grond en baggerspecie

Voor meer informatie zie de verwijzingen naar het Besluit/de Regeling bodemkwaliteit of de bodembeheernota (BBN)

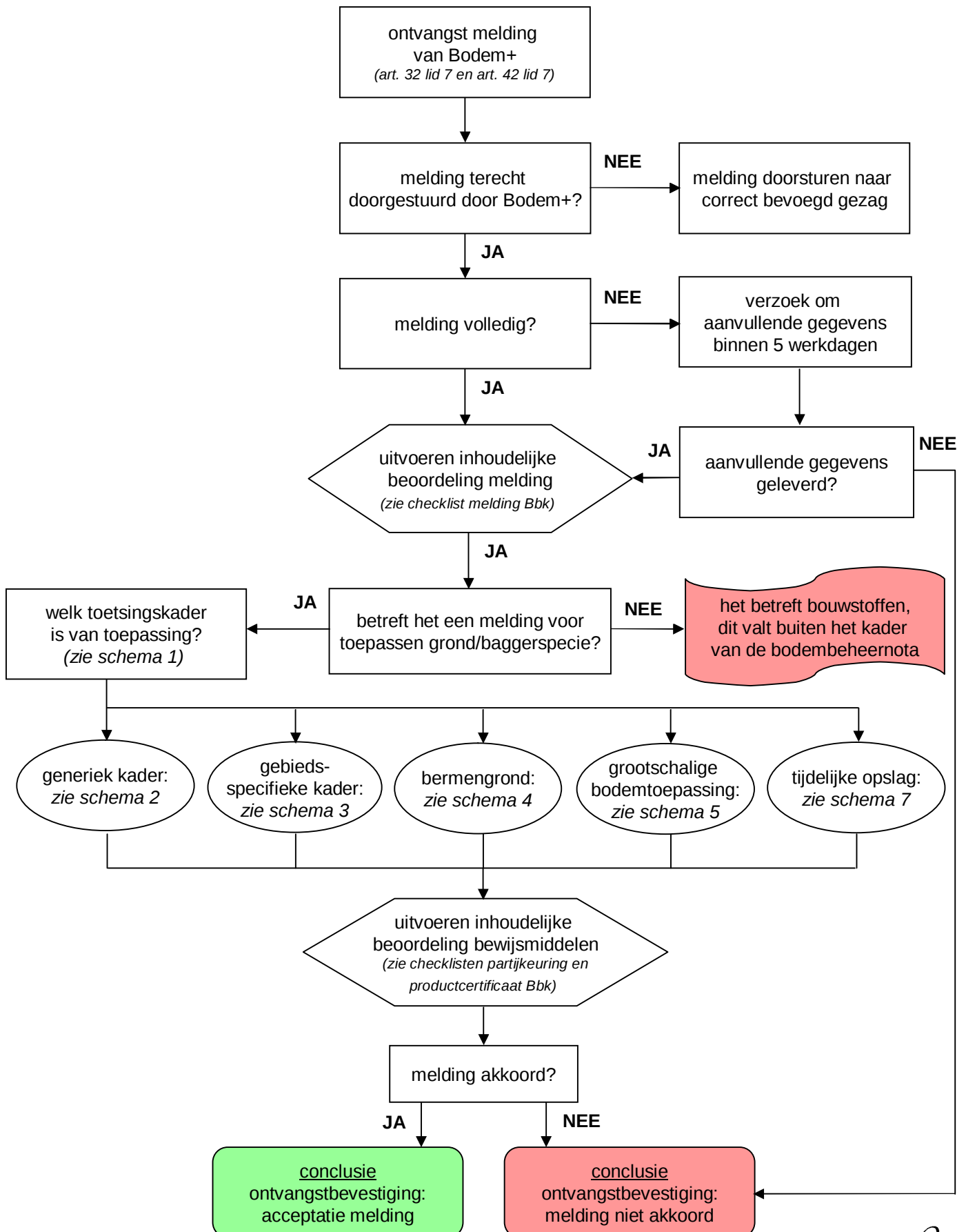
Schema 7: Tijdelijke opslag grond en baggerspecie

Voor meer informatie zie de verwijzingen naar het Besluit/de Regeling bodemkwaliteit of de bodembeheernota (BBN)

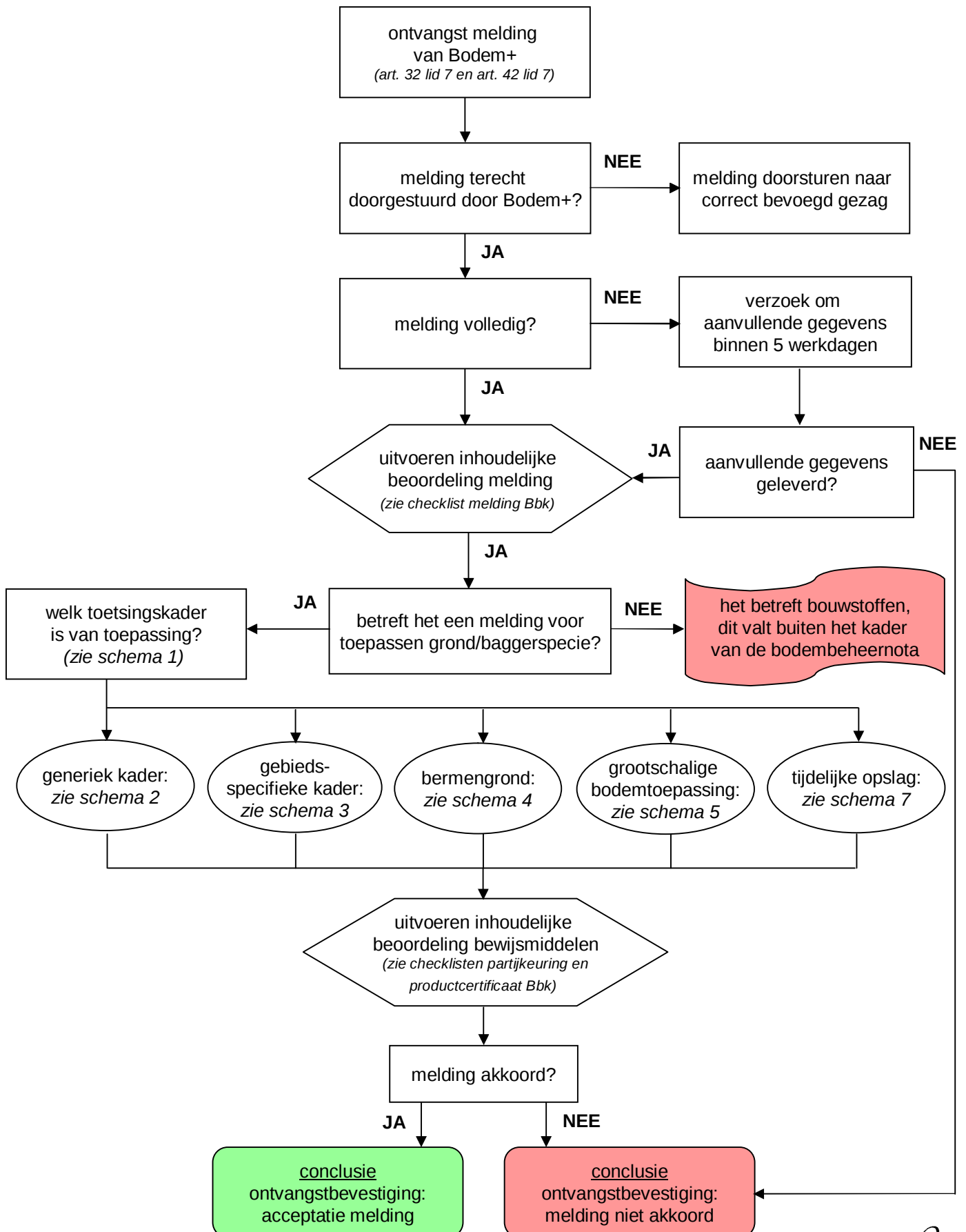
Schema 8: Beoordelen meldingen Bbk

Voor meer informatie zie de verwijzingen naar het Besluit/de Regeling bodemkwaliteit of de bodembeheernota (BBN)

Schema 8: Beoordelen meldingen Bbk

Voor meer informatie zie de verwijzingen naar het Besluit/de Regeling bodemkwaliteit of de bodembeheernota (BBN)

Checklist melding Besluit bodemkwaliteit

1. Is het juiste meldingsformulier gebruikt?
2. Is de melding op tijd ingediend (5 werkdagen vooraf)?
3. Zijn alle van toepassing zijnde vragen op het meldingsformulier beantwoord?
4. Is de melding door de juiste persoon ingediend (eigenaar, toepasser, uitvoerder)?
5. Is gekozen voor een juiste toepassing van het materiaal?
6. Is de toepassing functioneel en nuttig (art. 5 en art. 35 Bbk)?
7. Is de toepassingslocatie duidelijk?
Indien deze niet duidelijk is eventueel een duidelijke tekening opvragen.
8. Is een kwaliteitsverklaring bijgevoegd? (zie hoofdstuk 4 Bodembeheernota)
Naast de toe te passen grond/baggerspecie dient eventueel ook de milieuhygiënische kwaliteit van de ontvangende bodem te worden aangetoond.
9. Wordt de grond/baggerspecie toegepast in de hoedanigheid zoals het is gekeurd, ofwel ondergaat de grond/baggerspecie tussen het keuren en het toepassen nog een bewerking?

Checklist partijkeuring Besluit bodemkwaliteit

Strategie

1. Is de partijkeuring uitgevoerd volgens de BRL 1000 of de BRL 9335?
2. Is in geval van de BRL 1000 een hierin opgenomen onderzoeksstrategie gehanteerd?
3. Is in geval van de BRL 9335 een volledig ingevuld grondbewijs bijgevoegd?
(De partijkeuring alleen kan namelijk niet als bewijsmiddel worden geaccepteerd.)
4. Conform de BRL 1000 dient bij bepaalde onderzoeksstrategieën historisch onderzoek te worden verricht. Is dit vooronderzoek uitgevoerd?
5. Is de herkomst/het voormalig gebruik van de grond/baggerspecie bekend?

Onderzoek

6. Is de bemonstering door een erkende monsternemer uitgevoerd?
7. Zijn het monsternemingsplan en veldverslag aanwezig?
8. Is in geval van aselecte monsternamen informatie over de plaatsbepaling van de grepen bijgevoegd (X-, Y- en Z-coördinaten)?
9. Zijn op een veldwerktekening de situering van de gekeurde partij en de locatie van de grepen aangegeven?
10. Is de monsteroverdracht van de monsternemer naar het laboratorium aantoonbaar vastgelegd?
11. Zijn de monsters binnen de gestelde bewaartermijn door het laboratorium in behandeling genomen?
12. Is het laboratoriumonderzoek door een erkend laboratorium verricht?
13. Zijn alle voor de herkomst/het gebruik kritische parameters onderzocht?

Toetsing

14. Is er sprake van spreiding tussen de gehalten die de maximaal toegestane spreiding overschrijdt en zo ja, wordt hierover in het rapport een opmerking gemaakt?
In de Regeling bodemkwaliteit is geen maximale spreiding opgenomen. In protocol 1001 (versie 2.0, 17 juni 2009) is in paragraaf 6.2.17 'Omgaan met duplomonsters' een maximale spreiding van 2,5 opgenomen.
15. Is de toe te passen (gemelde) partij van gelijke omvang als de gekeurde partij of wordt de gekeurde partij opgesplitst?
In artikel 3.7.3. en artikel 4.3.1 van de Regeling bodemkwaliteit is beschreven op welke wijze moet worden omgegaan met het splitsen van gekeurde partijen bouwstoffen respectievelijk grond en bagger.
16. Wordt in het rapport een juiste conclusie getrokken?

Checklist productcertificaat Besluit bodemkwaliteit

Erkende kwaliteitsverklaring

1. Is het productcertificaat compleet en leesbaar?
2. Is het voor de grond/baggerspecie correcte productcertificaat overlegd?
3. Bevat het productcertificaat de verplichte informatie en logo's?
4. Is het productcertificaat vermeld op de site van Stichting Bouwkwiteit of op de site van de certificerende instelling die het certificaat heeft afgegeven? (zie <http://www.bouwkwiteit.nl/> of bv. certificerende instelling KIWA <http://portal.kiwa.info/Certificate/CERTMain.aspx>)
Controleer hierbij of het productcertificaat nog geldig is op het moment van toepassen.
5. Is bij aflevering van de grond/baggerspecie een afleverbon meegegeven?
6. Bevat de afleverbon alle informatie zoals aangegeven op het productcertificaat?
7. Is de grond/baggerspecie geschikt om in kleine en/of zoete wateren te worden toegepast?
Voor deze type wateren gelden lagere (en dus strengere) emissienormen dan voor grote en/of zoute wateren.

Fabrikant-eigen-verklaring (FEV)

1. Is de milieuhygiënische verklaring compleet en leesbaar?
2. Is het voor de grond/baggerspecie correcte milieuhygiënische verklaring overlegd?
3. Is voor de milieuhygiënische verklaring de verplichte standaard format gebruikt?
4. Is de verklaring vermeld op de site van Rijkswaterstaat Leefomgeving? (zie lijst fabrikant-eigen-verklaringen: <http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/fabrikant/>)
5. Is bij aflevering van de grond/baggerspecie een afleverbon meegegeven?
6. Bevat de afleverbon alle informatie zoals aangegeven op het milieuhygiënische verklaring?
7. Is bij de toepassing van de grond/baggerspecie voldaan aan de bijzondere voorwaarden zoals vermeld op de milieuhygiënische verklaring?